

قیمت زمین در تهران ۳ برابر آنکارا و ریاض

صفحه ۱۶

خطر خالی ماندن اورژانس

وضعیت تکمیل ظرفیت برخی رشته‌های پزشکی
نتایج نگران‌کننده‌ای دارد

روزنامه خبری تحلیلی، دانشگاهی صبح ایران
صدای نخبگان، نگاه جوانان

۱۶ صفحه
۵۰۰۰ تومان

فصل جدید: یادداشت‌ها و مصاحبه‌ها
روایت سال‌های جنگ

فرهنگستان

شماره مسلسل ۴۷۸
دوپشه ۲۰ آذر ۱۴۰۲
۲۷۰ صفحه/مقاله ۱۴۳۵
۲۰۲۳
شماره ۲۰۲۰

www.fdn.ir | Mon | 11 Dec 2023 | vol.15 | No. 4030 | 16 Pages

سریال «دفتر یادداشت» با وجود ایده جذاب فیلمنامه
در استفاده از شوخی‌های خارج از عرف جامعه ایران افراط کرده است

فراموش خانه

در احکام لایحه بودجه ۱۴۰۳ یک درصد سهم زنان و خانواده دیده نمی‌شود

بودجه زنان کجا رفت؟

۲

چند نکته آموزشی برای جناب زلفی گل در مورد دانشگاه آزاد

جهت اطلاع آقای وزیر!

۳

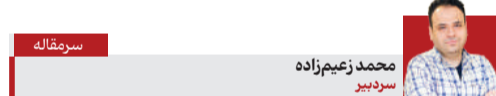
آمریکا روزانه ۱۶۶ تن تجهیزات نظامی به اسرائیل ارسال می‌کند

شریک جرم

۸

از الویس پریسلی تا صادق بوقی

چطور از آوازخوان‌ها چریک بسازیم؟

سریقاله

نام الویس پریسلی در سال‌های اخیر در ایران به خاطر تلاش وافر و گاهی طنز یک بازیگر داخلی برای تشبیه به جنابش بیشتر سرزبان‌ها افتاد، اما خوب است بدانیم پریسلی اسم رمز فرار آمریکا از یک تهدید فرهنگی بزرگ و ریش‌پوش موسیقی اعتراضی ضدتولیدی است. ریشه موسیقی جاز به زندگی روزمره مهاجران آفریقایی تبار در آمریکا برمی‌گردد، مهاجرانی که عموماً از پردگان بودند و هسته نخستین آنها در حاشیه رود می‌سی‌سی‌پی در مزارع مشغول کار سخت و طاقت فرسا، بردگان خسته از کار بی‌پایان و ظلم نامتناهی اربابان، گاهی زیرلب اعتراضی سر می‌دادند یا با خدا ناپیش می‌کردند یا حتی از زندگی روزمره دم می‌زدند؛ از عشق، زندگی، فرزند و... ریتیمیک شدن این نچوها یک موسیقی اجتماعی خاصی را به مرور پدید آورد، موسیقی‌ای که به مرور سیاسی‌تر شد و حالت اعتراضی بیشتری به خود گرفت. همین اعتراضی شدن و مقاومتی شدن کافی بود که هاضمه فرهنگی آمریکا نسبت به آن بی‌تفاوت نباشد. پروژه سفیدشویی جاز و بعد راک اند رول با ساخت صنعت فرهنگی سوبینگ ولایت آغاز شد. ترکیب جاز و بلوز با حضور نوازندگان و خواننده‌های سفید پوست همراه بود. با تغییر فرم موسیقی مضمون شعرها هم تغییر کرد؛ روح روایی آمریکایی در آن دمیده شد و به‌مرور با سرعت گرفتن رشد تکنولوژی سفیدپوستان تلاش کردند صنعت فرهنگی جاز را از دست سیاهان خارج کنند. حضور نوازندگان و خواننده‌های سفید و تغییر در مضامین شعر به نغم روح آمریکایی، شروع این ماجرا بود. گام بعد ساختن ستاره‌هایی برای موسیقی سفید بود. بعد از چند تجربه ناموفق سر و کله الویس پریسلی و راک اند رول پیدا شد، ستاره‌ای پول‌ساز که آمریکایی‌ها به واسطه او و فرمی که در رقص و موزیک ایجاد کرده بود، توانستند هم‌خاطره خاستگاه ضدتولیدی این سبک موسیقی‌ها را تا حدودی از بین ببرند و هم‌ایده آمریکایی‌ها را از این طریق صادر کنند. این موسیقی دیگر صدای معترضان ضدتولیدی پستی نبود، بلکه موزیک متن زندگی مصرف‌زده طبقه جدید جوانان بود که به دنیا صادر شده بود. در هلند ایند و بندز که گروهی از مهاجران اندونزیایی بودند مهم‌ترین گروه را ساختند. در انگلستان و نیوزیلند و... هم سر و کله نسخه‌های هیپ‌کیپی پریسلی ساخته شد. جدی‌ترین مقاومت را در این خصوص رقیب آمریکا در جنگ سرد انجام داد، اما آنها هم بعد چند سال مغلوب شدند. در شوروی که رقیب گفتمانی آمریکایی‌ها بود، ورود راک ممنوع بود، اما چند سال بعد فردی به نام دیو رید به پریسلی شوروی مشهور شد. موسیقی - شوروی پریسلی با آن رقص‌های تند و مبتذل هرچقدر موجب نگرانی جامعه اخلاقی و فرهنگی ایالات متحده شده بود همان قدر هم موجب خرسندی سرمایه‌گذاران و کارتل‌های سرمایه‌گذار روی کالاهای مصرفی

جوانان را پدید آورده بود. پریسلی و هوادارانش یکی از موضوعات مورد علاقه برای پژوهشگران حوزه شهرت است، برخی از هواداران الویس هنوز درباره مرگ او تردید دارند و می‌خواهند با افسانه پریسلی زندگی کنند؛ افسانه‌ای که هم موسیقی اعتراضی ضدتولیدی را کنترل کرد و هم جیب کارتل‌های موسیقی را پر پول.

از می‌سی‌سی‌پی تا بازار ماهی فروشان رشت

احتمالاً از روتیترو و مقدمه بالا حدس زده‌اید که قرار است در ادامه مطلب افرادی که صفحه پیرومرد مشهور رشتی - که حسابی این روزها خبرساز شده - را فالو کرده‌اند ملاحت شوند. گمان بی‌ربطی نیست اما همه ماجرا این نیست، بله در سیستم فرهنگی آمریکا از دل یک تهدید بزرگ یک فرصت خلق می‌کنند و ما از هیچ، تهدید درست می‌کنیم. بعد از ماجرای صادق بوقی ویدئو‌هایی در حمایت از او در پوشهر و ساری هم ساخته شد، این یعنی کاری کرده‌ایم که رقص و آواز خواندن ماهی فروشان هم یک کنش مقاومتی به حساب بیاید؛ انصافاً هنر این است که ما داریم.

اما سوال جدی‌ترین است که صادق بوقی در چه بستری ساخته می‌شود؟ و راه مواجهه با آن چیست؟ آیا صادق بوقی کار بدی کرده است؟ او چه می‌خواهد؟ از پشت صحنه خبری نداریم اما آنچه از صفحه اینستاگرامش دیده‌ایم چند ویدئو پر کرده که نشان دهنده شاد بودن او و اطرافیان است. از مخاطب بازخوردی گرفته و صفحه‌اش پر از پزیرا شده. پیرومرد رشتی می‌خواهد همان راهی را برود که پریسلی رفته، البته بدون آزارکنشی‌های دولتی. نردبان فرهنگ شهرت از می‌سی‌سی‌پی تا رشت برپاست. مکانیسم همان است. در جامعه نمایشی شده مسیر همین است. آن افرادی که پیچ صادق بوقی را بسته‌اند مکانیسم رانمی‌شناسند، آنها احتمالاً خوشحالند که به تکلیف خود عمل کرده‌اند، چون نماینده امپریالیسم جهانی در بازار رشت را به زانو درآورده‌اند. مسرورند چون معتقدند حالا که هنرچهارها در بخشش از جامعه کار نمی‌کنند، حداقل نمایش کارکردن نهاد را برپا کنیم و بگوییم کت تن ماست، اما واقعیت آن است که فقط مشکلی به مشکلات اضافه کرده‌اند.

مثال پریسلی کمی گمراه‌کننده است. اشتباه نکنید. کسی مدعی نیست که می‌شود از صادق بوقی‌ها پریسلی ساخت. اگر بتوان ساخت هم می‌شود قوز بالا قوز. پریسلی سازی در ذات فرهنگ سرمایه‌داری است و هیچ عاقلی برای فرهنگ ایرانی چنین چیزی را تجویز نمی‌کند. پریسلی فقط یک مثال است از سازوکار نظام سرمایه‌داری در حوزه فرهنگ که تکلیفش با خودش مشخص است.

سلبریتیسم بد است ولی سلبریتی خوب می‌سازیم!

همزمان با ماجرای صادق بوقی مهم‌ترین مدیر رسانه‌ای کشور، یعنی رئیس

صدائوسیمیا میهمان مهم‌ترین دانشگاه کشور، یعنی دانشگاه تهران بود و در مهم‌ترین روز دانشگاه، یعنی ۱۶ آذر سخنرانی داشت. جناب رئیس در این جلسه دو گزاره درباره سلبریتی مطرح می‌کند: اول می‌گوید اگر می‌خواهیم از مشکل سلبریتیسم راحت شویم باید هزینه بدیم، کمی جلوتر حرف را عوض می‌کند و می‌گوید می‌خواهیم سلبریتی سالم تولید کنیم. به ماجرای صادق بوقی برگردیم، تکلیف او با سلبریتی مشخص است؛ او می‌خواهد مشهور شود. تکلیف آنها که پیچ جناب بوقی را بسته‌اند هم با سلبریتی روشن است؛ آنها می‌خواهند سلبریتی وجود خارجی نداشته باشد. اما تکلیف رئیس صدائوسیمیا مشخص نیست. گزاره سلبریتیسم بد است اما سلبریتی خوب می‌سازیم. آغاز فرآیند تولید چریک‌ها و آوازخوان‌ها فوتبالیست‌ها و... است. همه اینها که امروز به‌زعم روسا سلبریتی ناسالم هستند، روزی که شروع کردند در صحت و سلامت و کاملاً در مدار بودند. این تناقض نظری البته در عمل هم لطیفه بامزه‌ای می‌سازد. در همین چندماه اخیر که جناب جبلی کم‌وبیش از سلبریتیسم گفته است یک بار با توپ و تشریک نفوس سلبریتی که احتمالاً سالم بوده و در دوران جدید ساخته شده جلوی ورود یک سلبریتی دیگر را گرفته و حالا بعد از مدتی و در مواجهه با مساله مخاطب در حال بازگرداندن همان سلبریتی است.

راه‌حل ساده نیست

در ماجرای رفتار متناقض با فرهنگ شهرت جناب جبلی و سیستم فرهنگی ما، نخستین تولیدکننده تناقض نیست. عده‌ای در نقد منتقدان شهرت می‌گویند خود این شأن نقادی برای رسیدن به شهرت است یا اساساً ایده نقد شهرت و تقسیم فرهنگ به والا و توده یا فرهنگ کالایی و غیرکالایی یا هنر بورژوازی و غیربورژوازی توسط چه‌هایی باب شده است که خود تبدیل به سلبریتی حوزه اندیشه شده‌اند. ذات این رفت و برگشت کمی متناقض است و نمی‌توان خیلی نتیجه‌دقیقی گرفت. موضوع واقعاً پیچیده است؛ از یک طرف سرمایه‌داری بالایی بر سر فرهنگ آورده است که سلبریتیسم جزء اقتضات آن است و از سوی دیگر عوارض سلبریتی‌زدگی بی‌شمار است. جمع بین این دو ساده نیست. عده‌ای پذیرش فرهنگ سلبریتیسم و مدیریت سلبریتی‌ها را به عنوان راهی میانه پیشنهاد می‌دهد که قابل بحث و نقد است. اما احتمالاً درباره اینکه در مواجهه با سلبریتی‌ها یا طالبان شهرت چه کارهایی نباید کرد اجماع بیشتری وجود دارد. اینکه قبض و بستن موجب بسط و نشر شهرت می‌شود خیلی پیچیدگی ندارد. اگر اینها را بدانیم از آوازخوان‌ها و مردم معمولی چریک درست نمی‌کنیم یا اگر تکلیف ما با سلبریتی روشن نیست و با چند موضع‌گیری تغییر می‌کند در جلوت نطق انقلابی نمی‌کنیم و در خلوت آن کار دیگر.

منتشر شد

یک قرن سکوت

چرا ایده غرب‌زدگی که جلال مطرح کرد هنوز مساله ایران ۱۴۰۲ است

یک قرن سکوت

«فرهنگستان» در صدمین سالگرد تولد جلال آل‌احمد تأثیرات ایده غرب‌زدگی بر فکر و ادبیات ایرانیان را بررسی می‌کند

اگر علاقه‌مند به تهیه ویژه‌نامه‌های روزنامه فرهنگستان هستید به شماره زیر پیامک بزنید

۰۹۱۰۵۸۱۰۶۵۳۳

@FarhikhteganOnline
www.farhikhtegandaily.com

نوبت اول

خلاصه آگهی عرضه عمومی سهام

شماره شناسه ۱۶۲۵۵۳۵ - شماره م. الف ۳۵۶۱
ارجاع به صفحه ۱۵

روایت سال‌های جنگ

فصل جدید رادیو مضمون منتشر شد! رادیو مضمون، کاری از گروه یادگست‌های همیشه در میان و روزنامه فرهنگستان

مضمون

QR code and social media icons for @radiomazmoon

در احکام لایحه بودجه ۱۴۰۳ یک درصد سهم زنان و خانواده دیده نمی‌شود

بودجه زنان کجارت؟

زهرا طیبی خبرنگار گروه نقد روز

برمیانی قانون اساسی و آنچه در سیاست‌های کلی برنامه هفتم آمده است، دولت باید یک درصد از اعتبارات خود را به موضوعات مربوط به حوزه زنان و خانواده اختصاص دهد. امری که در بودجه ۱۴۰۲ توسط دولت مورد توجه قرار گرفت و توسط معاون اول رئیس‌جمهور به دستگاه‌ها ابلاغ شد. اگرچه به نظر می‌رسد همه آنچه در بودجه برای این حوزه در نظر گرفته شده بود، محقق نشده اما در برنامه بودجه حداقل میزانی برای آن در نظر گرفته شده بود. روز گذشته فاطمه قاسم‌پور، رئیس فراکسیون زنان و خانواده مجلس خبر داد که در لایحه بودجه نیز دولت یک درصد بودجه‌ای را که می‌بایست به حوزه زنان و خانواده اختصاص دهد حذف کرده و در سایر بخش‌ها نیز بودجه‌ای به این حوزه اختصاص پیدا نکرده است. قاسم‌پور در این باره در شبکه اجتماعی (X) نوشت: «متأسفانه دولت در لایحه بودجه ۱۴۰۳، بودجه یک درصد حوزه زنان و خانواده را که سال گذشته لحاظ شده بود، حذف کرده. در سایر بخش‌ها هم بودجه‌ای در این زمینه دیده نشده. در مجلس ضمن اصلاح دقیق سایر احکام لایحه، تلاش می‌کنیم بودجه یک درصد را احیا کنیم.» بنابراین دولت در لایحه، اعتباری برای موضوعاتی مثل توانمندسازی زنان بی‌سرپرست، حمایت از فرزندآوری، حمایت از زنان و دختران آسیب‌دیده و کارآفرینی زنان در نظر نگرفته است. برای بررسی بیشتر جزئیات این ماجرا از فاطمه قاسم‌پور، رئیس فراکسیون زنان و خانواده جویا شدیم.

با حذف یک درصد بودجه حوزه زنان و خانواده از لایحه آیا دولت در بخش دیگری برای حوزه زنان و خانواده اعتبار در نظر گرفته است؟

همواره در لویح، بودجه‌ای در جداول به معاونت امور زنان و خانواده اختصاص می‌یابد که این بند برای رتق و فتق مسائل این معاونت در نقش ستاد است. اما سال گذشته در قانون بودجه، مجلس با اصلاحی که بر لایحه دولت در بخش احکام لایحه اعمال کرد، یک درصد از اعتبارات هزینه‌ای دستگاه‌ها را به موضوعات مرتبط با زنان و خانواده تخصیص داد. این یک درصد، مجزای از بودجه معاونت زنان در نقش ستاد است و برای پیشبرد بهتر و سریع‌تر موضوعات مرتبط با حوزه زنان پیش‌بینی شد. اواخر دهه ۸۰، چند سالی ۲۵ صدم درصد بودجه دستگاه‌ها به حوزه زنان اختصاص یافت. اما بعد از چند سال آن حکم از قوانین بودجه حذف شد. سال گذشته سعی کردیم آن حکم را قوی‌تر و با درصد بالاتری احیا کنیم و این کار هم صورت گرفت. امیدوار بودیم جا پای این حکم را در قوانین آتی بودجه باز کنیم و در سال‌های آینده هم آن را داشته باشیم که متأسفانه دیدیم دولت در لایحه بودجه ۱۴۰۳ آن را حذف کرده است.

اختصاص این یک درصد در بودجه سال گذشته به چه نحوی بوده است؟ سال گذشته هم در لایحه این نادیده انگاشتن مشاهده شده بود؟

طبق مصوبه سال گذشته، معاونت امور زنان مکلف شده بود، آیین‌نامه اجرایی هزینه‌کرد آن یک درصد را در موضوعات مشخص شده در قانون مثل توانمندسازی زنان سرپرست خانوار، توانمندسازی دختران آسیب‌دیده و در معرض آسیب، کارآفرینی زنان، سلامت و ورزش زنان، مشاوره خانواده و دیگر موارد تهیه کند و پیرو آن، دستگاه‌ها حرکت کنند. طبق نظارتی که در کمیسیون اجتماعی مجلس روی این آیین‌نامه داشتیم، متأسفانه آیین‌نامه ضعیف و غیرکارشناسی تدوین شده بود. با این حال در شرایط فعلی اجرای همان هم معتمد بود. طبق برآورد معاونت نظارت مجلس، جمع یک درصد اعتبارات هزینه‌ای دستگاه‌ها به استثنای ردیف‌های مشخص شده در قانون چیزی معادل ۴ هزار و ۸۰۰ میلیارد است که رقم قابل توجهی است و با یک آیین‌نامه دقیق اجرایی می‌توان اتفاقات بزرگی را رقم زد.

یک درصد مورد نظر در بودجه ۱۴۰۲ اجرایی شد؟

تصویب با تاخیر آیین‌نامه، ضعف آن و در ادامه تعلل دستگاه‌ها و سازمان برنامه در انجام تکالیف، باعث شده تا الان ثمرات این یک درصد در اجرا خود را به خوبی نشان ندهد. اما این اصلا دلیلی بر حذف این حکم نیست؛ چراکه بودجه همواره در پیشبرد طرح‌ها و برنامه‌ها موثر بوده و یکی از بال‌های اصلی حکمرانی در هر عرصه‌ای است و بال دیگر ساختار مقتدر و دقیق است. در مجلس در برنامه هفتم سعی کردیم روی ارتقای ساختار حکمرانی حوزه زنان و خانواده کار کرده و حکمی را در همین زمینه در برنامه هفتم مصوب کنیم. از سویی با این حکم یک درصد و تداوم آن در قوانین بودجه سنواتی امید داشتیم دو بال مهم حکمرانی این عرصه پر قدرت شود. اگرچه در حال حاضر لایحه دولت با کمال تأسف این حکم را حذف کرده، اما تلاش می‌کنیم آن را احیا کنیم.

با حذف این یک درصد بودجه، معاونت زنان چطور تامین مالی می‌شود؟ قرار است نیازهای موجود در این حوزه چطور رفع شود؟

بودجه معاونت زنان ارتباطی با این یک درصد ندارد و احتمال زیاد در جداول بودجه لحاظ خواهد شد. آن ردیف بودجه، مجزای از حکم بودجه یک درصد است. این یک درصد به صورت حکم برای پیشبرد بهتر موضوعات مرتبط با حوزه زنان و خانواده در دستگاه‌های مختلف لحاظ شده بود. امیدوارم بتوانیم در مجلس این حکم را مجدداً احیا کنیم؛ هرچند سخت است اما تمام تلاش خود را خواهیم کرد.

وضعیت تکمیل ظرفیت برخی رشته‌های پزشکی نتایج نگران‌کننده‌ای دارد

خطر خالی ماندن اورژانس

که دارد، مثل فوق تخصص گوارش هنوز از سکه نیفتاده است ولی باز اقبال به آن نسبت به قبل کمتر است.»

جو جامعه علیه پزشکان است

او می‌گوید کسی حاضر نیست استرس شدیدی که متخصص اطفال تجربه می‌کنند را تجربه کند. «متخصص اطفال باید در مواجهه با جان اطفال مسئولیت بپذیرد. برای خانواده‌ها کودک عزیزترین فرد است و اگر خدای ناکرده آسیبی به کودک برسد بیشترین استرس به خانواده وارد می‌شود. همین استرس به متخصص اطفال منتقل می‌شود. باید فرد این استرس را قبول کند و اگر کودک آسیب ببیند، جو جامعه به نحوی است که علیه پزشکان هستند و حتی کسی به مرگ طبیعی فوت کند هم می‌گویند پزشک مقصر بود. شکایت معمولاً در ۵۰ درصد موارد انجام می‌شود، حتی اگر هیچ قصوری اتفاق نیفتاده باشد رفت‌وآمد پزشک به عنوان مجرم به دادگاه وجود دارد. چیزی که دم خانه پزشک می‌آید، مشارکت غیرعمد در قتل است. این خیلی زشت است. پزشکی که این همه درس خوانده تا جان آدم‌ها را نجات دهد دائم به قتل متهم می‌شود. باید دادگاه برود و از خود دفاع کند. نهایتاً ممکن است حتی قصوری هم نخورد و تبرئه شود ولی فشار روانی و کاری که به او وارد می‌شود... چون باید روزها زمان بگذارد و رفت و آمد به دادگاه داشته باشد. من اگر ساکن تهران هستم، بیمار در خوزستان از من شکایت کند، من باید دادگاه خوزستان حضور پیدا کنم. چنین مشکلات شدیدی وجود دارد.»

پزشکان در بیمارستان‌ها امنیت جانی ندارند

در چند هفته اخیر خبرهایی از ضرب و شتم کادر درمان در نقاط مختلف کشور نیز منتشر شده است. برهانی همچنین معتقد است که پزشک امنیت جانی در حین کار ندارد. او عنوان می‌کند: «در بیمارستان‌ها هیچ‌گاه نیروی انتظامی مستقر نیست، بالاخره در اورژانس بیمارستان جاقویش، قه‌کش و... می‌آیند. این قهر هم آسیب می‌بینند و باید درمان شوند. کادر اورژانس یک بیمارستان در معرض چنین افرادی است و هیچ یک از پزشکان و پرستاران و کسانی که در این محیط کار می‌کنند، امنیت ندارند و دائم می‌بینیم پرسنل اورژانس تنگ می‌خورند، چاقو و قمه می‌خورند. در روز بیش یک زریذنت ارتوپدی در تبریز در محل کار در بیمارستان چاقو خورده است. یک متخصص طب اورژانس داشتیم که سال گذشته به او حمله شد و با روبروی او را خفه کردند و با حالت خفگی از هوش رفت. تا ماه‌ها تحت درمان بود. بسیار از این موارد داریم؛ می‌توانم بگویم هیچ امنیت جانی وجود ندارد که کسی دفاع کند یا از این اتفاقات پیشگیری کند. نه این امر در جایی دیده شده و نه می‌خواهند این قضیه را ببینند.»

کمتر کسی است که ریسک رشته بیهوشی را بپذیرد

برهانی درباره متخصصان بیهوشی و عدم رغبت به رفتن به این تخصص نیز می‌گوید: «تمام این آسیب‌ها را کنار هم بگذارید و ببینید فردی بخواهد رشته‌ای را انتخاب کند که دائم در معرض چنین آسیب‌هایی باشد مثل رشته بیهوشی. این رشته پرریسک است، یعنی فردی که بیهوش می‌شود، برای اینکه دوباره به هوش بیاید، عوارض و آسیبی ناشی از بیهوشی نداشته باشد ریسک بالایی دارد. این فرد باید کامل این ریسک را به جان بخرد و می‌بینیم تعرفه‌های بیهوشی خنده‌دار است. این تعرفه‌ها را بیمه تعریف کرده که از جیب خود چیزی پرداخت نکند. گاهی مواقع تعرفه را برای متخصص بیهوشی صفر تعیین کرده، یعنی متخصص بیهوشی مجبور است کسی را بیهوش کند و ریسک آن را بپذیرد و صفر تومان شش ماه بعد به او بدهند. این یک امر خنده‌دار و مسخره است. این اتفاقات وجود دارد. ظرفیت را هزار برابر کنیم؛ کسی که عقل سالمی دارد به این سمت نمی‌رود. افراد تا یک مرزی می‌توانند تحمل کنند؛ یکی تحمل بیشتر و دیگری تحمل کمتری دارد. کسی که تحمل بیشتری دارد هم یک روز به پایان می‌رسد، یعنی خیلی از همکاران ما به شش طبابت رفتند اما الان همه کم آوردند و همه به زودی است که کنار بکشند یا اینکه به مهاجرت فکر کنند یا تغییر شغل بدهند. برای همین است تا اینها دیده نشود، کاری درست نمی‌شود. متأسفانه ما هر حرفی می‌زنیم مسئولان می‌گویند بودجه نداریم. اینها ربطی به بودجه ندارد، یعنی قدری فکر باتر مسئولان

همان است. همچنین زریذنت‌ها نمی‌توانند با درآمدی ۸ الی ۱۲ میلیون تومانی در کلاشه‌ها زندگی خود را بچرخانند. این تنها از جنبه درآمدی آن است. از جنبه‌های دیگر نیز یک فرد در ماه باید ۱۷۵ ساعت تقریباً کار کند. اما یک زریذنت حداقل ۲۰۰ ساعت کار می‌کند. در روز گذشته به یک زریذنت ارتوپدی در تبریز حمله شده است. اگر قرار باشد امنیت همکاران ما در بخش رعایت نشود، با درآمد پایین، سختی بسیار و نداشتن وقت برای رسیدگی به خانواده، چاره‌یابد تخصص شرکت کنند؟ منطقی است که این رشته را ادامه ندهند.»

لازی‌پور در ادامه تصریح می‌کند که مهاجرت درون شغل اتفاق افتاده است: «مهاجرت درون شغل اتفاق افتاده است، یعنی از یک رشته‌ای به شغل دیگری رفته‌اند. ارتوپد شده است اما کار ارتوپدی انجام نمی‌دهد. متخصص اطفال شده اما کار اطفال نمی‌کند. برای خودش یک شغل دیگر انتخاب کرده است. سرخ‌آرایشگری، اسنپ یا هر شغل دیگری رفته‌اند. تا وقتی که به دستکاری رسیدگی کافی نشود، یعنی دستیار به عنوان یک شغل و متناسب با پزشک عمومی که فارغ‌التحصیل است، ساعت کاری آن تنظیم نشود، حق و حقوقش پرداخت نشود، آینده شغلی او تضمین نشود، طبیعتاً همین اتفاق رخ خواهد داد. وقتی که یک آرایشگر حق تعرفه‌اش از پزشک بالاتر است، وقتی پولی تن‌ماهی از ویزیت یک پزشک بالاتر است، طبیعتاً به سمت شغل‌های دیگری می‌روند. این افراد هم افراد باهوشی هستند و سال‌های زندگی‌شان را قرار نیست در این مسیر حرام کنند. این هم اشتباه است که فکر کنند رفتن به دستکاری یا خروج از کشور تنها دلیل آن مساله مالی است. مسائل دیگری هم دخیل است از جمله مسائل اجتماعی، خانوادگی و...»

وقتی وارد طبابت می‌شوند، تمام تخلیات‌شان از بین می‌رود

نقیسه برهانی متخصص معتقد است که در هر شغلی، فرد در وهله اول معایب و منافع آن شغل را بررسی می‌کند و اگر منافع کاری بیشتر از مضرات باشد، وارد می‌شود و اگر اینطور نباشد به این حوزه ورود نمی‌کند. او در گفت‌وگو با «فرهیختگان» می‌گوید: «کسی که می‌خواست رشته پزشکی را انتخاب کند و بعد تخصصی را بگیرد، از ابتدا می‌سنجد آینده پزشکی چطور است و چپرا رغبت به پزشکی زیاد است. درست است که سختی در آن زیاد است، شب‌بیداری زیاد است، مسئولیت جان بیماران زیاد است ولی در ازای این رفاه نسبی را در آینده خواهند داشت و این درآمد خوبی است و شخصیت اجتماعی و فرهنگ کشور به نحوی است که به پزشک احترام می‌گذراند که جنبه روانی را تامین می‌کند. این شد که اقبال به پزشکی زیاد شد و همه دوست داشتند پزشک شوند و همه در کنکور دوست دارند پزشکی را انتخاب کنند. این فرد با این دید، پزشک عمومی می‌شود. سال پنجم و ششم به عنوان نیروی کار وارد بیمارستان می‌شود. تمام آن چیزهایی که در ذهن خود ساخته بود، تمام تخلیاتی که برای آینده ساخته بود یکباره شکسته می‌شود و می‌بیند شخصیت اجتماعی ندارد، بدترین توهین‌ها و بی‌احترامی‌ها به او می‌شود و حتی حملات فیزیکی به پزشک دارند. حتی از طرف همکاران و اساتید خود هیچ احترامی ندارد؛ کم‌کم به این نتیجه می‌رسد اشتباه بزرگی را مرتکب شده است.»

برهانی ادامه می‌دهد: «این فرد وارد حوزه کاری و وارد طبابت می‌شود، می‌بیند درآمد آن طور که فکر می‌کرد نیست، مسئولیت سنگینی است و یکسره از او شکایت می‌شود و دادگاه می‌رود و دائم باید درگیر پرونده‌های قضایی بیماران باشد؛ دپ‌های سنگین باید پرداخت کند، در صورتی که درآمد او اندازه کارمند معمولی است ولی دپه بر عهده اوست. کم‌کم این آدم خسته می‌شود و بعد به فکر می‌افتد که برای تخصص باید چه کار کنم؛ آنجا می‌بیند اشتباهی که هفت سال پیش انجام داده را تکرار نکند، یعنی با یک تورم که ناشی از روپارویشی عده‌ای است که از کنکور سود می‌برند، دوباره دچار آدم آنها نشود و با روای وارد مسیر خطا نشود. الان آینده تخصص‌ها را ببینید، مثل تخصص‌هایی که عمل جراحی و یا عملی که درآمدزا باشد ندارند، مثل رشته‌هایی بدون جراحی مثل اطفال، داخلی و عفونی؛ رشته‌هایی هستند که وابسته به مطب و ویزیت هستند، یعنی هر چقدر بتوانند از بیمار پول ویزیت بگیرند زندگی آنها می‌چرخد و اگر نتوانند ویزیت بگیرند زندگی سخت است. الان در این رشته‌ها این اتفاق افتاده است؛ مثل اطفال است، رشته داخلی به دلیل فوق تخصص‌هایی

زینب مرزوقی خبرنگار گروه نقد روز

مرکز سنجش آموزش پزشکی وزارت بهداشت، اخیراً اطلاعیه‌ای پیرو دومین مرحله تکمیل ظرفیت پنج‌ماهه دوره آزمون پذیرش تخصصی منتشر کرده است. این اطلاعیه دومین مرحله از پذیرش دستیار تخصصی از طریق تکمیل ظرفیت‌ها است و مرحله اول تکمیل ظرفیت ۲۲ مهر بود. در این اطلاعیه آمده است افرادی که در آزمون دستکاری تخصصی مردود شده‌اند و یا به هر دلیلی نتوانسته‌اند انتخاب رشته کنند، می‌توانند با انتخاب کدرشته و کد محل مدنظر و متناسب با نمره حدنصاب خود در تکمیل ظرفیت دوم شرکت کنند.

آنچه که در این بین مساله است و جای تامل دارد، ظرفیت بالا و البته خالی برخی از رشته‌های تخصصی در تکمیل پذیرش دوم است. مثلاً علوم پزشکی ارتش ۲۱ صندلی خالی برای طب اورژانس دارد؛ یا علوم پزشکی اصفهان ۲۳ صندلی خالی برای تخصص بیهوشی دارد؛ و یا اینکه تخصص کودکان در همان علوم پزشکی اصفهان ۲۵ صندلی‌اش خالی است. همچنین در تبریز ۲۶ صندلی برای تخصص طب اورژانس وجود دارد. در بررسی این مساله، امری که در وهله اول محل پرسش است این است که چرا پزشکان عمومی نسبت به سال‌های قبل به طور کلی تمایل کمتری به شرکت در آزمون تخصص دارند؟ پرسش بعدی نیز می‌تواند این باشد که چرا شرکت‌کنندگان برخی از تخصص‌ها به طور واضح نسبت به دیگر تخصص‌ها کمتر است و تخصص‌ها صندلی خالی بیشتری دارند؟

در مقایسه تخصص بیهوشی با جراحی عمومی در پنج دانشگاه علوم پزشکی اراک، ارتش، اردبیل، ارومیه و اصفهان می‌بینیم که در مجموع این پنج دانشگاه برای تخصص بیهوشی ۴۹ صندلی خالی وجود دارد اما برای دستکاری جراحی عمومی تنها ۱۰ صندلی خالی دارند. از سویی دیگر نمایندگان مجلس شورای اسلامی در جلسه ۱۲ آبان و در جریان ادامه بررسی گزارش کمیسیون تلفیق لایحه برنامه هفتم توسعه، با تصویب بند ج ماده ۶۹ لایحه، وزارت بهداشت را مکلف کردند سالانه به میزان ۱۲ درصد نسبت به افزایش ظرفیت تربیت نیروی انسانی گروه پزشکی اقدام کند. بر اساس بند ج ماده ۶۹ لایحه برنامه هفتم توسعه، وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی موظف است به منظور توسعه کمی و کیفی نظام آموزش علوم پزشکی، افزایش دسترسی به خدمات سلامت و ویژه در مناطق کم‌برخوردار، ایجاد آمادگی برای مواجهه با سالمندی، جلوگیری از فرسودگی پایوان (کادر) درمان، افزایش ظرفیت پزشکی تخصصی، سالانه به میزان حداقل ۱۲ درصد با اخذ تعهد خدمت در مناطق موردنیاز با فراهم‌آوری زیرساخت‌های آموزشی در سقف بودجه مصوب، برنامه‌ریزی و اجرا داشته باشد.

این درحالی است که درحال حاضر و با همین ظرفیت‌های موجود نیز همچنان صندلی‌ها خالی است و همچنان تمام ظرفیت‌ها پر نشده و پزشکان عمومی نه‌تنها در چند تخصص معین تمایل به شرکت در آزمون دستکاری دارند، بلکه به طور کل نیز رغبتی از سوی پزشکان عمومی برای آزمون دستکاری وجود ندارد. درست مانند وقتی است که کسی پنج صندلی دارد اما تنها دو صندلی از این پنج صندلی پر است. با این وجود ولی همان تعداد صندلی‌ها را نیز بالای می‌برد و پنج صندلی دیگر هم اضافه می‌کند. مساله اینجاست؛ وقتی تمایل به شرکت در آزمون دستکاری وجود ندارد، افزایش ظرفیت‌ها چه کمکی به افزایش شرکت‌کنندگان خواهد کرد؟

پول تن‌ماهی از تعرفه ویزیت یک پزشک بیشتر است

اما چه اتفاقی افتاده است که پزشکان عمومی تمایلی به شرکت در آزمون‌های دستکاری و خصوصاً در رشته‌هایی مانند کودکان، بیهوشی و طب اورژانس ندارند؟ رضالازی‌پور، سخنگوی سازمان نظام پزشکی معتقد است که اساساً افزایش ظرفیت‌ها هیچ‌گونه کمکی به افزایش دسترسی به پزشکان متخصص نمی‌کند. او در گفت‌وگو با «فرهیختگان» درباره برگزاری مجدد تکمیل ظرفیت دستکاری تخصصی می‌گوید: «تا زمانی که دسترسی به عنوان یک شغل شناخته نشود، تا زمانی که حق و حقوق یک زریذنت به موقع پرداخت نشود، ساعت کاری او متناسب‌سازی نشود و آموزش در حوزه دستکاری اصل اساسی آن قرار نگیرد، آش همین است و کاسه

مدیرکل پژوهشکده‌ها و مراکز تحقیقاتی دانشگاه آزاد درگفت‌وگو با «فرهیختگان»:

۱۸۶ محصول درنمایشگاه هفته پژوهش ارائه می‌شود

معرفی ۲۰ محصول دانش بنیان دانشگاه آزاد

چند نکته آموزشی برای جناب زلفی گلی در مورد دانشگاه آزاد

جهت اطلاع آقای وزیر!

یکپارچه‌سازی داده‌ها در قالب سامانه محوری یکی از محورهای دنبال شده در مجموعه‌های مختلف دانشگاه آزاد طی سال‌های اخیر بوده و البته هنوز هم هست. نخستین گام این فرآیند به شکل جدی با سامانه «آموزشیار» در تابستان ۹۹ برداشته شد. نظارت بر بیش از ۳۰۰ واحد و مرکز که هرکدام سیستم آموزشی مجزای خودشان را داشتند، ممکن نبود. عدم انسجام نرم افزارهای خدمات آموزشی، هم امکان نظارت بردرستی ریزنده‌های آموزشی را مختل کرده بود و هم باب برخی سوء استفاده‌ها از برند دانشگاه آزاد اسلامی را باز. از سوی دیگر دانشجویان برای کوچک‌ترین تغییرات یا جابه جایی بین دو واحد مجبور بودند تا در بروکراسی پیچیده و زمانبری بخشی از روند ارائه مدارک را دنبال کنند. از این روسامانه‌ای‌راه اندازی شده‌ها هم اطلاعات مربوط به دانشجویان رایکیارچه کند و هم دانشجویان امکان دسترسی به خدمات الکترونیکی در جریان مسائل مرتبط با تحصیل خود را داشته باشد. به راه افتادن چرخ «آموزشیار» حالا علاوه بر این موارد، امکان نظارت بیشتری را فراهم کرده تا جایی که عملا امکان صدور مدرک جعلی در این دانشگاه راه صفر رسانده است و در انضباط بخشی مالی هم موثر بوده، به نحوی که جلوی نشئی چند صد میلیاردری شهریه دانشجویان را گرفت. با وجود این گام موثر در روند ارتقای کیفیت، استانداردها و سازی و احقاق حقوق دانشجویان، طرح برخی شائبه‌ها از سوی یک مسئول عالی رتبه دولتی در جهت هدف و رویکرد فعلی دانشگاه، اتفاقی عجیب به نظر می‌رسد. البته چنین اظهارناتی در زمان تصور فضایی رقابتی آن هم در مواجهه با مجموعه‌ای که عهده دار هدایت ۲۰ درصد آموزش عالی کشور است، غیرطبیعی نیست اما انتظار اصلی، درک جایگاه و انجام نقش تنظیم‌گری مطابق با جایگاهی در سطح عالی‌ترین مجموعه هدایت آموزش عالی است.

تحصیل دکتری بدون مدرک ارشد با پیش دفاع!

پذیرش دانشجوی دکتری بدون مدرک ارشد؟ طرح این ادعا برای کسانی که در چند سال گذشته به اتمسفر دانشگاه آزاد نزدیک هستند، چندان عجیب و غیرواقعی به نظر می‌رسد که بعید است نتیجه‌ای جز تعجبی توأمان با لیخند در نخستین واکنش پس از شنیدن آن دید. دانشجویان دانشگاه آزاد در هر مقطعی مثل اغلب مراکز آموزش عالی، حداکثر تا قبل از امتحانات نیمسال اول فرصت دارند مدارک خود را ارائه دهند و طبیعتا در صورت مغایرت از ادامه تحصیل منع می‌شوند. فرآیند استعلام مدارک پایه تحصیلی مطابق دستورالعمل‌های ابلاغی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری توسط واحد‌های دانشگاهی یا سازمان مرکزی دانشگاه آزاد صورت می‌گیرد. بعد از راه‌اندازی آموزشیار نیز در صورت عدم بارگذاری تصویر مدرک پایه تحصیلی و رویت آن توسط کارشناسان آموزش، ورود به مرحله بعدی و اخذ شماره دانشجویی امکان‌پذیر نیست. صحت سنجی این ادعا مثل برخی «شنیده‌ها» اما کار دشواری نیست و با یک بررسی ساده در «آموزشیار» می‌توان درستی آن را اثبات کرد. از سوی دیگر دانشجویان مقطع دکتری دانشگاه آزاد از سال ۹۹ ملزم به شرکت در جلسات پیش دفاع هستند. بخشنامه «دفاع از رساله دکتری تخصصی دانشگاه آزاد اسلامی» به منظور ارتقای اثربخش دستاوردهای علمی دانشگاه سال ۹۸ ابلاغ شد و با تاخیری کوتاه به واسطه شیوع کرونا، نیمه دوم سال ۹۹ اجرا شد. جلسات پیش دفاع به صورت متمرکز و برخط با حضور هیات تخصصی، دانشجو و استادارهما برگزار می‌شود و دانشجو ملزم است در حضور هیات تخصصی

از دستاورد علمی خود دفاع کند. آخرین آمار ارائه شده حکایت از آن دارد که ۳۰ درصد جلسات پیش دفاع در استان تهران با مهر «عدم کفایت» خاتمه یافته تا دانشجویان تلاش بیشتری برای ارتقای کیفیت خروجی‌های پژوهشی خود داشته باشند. در چنین رویکردی که تلاش می‌کند ما حاصل تلاش دانشجو و استاد با کیفیت و دوره دکتری دانشگاه استاندارد سازی شود، چگونه می‌توان ادعای پذیرش، بودن مدرک را باور کرد؟

اشتباه گرفته‌اید؟

محل تکیه به جرمه سنوات اینجا نیست!

دانشگاه آزاد یک دانشگاه در مقیاس بسیار بزرگ و با جمعیت یک میلیون و دویست هزار دانشجو و حدود ۴۰۰ واحد و مرکز دانشگاهی، نقش بسزایی در بخش آموزش و پژوهش در کشور به عهده دارد. پیشتر هم اشاره شد که چالش نظارت بر روند‌های آموزشی هر یک از دانشجویان دانشگاه تا پیش از آموزشیار مساله جدی بود اما سامانه‌ای شدن پذیرش و روند‌های آموزشی این چالش را به خوبی مرتفع کرد. یکی از امکانات طراحی مبتنی بر سامانه جلوگیری از اعمال سلیقه و تخلفی از قانون است. مثلا همه موارد آیین نامه‌های آموزشی مطابق مصوبات نهاد‌های ذی ربط مثل وزارت علوم در سامانه تعریف و بدون تغییری به صورت اتوماتیک در حال اجراست. مثلا محدودیت‌های مربوط به حد مجاز انتخاب واحد، معدل مشروطی، طول مدت سنوات مجاز دانشجویان، قوانین منع تحصیل مثل دانشجویان با ۳ تم مشروطی در دوره کارشناسی ارشد، بخشی از همین موارد است که در صورت مواجهه هر یک از دانشجویان، سیستم به طور هوشمندانه مانع از ادامه تحصیل دانشجوی می‌شود.

دانشگاه آزاد چقدر سنواتی دارد؟

آمار فارغ‌التحصیلان در سال‌های ۱۴۰۱ و ۱۴۰۲ نشان می‌دهد که از تعداد ۱۷۰۷۰۲ دانشجوی مقطع کارشناسی ورودی سال ۱۳۹۷، ۶۷۶۲۳ نفر یعنی حدود ۴۰ درصد آنها فارغ‌التحصیل شدند و مدرک آن را نیز دریافت نموده‌اند. از تعداد باقی مانده حدود ۵۰ درصد از دانشجویان دروس دوره را مطابق سرفصل اخذ، گذرانده و در مرحله فرآیند تسویه حساب قرار داشته یا جهت دریافت مدرک هنوز به واحد دانشگاهی مراجعه نکرده‌اند. براساس اطلاعات سامانه، الباقی هم که حدود ۱۰ درصد می‌شوند و در سنوات مجاز دوره کارشناسی به مرحله فارغ‌التحصیلی وارد نشده‌اند از دو حالت خارج نیستند؛ یا مراجعه‌ای از سمت دانشجو صورت نگرفته است یا در حال استفاده از مرخصی تحصیلی هستند. البته دانشجویان که در مرخصی قرار دارند مرخصی آنها بدون احتساب بوده و هیچ‌گونه پرداختی به دانشگاه ندارند. از مجموع دانشجویان کارشناسی ارشد ورودی سال ۱۳۹۸ که جمعیتی برابر با ۵۴۴۴ نفر دارند تا پایان سال ۱۴۰۱ و در محدوده سنوات مجاز تحصیلی، ۷۰ درصد گواهی موفق فارغ‌التحصیلی دریافت کردند یا در فرآیند تسویه و فارغ‌التحصیلی هستند و عملا تحصیل خود را به پایان رسانده‌اند. سایر دانشجویان هم در وضعیت عدم مراجعه قرار دارند. البته باید در نظر گرفت که دانشجویان پسر که بخش قابل توجهی از این جمعیت باقی مانده را شامل می‌شوند، مطابق با مقررات نظام وظیفه مشمول خدمت می‌شوند و عملا امکان ادامه تحصیل خارج از مدت زمان مجاز سنوات را نخواهند داشت.

نشست صمیمانه دکتر محمد مهدی طهرانچی، رئیس دانشگاه آزاد اسلامی با دانشجویان و نمایندگان تشکل‌های دانشجویی دانشگاه آزاد به مناسبت روز دانشجو با حضور جمعی از اعضای تشکل‌های اسلامی سیاسی دانشگاه آزاد در واحد ساری برگزار شد. دکتر طهرانچی در این نشست، با گرامیداشت یاد شهدای ۱۶ آذر و تبریک روز دانشجو گفت: «۱۶ آذر نماد جانفشانی و شهادت در راه مقابله با زیاده‌خواهی آمریکا در دانشگاه، علاوه بر میدان سیاست بود. این استکبارستیزی آنچنان در انقلاب اسلامی نهادینه شد که تسخیر لانه جاسوسی، انقلاب دوم نام گرفت.»

رئیس دانشگاه آزاد اسلامی با بیان اینکه خوشحالم که در این جلسه دانشجویان با تیزبینی و دقت نظر برای آینده دانشگاه سخن گفتند، اظهار داشت: «نگاه جامع دانشجویان برای ما افتخارآفرین است. متأسفانه برخی قصد دارند اخبار مثبت و پیشرفت‌های دانشگاه آزاد در راستای نیل به اهدافش را کتمان کنند.» وی با اشاره به حضور دکتر مخبر معاون اول رئیس‌جمهور در دانشگاه آزاد، گفت: «دکتر مخبر پنجشنبه گذشته با حضوری سه ساعته در دانشگاه آزاد، از نزدیک در جریان تحولات دانشگاه آزاد قرار گرفت.» دکتر طهرانچی با بیان اینکه دانشگاه آزاد به منظور پرورش استعداد‌های هنری، یک باشگاه هنر و ادبیات را راه‌اندازی کرده است، گفت: «این باشگاه موظف است از تمامی دانشجویان حمایت کند؛ چراکه دانشگاه تنها محلی برای تحصیل نیست بلکه محل تعلیم و تربیت اسلامی نیز هست. درحقیقت دانشگاه محلی برای زیست اجتماعی دانشجویان خود است.» عضو هیات امنای دانشگاه آزاد با بیان اینکه ایده‌های خوب برای به نتیجه رسیدن نیازمند زمان هستند، اظهار داشت: «موضوع مهم در این زمینه این است که ایده‌پرداز در ذر برابر مشکلات تسلیم نشود. دانشگاه آزاد در این راستا دانشکده‌های مهارت و کارآفرینی را راه‌اندازی کرده و امسال برای اولین بار دانشجویان مهارت‌یار شناخته شدند.» وی ادامه داد: «یکی از ثمرات طرح‌های دستیار آموزشی و اعضای هیات علمی وابسته که از ابتدای فورردین مورد تأکید ما بود، گسترش فضای انقلابی در دانشگاه آزاد است. دانشگاه مقرر کرد تا تعداد اعضای هیات علمی وابسته برابر با ظرفیت دانشجویان تحصیلات تکمیلی باشد. ما «ویل لِّلْمُطَفِّفِینَ» را برای خود مقرر کردیم تا دانشگاه به دانشجو کم فروشی نکند.»

دکتر طهرانچی با بیان اینکه ۱۸ هزار دانشجوی دکتری جوان انقلابی در دانشگاه آزاد جایگزین اساتید حق‌التدریس شدند، گفت: «فضای انقلابی با جذب استاد جوان ممکن می‌شود؛ لذا طرح‌های دستیار آموزشی و هیات علمی وابسته یک جهش در گسترش فضای انقلابی دانشگاه محسوب می‌شود.»

رئیس دانشگاه آزاد اسلامی در پاسخ به پرسش یکی از دانشجویان درخصوص میزان اتکای دانشگاه به شهریه گفت:

«تکیه اقتصاد دانشگاه آزاد به شهریه دانشجویی از بیش از ۸۰ درصد در گذشته، امروز به ۵۲ درصد رسیده است. شهریه یک

نیمسال تحصیلی در دانشگاه با شهریه یک مدرسه یکسان است. ما رویکرد فشار شهریه‌ای بر دانشجو را سرلوحه کار خود قرار نداده‌ایم. همچنین همزمان با بزرگ‌سازی اقتصاد دانشگاه، درحال کاهش سهم شهریه از درآمدهای خود هستیم.» وی در پایان خاطرنشان کرد: «دانشگاه آزاد اسلامی به نظر دانشجویان خود بهای زیادی می‌دهد. ما نه به صورت نمایشی بلکه کاملا با تکیه بر خواست دانشجویان، دانشگاه را مدیریت می‌کنیم. دانشگاه آزاد در واقع پلی برای حرکت دانشجویان به سمت تعالی است. ما نقشی جز این برای خود قائل نیستیم و از اوج‌گیری دانشجو لذت می‌بریم.»

دکتر فرزاد جهان‌بین، معاون فرهنگی و دانشجویی دانشگاه آزاد در ابتدای این نشست با بیان اینکه ۱۶ آذر فرصتی برای درک واقع بین تاریخ است، گفت: «دشمنی با استکبار تنها مربوط به جمهوری اسلامی نیست بلکه هرکس که ذر‌ای استقلال طلبی داشته باشد، با آمریکا دشمن است.» وی تأکید کرد: «فرصت‌ها به سرعت درحال گذر است و دانشجویان لازم است با درک ارزش دوران دانشجویی، قدر خود و این ایام را بدانند.» جهان‌بین با بیان اینکه در سال ۱۳۹۹ تعداد ۴۴ تشکل استادی فعال در دانشگاه آزاد وجود داشت، گفت: «این عدد امروز به ۹۸ تشکل استادی فعال رسیده است. همچنین ۸۴ تشکل دانشجویی فعال سال ۱۳۹۹ هم اکنون به عدد ۱۶۴ تشکل دانشجویی فعال رسیده است.» معاون فرهنگی دانشجویی با اشاره به برخی فعالیت‌های فرهنگی دانشگاه تصریح کرد: «در این راستا ۷ هزار دانشجو در سال ۱۴۰۱ و ۱۵ هزار دانشجوی دانشگاه آزاد در سال ۱۴۰۲ به اردوهای راهیان نور فرستاده شدند.» در ادامه این نشست، جمعی از نمایندگان تشکل‌های دانشجویی دانشگاه آزاد به ارائه نظرات و مطالبات خود پرداختند. سحر قادری، نماینده کانون‌های فرهنگی دانشگاه آزاد و دانشجوی واحد خوراسگان با اشاره به فعالیت ۳۰ کانون فرهنگی دانشجویی در دانشگاه آزاد اصفهان، گفت: «هرکدام از این کانون‌ها مطابق با استعدادها و ظرفیت‌های خود مشغول فعالیتند تا سبب ارتقای سطح فرهنگی دانشجویان شوند. به عنوان نمونه کانون رادیو باران واحد خوراسگان یکی از کانون‌های برتر در حوزه اجرا و گویندگی است که زمینه فعالیت افراد علاقه‌مند به این حوزه را ایجاد کرده است.» قادری درخواست خود مبنی بر تخصیص امتیازاتی برای کانون‌های دانشجویی و افزایش بودجه فرهنگی و تخصیص تخفیف شهریه برای فعالان دانشجویی را مطرح کرد. وی همچنین از دکتر طهرانچی خواست برای حضور در مراسم اختتامیه جشنواره رشد که بهمن‌ماه سال جاری در واحد اصفهان برگزار خواهد شد، حضور یابد.

در ادامه محمد امین دایمیار، نماینده نشریات دانشجویی دانشگاه آزاد و عضو هیات نظارت بر نشریات دانشجویی این دانشگاه به ارائه برخی مسائل و پیشنهادها در زمینه فرهنگی به خصوص حوزه نشریات در دانشگاه آزاد پرداخت و گفت:

بررسی روند ۱۰ ساله بنیاد ملی علم نشان می‌دهد میانگین سهم پژوهشگران پسادکتری از ۲۰ درصد فراتر نرفته است

حمایت از طرح‌های پژوهشی در تهران حبس شد

چند نکته آموزشی برای جناب زلفی گلی در مورد دانشگاه آزاد

جهت اطلاع آقای وزیر!

دکتر طهرانچی در نشست صمیمانه با دانشجویان و نمایندگان تشکل‌های دانشجویی دانشگاه آزاد:

دانشگاه آزاد پلی برای حرکت دانشجویان به سمت تعالی است

«در بخش فرهنگی، فعالان فرهنگی به جهت دستیابی به دو آرمان مقام معظم رهبری نیازمند اختیارات و آموزش لازم هستند.» سید مهدی حسینی، نماینده دفاتر استانی باشگاه خیزنگران دانشجویی ایران، دیگر سخنران این مراسم بود که با اشاره به چرخش‌های تحول‌آفرین دانشگاه آزاد گفت: «یکی از موضوعات مهم در چرخش‌های تحولی، موضوع فناوری است که در دانشگاه آزاد با استفاده درست از ظرفیت در کنار نیروی انسانی متخصص و متعهد، به نتایج قابل قبولی رسیده است.» وی ادامه داد: «به‌عنوان مثال در این زمینه در استان اصفهان با حضور افراد و نیروهای انسانی موثر، حرکت موفق منجر به تولید بدر هیبریدی برای اولین بار در منطقه صورت گرفت. در فسنجان و گل‌گهر نیز با تکیه بر همین اصل، شاهد موفقیت بودیم.» آدی گوزل‌زاده، نماینده اتحادیه جامعه اسلامی دانشجویان به عنوان سخنران بعدی با اشاره به اینکه تشکل‌های اسلامی خصوصا اتحادیه انجمن‌های اسلامی طی بیش از ۴۰ سال گذشته به عنوان بزرگ‌ترین تشکل دانشجویی ایفای نقش کرده است. نیازهای خوابگاه، کارگاه، آزمایشگاه با مشکلاتی روبه‌رو بوده که نیازمند بررسی و حل است. وی ادامه داد: «مشکل اصلی ما در کارهای تشکیلاتی، عدم تأمین مالی است. وقتی دشمن جریان نفوذ و جریان رسانه‌ای قدرتمندی دارد، ما نیز نیازمند تجهیز و تأمین مالی بیشتری هستیم که راه‌حل آن حمایت مالی متمرکز از تشکل‌ها توسط اداره تشکل‌هاست.» محمد رضا قاسمی، نماینده هیات دانشجویی در ادامه این نشست اظهار کرد: «در آستانه چهل و پنجمین سالگرد پیروزی انقلاب اسلامی، درحال تلاش برای تشکیل تمدن نوین اسلامی و ظهور حضرت حجت (عج) هستیم. یکی از مولفه‌های پیشرفت، پرورش جوان مومن انقلابی است. رهبر انقلاب هیات را محل تربیت چنین جوانی می‌داند. اکنون در هجوم حملات دشمن، نیازمند نگاه تشکیلاتی به هیات‌های دانشجویی در معاونت فرهنگی دانشجویی هستیم. اردوهای ارتقای هر نهادی استفاده از نظرات مردمی و در دانشگاه‌ها، نظرات دانشجویی است؛ به همین منظور پیشنهاد می‌شود به صورت مداوم از نظرات تشکل‌های دانشجویی درباره فعالیت مسئولان دانشگاهی استفاده شده و کارنامه‌ای نیز بر همین اساس برای مسئولان دانشگاهی تهیه شود.» وی ادامه داد: «دانشگاه آزاد یکی از ثمرات انقلاب اسلامی است که در تربیت نیروی انسانی و تولید شغل در جامعه موثر بوده است.»

۱۸۶ محصول در نمایشگاه هفته پژوهش ارائه می‌شود

۷۰ برگزیده در جشنواره فرهیختگان معرفی می‌شوند

ارائه شده، تصریح کرد: «یکی از فاکتورها همان بحث TRL و سطح فناوری آن است که باید از سطح بالایی برخوردار باشد. صنعتی شدن یا نیمه صنعتی شدن دیگر را هم باید مولفه دیگری دانست. اینکه محصول قابلیت عرضه به بازار را داشته باشد به این معنی که اگر فردی خواهان خرید محصولی در نمایشگاه بود، بتواند بلافاصله آن را تامین کند را هم باید دیگر مولفه دانست. این سه فاکتور جزء مهم‌ترین فاکتورهایی بوده که در داوری محصولات ارائه شده مدنظر قرار داد. همچنین محصول هم باید نسبت به نمایشگاه سال گذشته، جدیدتر بوده باشد. مدیرکل پژوهشکده‌ها و مراکز تحقیقاتی دانشگاه آزاد درباره پاسخ به این سوال که نمایشگاه هفته پژوهش به محلی برای تجاری‌سازی تبدیل شده است، اظهار کرد: «ما دعا داریم که دیگر از نمایشگاه گذشته‌ایم و امروز فن بازار را شاهد هستیم. این نمایشگاه هم ۲۰ تا ۲۲ آذرماه خواهد بود و در افتتاحیه مراسم که امروز برگزار می‌شود هم دکتر طهرانچی، معاون اول رئیس‌جمهور و برخی از وزرا از جمله وزیر علوم حضور خواهند داشت.»

۷۰ برگزیده در جشنواره فرهیختگان معرفی می‌شوند

محمدی درباره جشنواره فرهیختگان ادامه داد: «داوری‌های این دوره از جشنواره هم انجام شده و حدود ۷۰ برگزیده در حوزه‌های مختلف داریم. همچنین این جشنواره در ۲۷ محور برگزار می‌شود و کتابچه آن هم در حال چاپ است. البته منتظر هستیم تا ببینیم میهمان ویژه‌مان چه زمانی می‌تواند به جشنواره بیاید که آن را برگزار کنیم. البته اواخر آذرماه این جشنواره را خواهیم داشت.»

که حداقل یک محصول از یک استان انتخاب کنیم که به نوعی ارتباط استان با حوزه فناوری قطع نشود، یعنی نماینده استان در این نمایشگاه حضور داشته باشد.»

مدیرکل پژوهشکده‌ها و مراکز تحقیقاتی دانشگاه آزاد در ادامه بیان کرد: «مدل برگزاری نیز به صورت مجتمع است، یعنی یک فضای ۳۰۰ متری را داریم که به صورت کانتینری محصولات در کنار یکدیگر هستند تا یک ارتباط دورنی بین شرکت‌ها در استان‌های مختلف داشته باشیم و در یک فضای منسجم محصولات خود را ارائه کنند. بنابراین تعداد غرفه مطرح نیست و در یک فضای ۳۰۰ متری جزیره‌مانند ۱۸۶ محصولات ارائه شده است. هر محصول روی یک کانتر گذاشته و ارائه می‌شود.» محمدی درباره مهم‌ترین تفاوت نمایشگاه امسال با سال قبل گفت: «ما سطح TRL خودمان را نسبت به نمایشگاه‌های قبلی می‌سنجیم، یعنی اگر میانگین TRL محصولات ما نسبت به سال‌های گذشته بالاتر برود نشان می‌دهد که ما رشد داشته‌ایم. شاید بتوان عنوان کرد یکی از تفاوت‌های امسال نسبت به سال‌های گذشته این است؛ ما یک سری محصولات جدید را داشته و محصولاتی که تکراری هستند هم جزء محصولاتی قلمداد می‌شوند که یک تغییری در آن به نسبت گذشته ایجاد شده، یا یک قدم به بازار نزدیک شده‌اند و نکته دیگر اینکه شاید بازار آنها هم بزرگتر شده باشد و این مولفه‌ها را باید تفاوت‌های امسال دانست.»

سطح فناوری یکی از معیارهای انتخاب محصولات بود

او درباره فاکتورهای انتخاب ۱۸۶ محصول از میان بیش از ۲۵۰ محصول

ویژه و سطح یک از سه نفر به عنوان فناور برتر و هفت نفر نیز به عنوان پژوهشگر تقدیر می‌شود. همچنین در واحدهای دانشگاهی سطح دو و سه نیز یک نفر به عنوان فناور برتر و سه نفر نیز به عنوان پژوهشگر برتر برگزیده و تقدیر می‌شوند. مدیرکل پژوهشکده‌ها و مراکز تحقیقاتی دانشگاه آزاد در گفت‌وگو با «فرهیختگان» درخصوص جزئیات برگزاری هفته پژوهش در دانشگاه آزاد گفت: «یکی از برنامه‌های مهم وزارت علوم، تحقیقات و فناوری برگزاری نمایشگاه هفته پژوهش است. این نمایشگاه همه‌ساله در وزارت علوم برگزار شده و دانشگاه آزاد نیز در این نمایشگاه شرکت می‌کند. دانشگاه آزاد امسال نیز بر همین اساس یک سری مقدمات را چیده و یک سری داوری‌های اولیه را برای انتخاب محصولات انجام داده است.»

۴۵۰ محصول از سوی استان‌های دانشگاه آزاد ارائه شد

او با بیان اینکه از بین ۴۵۰ محصول ارائه شده از سوی استان‌های دانشگاه آزاد ۱۸۶ محصول را برای ارائه در نمایشگاه انتخاب کردیم، اضافه کرد: «در این نمایشگاه دانشگاه‌های مختلف حضور دارند. همچنین پارک‌های علم و فناوری و صندوق‌های پژوهش و فناوری در نمایشگاه هفته پژوهش حاضر شده‌اند.» او با بیان اینکه تلاش کرده‌ایم تا از همه استان‌ها محصول داشته باشیم، خاطر نشان کرد: «در واقع عملاً ۳۱ استان دانشگاه آزاد امسال در این نمایشگاه محصول دارند که برخی از استان‌ها تعداد محصولشان زیاد و برخی دیگر کمتر است ولی در کل تمام استان‌ها در نمایشگاه هفته پژوهش حضور فعال دارند.» محمدی اظهار کرد: «دیدگاه‌مان این بوده

سارا طاهری
مدیرکل پژوهشکده‌ها و مراکز تحقیقاتی

پژوهش در نظام آموزش عالی ایران، همیشه دارای جایگاهی رفیع بوده و تعداد مقالات محققان، استادان و دانشمندان ایرانی نشان از توجه ویژه به این امر در طول چهار دهه اخیر داشته است. با این وجود پژوهش‌ها کمتر به حل مسائل جامعه منجر شده و در اغلب موارد روی کاغذ باقی مانده‌اند. دانشگاه آزاد با تغییر رویکردی که در سال‌های گذشته داشته سعی کرده پژوهش‌ها را هرچه بیشتر به سمت رفع نیازهای کشور سوق دهد، به همین دلیل همواره حضوری فعال در هفته پژوهش و فناوری داشته است. دانشگاه آزاد امسال نیز ۳۰۰ مترمربع فضا را برای ارائه ۱۸۶ محصول مختلف در نظر گرفته و می‌خواهد از جدیدترین دستاوردهای پژوهشی خود رونمایی کند. دستاوردهایی که از تمام استان‌های دانشگاه آزاد به این نمایشگاه آمده‌اند. هدف اصلی از اعلام هفته پژوهش و فناوری نشان دادن اهمیت پژوهش و فناوری به جامعه است تا همگان بدانند که بدون پژوهش و فناوری تمام پیشرفت‌هایی که در سطح کشور و دنیا دیده می‌شود به نتیجه نخواهد رسید. زمان برگزاری هفته پژوهش و فناوری استانی از ۱۱ تا ۱۷ آذرماه بود و امروز بیستم آذرماه افتتاحیه این نمایشگاه با حضور مسئولان دانشگاه آزاد برگزار می‌شود. آن طوره که مدیرکل پژوهشکده‌ها و مراکز تحقیقاتی دانشگاه آزاد به «فرهیختگان» گفته است با هدف ایجاد انگیزه میان پژوهشگران و فناوران برتر، در واحدهای دانشگاهی

عایق ضد حریق پرلی فایر

استان: هرمزگان

واحد: بندرعباس

سطح فناوری: ۶

حوزه کاربرد: صنایع فلزی، فولادی و معادن

معرفی اجمالی محصول: این محصول در زمینه پوشش‌های ضد حریق متورم شونده بر پایه مواد معدنی و مواد ضایعاتی بوده که برای کابل‌ها و سازه‌های فلزی به کار برده می‌شود.

عنوان مجوزهای کسب شده: مجوز سازمان صنعت، معدن و تجارت

وضعیت بهره‌برداری: تولید انبوه

حوزه تخصصی: ساخت و تولید (الکترونیک، مکانیک و مکترونیک)

نوآوران کیمیا مهرزاد

روانکارهای هوایی و غیرهوایی هایتک-پراویا

استان: تهران

واحد: علوم و تحقیقات

سطح فناوری: ۹

حوزه کاربرد: صنعت هوایی

معرفی اجمالی محصول: روانکارهای صنعت هوایی

عنوان مجوزهای کسب شده: دانش بنیان

وضعیت بهره‌برداری: تولید انبوه

حوزه تخصصی: ساخت و تولید (الکترونیک، مکانیک و مکترونیک)

فناوران فراآسمان پارسیان

رینگ سندبلاست

استان: کهگیلویه و بویراحمد

واحد: یاسوج

سطح فناوری: ۷

حوزه کاربرد: حوزه‌های نفت، گاز، پتروشیمی و حوزه بنادر و کشتیرانی

معرفی اجمالی محصول: سرعت سندبلاست هر متر طول لوله ۲۰ اینچ ۴ دقیقه - توانایی جمع‌آوری مواد مصرفی - کنترل از راه دور - وزن ۲۵۰ کیلو در سایز ۲۰ اینچ

عنوان مجوزهای کسب شده: جواز تاسیس - مجوز بهره‌برداری، برند

وضعیت بهره‌برداری: نیمه صنعتی

حوزه تخصصی: ساخت و تولید (الکترونیک، مکانیک و مکترونیک)

شرکت دانش بنیان پوشش صنعت سینما

کیت الایزا برای تعیین مقدار برداشت هورمون‌های تیروئیدی انسانی

استان: مرکزی

واحد: اراک

سطح فناوری: ۷

حوزه کاربرد: تعیین کمی میزان برداشت پروتئین‌های سرم از هورمون‌های تیروئیدی در سرم انسانی

معرفی اجمالی محصول: این کیت برای تعیین کمی میزان برداشت پروتئین‌های سرم از هورمون‌های تیروئیدی در سرم انسانی طراحی شده است. هورمون‌های تیروکسین (T4) و تری‌یودوتیرونین (T3) عمدتاً به پروتئین‌های خاصی در سرم متصل می‌شوند که به عنوان حامل این هورمون‌ها در جریان خون عمل می‌کنند.

عنوان مجوزهای کسب شده: غذا و دارو - صمت

وضعیت بهره‌برداری: تولید انبوه

حوزه تخصصی: صنایع دارویی و بهداشتی

زیست فناوران سانا آزما

دستگاه دکتور گاز و زلزله منازل مسکونی

استان: کرمانشاه

واحد: کرمانشاه

سطح فناوری: ۵

حوزه کاربرد: منازل مسکونی

معرفی اجمالی محصول: محصول مورد نظریک دکتور نشت گاز و سنجش زلزله در منازل مسکونی است. در این محصول با استفاده از شبکه عصبی پدیده شده عملکرد سنسور گاز در شرایط متفاوت دما و رطوبت جریان‌سازی شده است. لذا در کلیه شرایط دمایی ۰- تا ۵۰ درجه و رطوبت زیر ۹۵ درصد دارای عملکرد پایدار است.

عنوان مجوزهای کسب شده: دانش بنیان، جواز تاسیس

وضعیت بهره‌برداری: نمونه مهندسی

حوزه تخصصی: ساخت و تولید (الکترونیک، مکانیک و مکترونیک)

هوشمان پیشرو امید

هیدروژل نانوکامپوزیتی کشاورزی

استان: لرستان

واحد: درود

سطح فناوری: ۸

حوزه کاربرد: کشاورزی - گیاهان خانگی و گلخانه‌ای

معرفی اجمالی محصول: استفاده از سوپرچاب کشاورزی به تنهایی یا در کنار سایر روش‌های آبیاری در صورتی که به نحوه صحیح به کار رفته و ادامه یابد. این توانایی را دارد تا زمین‌های خشک و غیرقابل کشت کشورمان را با کمترین هزینه از خشکسالی نجات داده و تحولی عظیم در اقتصاد کشاورزی کشور ایجاد کند.

عنوان مجوزهای کسب شده: مجوز دانش بنیان - مجوز فناوری پارک علم و فناوری

وضعیت بهره‌برداری: تولید انبوه

حوزه تخصصی: کشاورزی و صنایع وابسته

نابوسازان جوان

آلپ و آلپ پرایمر و آلپ زیمنت

استان: تهران

واحد: رودهن

سطح فناوری: ۹

حوزه کاربرد: سیستم‌های حرفه‌ای کف تا سقف رنگ و پوشش‌های دکوراتیو

معرفی اجمالی محصول: تولیدکننده انواع پوشش‌های گیاهی دوست‌دار محیط زیست، رنگ‌های نمای ساختمان و رنگ‌های داخلی ساختمان، رنگ‌های چوب و فلز پایه آب، سیستم‌های حرفه‌ای عایق حرارت، حریق رطوبت، صوت و آکوستیک، پوشش‌های پایه معدنی

عنوان مجوزهای کسب شده: تاییدیه آزمایشگاه وزارت بهداشت و تاییدیه نانو مقیاس

وضعیت بهره‌برداری: تولید انبوه

حوزه تخصصی: ساختمان و صنایع وابسته

دیاستر مهرابیان با برند تجاری رابین کالر

دیتا لگر دما و رطوبت

استان: قزوین

واحد: قزوین

سطح فناوری: ۹

حوزه کاربرد: صنایع غذایی و دارویی

معرفی اجمالی محصول: دیتا لگر دما و رطوبت دارای حافظه sd card قابلیت ذخیره‌سازی تا ۱۰ میلیون دیتا متناسب با سنسور ترموکوپل نوع s/k و توانایی سفارشی‌سازی نمونه برداری

عنوان مجوزهای کسب شده: جواز کسب و مجوز دانش بنیان

وضعیت بهره‌برداری: تولید انبوه

حوزه تخصصی: ساخت و تولید (الکترونیک، مکانیک و مکترونیک)

کنترل ابزار دقیق برنا

محفظه (هوزینگ) استیل ضد زنگ فیلتر تصفیه آب

استان: خراسان شمالی
واحد: بجنورد

سطح فناوری: ۷
حوزه کاربرد: تصفیه آب شهری

معرفی اجمالی محصول: این محصول یک دستگاه تصفیه آب از جنس استیل با قابلیت اضافه کردن چندین مرحله فیلتراسیون به مرحله اولیه است. از قابلیت‌های این مدل عدم نیاز به برق برای مناطق محروم، مقاومت بالا در برابر فشار، حرارت، زنگ‌زدگی و ... است.

عنوان مجوزهای کسب شده: در حال اخذ مجوز

وضعیت بهره‌برداری: نیمه‌صنعتی
حوزه تخصصی: ساخت و تولید (الکترونیک، مکانیک و مکاترونیک)

باتری لیتیومی پایانه فروش

استان: تهران
واحد: تهران شمال

سطح فناوری: ۵
حوزه کاربرد: صنعت بانکی و پرداخت

معرفی اجمالی محصول: باتری لیتیوم-یون (به انگلیسی: Lithium-ion battery) (مخفف انگلیسی: Li-ion یا LiB) یک خانواده از باتری‌های قابل شارژ است که در آن در زمان تخلیه، یون‌های لیتیوم از الکترود منفی به سمت الکترود مثبت و در هنگام شارژ شدن در خلاف جهت حرکت می‌کنند.

عنوان مجوزهای کسب شده: در حال اخذ استاندارد

وضعیت بهره‌برداری: نیمه‌صنعتی
حوزه تخصصی: فناوری اطلاعات و ارتباطات

افزودنی‌های خوراکی

استان: اصفهان
واحد: شهرضا

سطح فناوری: ۹
حوزه کاربرد: در صنایع لبنی، تولید پنیر، صنایع قند، صنایع شکلات و آرمیه

معرفی اجمالی محصول: شرکت دانش بنیان شوکا شیمی اسپادانا در سال ۹۴ توسط جمعی از فعالان صنعت و دانشگاه با هدف تامین نیازهای استراتژیک صنایع غذایی کشور را اخذ مجوزهای لازم از سازمان صنعت و معدن شروع به فعالیت کرد و در سال ۹۶ موفق به اخذ مجوز دانش بنیان از معاونت علمی ریاست جمهوری شد.

عنوان مجوزهای کسب شده: پروانه ساخت غذا و دارو

وضعیت بهره‌برداری: تولید انبوه
حوزه تخصصی: کشاورزی و صنایع وابسته

دستگاه حکاکی لیزری وانادیت

استان: اصفهان
واحد: شاهین شهر

سطح فناوری: ۱
حوزه کاربرد: حوزه صنعت و حوزه طلاسازی

معرفی اجمالی محصول: سری PF-FMS جدیدترین لیزر در خانواده لیزرهای فیبر اپتیوم سوئیچ Q با هزینه‌های تعمیر و نگهداری کم و قیمت مقرون به صرفه و توان متوسط از ۵۰ وات است که به‌طور خاص برای حکاکی طرحی شده است.

عنوان مجوزهای کسب شده: مجوز دانش بنیان، مجوز انرژی اتمی، مجوز تأسیس

وضعیت بهره‌برداری: تولید انبوه
حوزه تخصصی: ساخت و تولید (الکترونیک، مکانیک و مکاترونیک)

عملگر برقی

استان: بوشهر
واحد: بوشهر

سطح فناوری: ۹
حوزه کاربرد: در صنعت نفت، گاز و پتروشیمی

معرفی اجمالی محصول: عملگر برقی وظیفه باز و بسته کردن شیرها روی خطوط انتقال سیال مانند نفت و گاز و آب را برعهده دارد.

عنوان مجوزهای کسب شده: تایید عملکرد از سوی پالایشگاه

وضعیت بهره‌برداری: نیمه‌صنعتی
حوزه تخصصی: ساخت و تولید (الکترونیک، مکانیک و مکاترونیک)

کیت تشخیص RNA

استان: اصفهان
واحد: خوراسکان

سطح فناوری: ۷
حوزه کاربرد: آزمایشگاهی

معرفی اجمالی محصول: تولید کیت استخراج DNA از انواع گیاهان دارویی

عنوان مجوزهای کسب شده: سازمان غذا و دارو و وزارت صمت

وضعیت بهره‌برداری: تولید انبوه
حوزه تخصصی: صنایع دارویی و بهداشتی

چیپ‌ست اخذ سیگنال‌های حیاتی

استان: تهران
واحد: تهران غرب

سطح فناوری: ۹
حوزه کاربرد: تجهیزات پزشکی و بیمارستانی

معرفی اجمالی محصول: چیپ‌ست‌های سابل برای اخذ سیگنال‌های الکتروکاردیوگرافی، الکترومایوگرافی و الکترونسفالوگرافی طراحی شده‌اند و می‌توانند سیگنال‌های حیاتی را با حداقل نویز و بالاترین دقت و به آسانی ثبت کنند.

عنوان مجوزهای کسب شده: دانش بنیان

وضعیت بهره‌برداری: بازاریابی شده
حوزه تخصصی: ساخت و تولید (الکترونیک، مکانیک و مکاترونیک)

انواع پرده‌های کامپوزیتی مجوزهای انتقال حرکت

استان: تهران
واحد: اسلامشهر

سطح فناوری: ۹
حوزه کاربرد: تعمیرات خطوط لوله نفت، گاز و پتروشیمی

معرفی اجمالی محصول: محصولات کامپوزیتی برای تعمیرات خطوط انتقال نفت، گاز و پتروشیمی کاربرد دارد

عنوان مجوزهای کسب شده: دانش بنیان

وضعیت بهره‌برداری: تولید انبوه
حوزه تخصصی: سایر

منبع تغذیه جریان مستقیم DCpowersupply

استان: تهران
واحد: علوم و فناوری پردیس

سطح فناوری: ۶
حوزه کاربرد: در همه صنایع مصرف‌کننده انرژی الکتریکی کاربرد دارد

معرفی اجمالی محصول: دستگاهی برای تبدیل انرژی الکتریکی از شبکه توزیع برق به پتانسیل و جریان قابل استفاده برای تجهیزات و ادوات الکتریکی مختلف

عنوان مجوزهای کسب شده: دانش بنیان

وضعیت بهره‌برداری: نیمه‌صنعتی
حوزه تخصصی: ساخت و تولید (الکترونیک، مکانیک و مکاترونیک)

دارو دوتاسکن

استان: تهران
واحد: تهران غرب

سطح فناوری: ۹
حوزه کاربرد: عکس‌برداری نخاعی و جمجمه‌ای، ارزیابی عملکرد کلیوی و عکس‌برداری از دستگاه گوارش

معرفی اجمالی محصول: شلات گادولینیوم یونی

عنوان مجوزهای کسب شده: غذا و دارو

وضعیت بهره‌برداری: بازاریابی شده
حوزه تخصصی: صنایع دارویی و بهداشتی

تداپان

استان: تهران
واحد: علوم و تحقیقات

سطح فناوری: ۶
حوزه کاربرد: -

معرفی اجمالی محصول: پانسمان پیشرفته نانو فیبری برای درمان انواع زخم‌های دیابتی سوختگی و جراحی

عنوان مجوزهای کسب شده: دانش بنیان، نانو مقیاس، جواز تأسیس از وزارت صمت، مجوز ثبت وسیله پزشکی

وضعیت بهره‌برداری: تولید انبوه
حوزه تخصصی: فناوری نانو و زیست فناوری

امپدانس مترزیستی گلدن پرانا

استان: تهران
واحد: تهران جنوب

سطح فناوری: ۹
حوزه کاربرد: سلامت

معرفی اجمالی محصول: محصول سلامت محور

عنوان مجوزهای کسب شده: دانش بنیان، جی‌اس‌وان و ایران‌کد

وضعیت بهره‌برداری: نیمه‌صنعتی
حوزه تخصصی: سایر

بررسی روند ۱۰ ساله بنیاد ملی علم نشان می‌دهد میانگین سهم پژوهشگران پسادکتری از ۲۰ درصد فراتر نرفته است

حمایت از طرح‌های پژوهشی در تهران حبس شد

زهرا رضایی
نایب‌رئیس گروه دانشگاه

حمایت و جهت‌دهی به فعالیت‌های پژوهشی یکی از اقدامات مهم حاکمیت‌ها در دنیای امروز است. کاری که باعث می‌شود تا هزینه‌ها در مسیر درست قرار گرفته و بالطبع امکان نتیجه‌بخش بودن فعالیت‌های تحقیقاتی هم بیشتر شود. کاری که برای انجام آن در

کشورهای مطرح در عرصه علم و فناوری، بنیادی ویژه راه‌اندازی شده است. در ایران نیز از سال ۱۳۸۲ با صندوق حمایت از پژوهشگران کشور و با تصویب اساسنامه آن از سوی شورای عالی انقلاب فرهنگی راه‌اندازی شد. صندوقی که وظیفه‌اش رصد تحولات بین‌المللی این حوزه و جهت‌دهی به فعالیت‌های علمی و تحقیقاتی محققان و دانشمندان ایرانی در راستای ارتقای ارزش علم در کشور، حرکت در مرزهای دانش جهانی و زمینه‌سازی برای ارائه راه‌حل‌های بدیع

این میان سامانه انتشار اطلاعات مرتبط با این بنیاد امکان دسترسی به فعالیت‌های صورت گرفته از سوی بنیاد ملی علم کشور را در بازه زمانی ۱۰ ساله مشخص می‌کند. آمارهای قابل توجهی که نشان می‌دهد در این برهه زمانی چه تعداد طرح در این بنیاد پذیرش شده، چه تعداد کامل شده، بیشتر طرح‌ها مربوط به کدام گروه‌های آزمایشی بوده و... با نگاهی به این آمار اولین نتیجه‌ای که می‌توان از آن گرفت، تمرکز حمایت‌ها در پایتخت بوده است.

برای مسائل کلان کشور بوده است. این صندوق از اردیبهشت ماه امسال به بنیاد ملی علم ایران تغییر نام داد تا عملاً ایران هم صاحب بنیادی برای حمایت از علم باشد. اولویت اصلی این بنیاد از همان ابتدای فعالیتش در قالب صندوق حمایت از پژوهشگران، حمایت از پژوهش‌های علمی اولویت‌دار، اجرای برنامه‌های ترویج علم، اعطای کرسی‌های پژوهشی، توسعه نظام داوری پژوهش‌ها و تقویت زمینه‌های همکاری با نهاد‌های حامی پژوهش تعریف شده است. در

حمایت از طرح‌های پژوهشی در پایتخت باقی ماند

آذربایجان شرقی ۲۵۸ طرح قرار دارند. وضعیت حمایت بنیاد علم از طرح‌های مصوب در استان‌هایی مانند کهگیلویه و بویراحمد با ۲۷ طرح، هرمزگان ۴۲، ایلام ۳۲ طرح هم در وضعیت خوبی قرار ندارد. هرچند شرایط استان‌ها به تفکیک طرح‌های پیشنهادی مشخص نیست و طبیعتاً تعداد این طرح‌ها در استان‌های نام‌برده شده هم به نسبت تهران و اصفهان کمتر خواهد بود، اما نمی‌توان از تمرکزگرایی، حمایت از پژوهش‌ها و تحقیقات علمی در پایتخت چشم‌پوشی کرد.

۲۵ درصد طرح‌های پیشنهادی امسال در بنیاد، مصوب و حمایت شدند

مصوب شده که نشان می‌دهد ۲۵ درصد از طرح‌ها مصوب شده است. سال گذشته هم از هزار و ۷۸۴ طرح پیشنهادی، ۶۱۳ طرح مصوب شد که نشان‌دهنده حمایت از ۳۵ درصد از طرح‌های آن سال بوده است. سال ۱۴۰۰ هم دو هزار و ۲۹۳ پیشنهاد بوده که از این میزان ۹۴۵ طرح مصوب شده است. این نشان می‌دهد علی‌رغم تعداد بالای طرح‌های پیشنهادی، تعداد اندکی از آنها به حمایت نهایی می‌رسند.

نکته اول درباره این بنیاد آن است که قرار نیست از همه طرح‌های پژوهشی حمایت کند. تنها طرح‌هایی که بعد از پذیرش به عنوان طرح‌های مصوب قلمداد می‌شود، امکان حمایت مالی از آنها وجود دارد و تقریباً از یک چهارم طرح‌ها حمایت می‌کند. با در نظر گرفتن این مساله که هر طرح در همان سالی که ارسال و تصویب شده، شمارش شده است، باید عنوان کرد دو هزار و ۹۸ طرح پیشنهادی در سال جاری به بنیاد رسیده و ۵۰۷ طرح

علوم پایه‌ای‌ها در صف اول حمایت بنیاد ملی علم ایران

تقسیم‌بندی حوزه‌های طرح‌ها هم نشان می‌دهد که بیشترین طرح‌های مصوب و حمایت از پژوهش‌ها مربوط به علوم پایه یا سهیم ۲۳ درصدی است. یعنی هزار و ۳۱۵ طرح مصوب در بازه زمانی ۹۲ تا امسال، مربوط به این حوزه بوده است. بعد از آن، ۹۵۵ طرح یا معادل ۲۴ درصد از طرح‌های مصوب مربوط به فنی و مهندسی می‌شود. حوزه کشاورزی هم با ۶۳۸ طرح مصوب سهم ۱۶ درصدی داشته و بعد از آن علوم پزشکی‌ها با

۴۱۶ طرح سهم ۱۰ درصدی را در حمایت از بنیاد علم ایران به خود اختصاص داده‌اند. بعد از آن علوم انسانی با ۳۴۰ طرح و سهم ۹ درصدی و در آخر هم محیط زیست و سلامت با ۳۲۳ طرح، سهم ۸ درصدی داشته‌اند. البته باید به این مساله توجه کرد که این بنیاد ۶ کارگروه تخصصی مرتبط با هر کدام از این حوزه‌ها تشکیل داده بود تا بتواند به صورت تخصصی طرح‌ها را بررسی و داوری کند.

۲۹ درصد طرح‌های مصوب بنیاد ظرف ۲ سال به نتیجه می‌رسند

یک مساله را نیاز داشته است. رتبه سوم طرح‌ها هم شامل هزار و ۷۹۲ طرح بین ۱۳ تا ۱۸ ماه مدت زمان اجرایی آنها بوده است. در این میان برخی از طرح‌ها هم فراتر از دو سال زمان برای به نتیجه رسیدن نیاز داشته‌اند. به طوری که ۶۵۹ طرح یا معادل ۸ درصد طرح‌ها، بین ۲۵ تا ۳۰ ماه، ۵۸۲ طرح با سهم ۷ درصدی بین ۳۱ تا ۳۶ ماه و ۵۹۵ طرح، معادل همان ۷ درصد بیش از ۳۶ ماه زمان نیاز داشته‌اند.

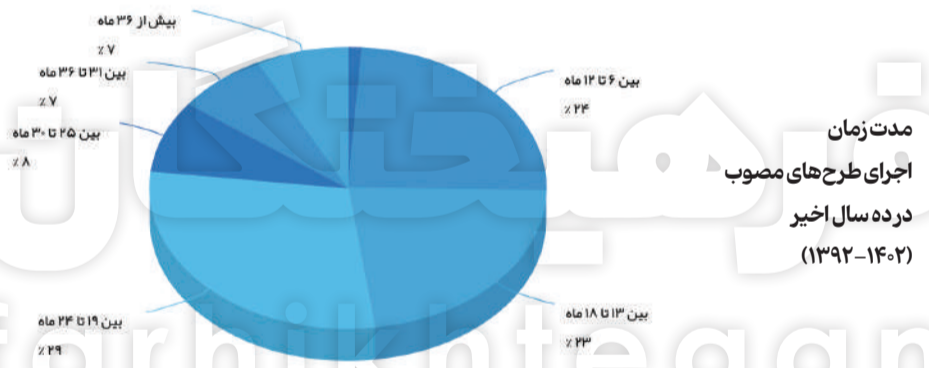
به نتیجه رسیدن طرح‌های پژوهشی و تحقیقاتی موضوعی زمانبر است و کوتاه‌ترین زمان برای رسیدن به نتیجه را باید تا یک سال در نظر گرفت، زمانی که البته غالب طرح‌ها از آن فراتر می‌رود. ۲۹ درصد از طرح‌های مصوب در این بنیاد بین ۱۹ تا ۲۴ ماه زمان برده و می‌برد تا به مرحله اجرا برسد یعنی دو هزار و ۳۱۴ طرح مشمول این بازه زمانی بیش از یک تا دو سال قرار می‌گیرند. بعد از آن هزار و ۹۱۷ طرح که سهم ۲۴ درصدی می‌شود هم بازه زمانی ۶ تا

بار اصلی اجرای طرح‌های مصوب بردوش اساتید دانشگاهی

بنیاد در بازه زمانی ۹۲ تا امسال داشته‌اند. نکته دیگر توزیع سنی مجریان این طرح است. عمده مجریان با سهم ۳۹ درصدی در رده ۴۱ تا ۵۰ سال قرار داشتند. بعد از آنها رده اساتید و دانشجویان پسادکتری که رده سنی شان بین ۳۰ تا ۴۰ سال بوده، ۲۷ درصد از طرح‌های مصوب را به اجرا رساندند. مجریان بین رده ۵۱ تا ۶۰ سال هم با سهم ۲۱ درصدی و در نهایت، آنهایی که سن شان بین ۶۱ تا ۷۰ سال بود، مشارکت ۱۰ درصدی در اجرای این طرح‌ها را عهده‌دار بودند.

وظیفه اجرایی سازی پژوهش‌ها برعهده دانشجویان تحصیلات تکمیلی و اساتید است. نقشی که در طرح‌های مصوب بنیاد ملی علم ایران، عمده آن با سهم ۲۹ درصدی بردوش اساتید گذاشته شده است. بعد از آنها، اعضای هیات علمی با مرتبه علمی دانشیاری سهم ۲۹ درصدی در میان مجریان طرح‌های مصوب داشته‌اند. سهمی که برای اساتید ارها به ۲۱ درصد می‌رسد و در آخر هم دانشجویان پسادکتری با سهم ۲۰ درصدی، بیشترین مشارکت را برای تحقق طرح‌های مصوب

استارت اجرای ۳۶۹ طرح پژوهشی برای امسال زده شد

داشتند. این میزان سال گذشته ۲۵ طرح در حال عقد تفاهنامه، ۱۴ طرح خاتمه یافته و ۵۷۳ طرح هم در حال نظارت و اجرا بوده است. تعداد طرح‌های خاتمه یافته در سال ۱۴۰۰، قابل توجه بوده و به ۱۴۵ طرح می‌رسید، ۲۵ طرح هم در حال عقد تفاهنامه و ۷۷۵ طرح هم در حال اجرا بوده است. موضوع زمانی جالب می‌شود که بدانیم در سال ۱۳۹۹ هیچ طرحی در مرحله عقد تفاهنامه نبود ولی ۲۵۳ طرح به پایان رسید و ۶۲۹ طرح هم در حال اجرا قرار داشت.

با توجه به زمانبر بودن تحقق طرح‌های پژوهشی، عمده طرح‌ها به خصوص در سه سال اخیر عمدتاً در حال نظارت و اجرا و در حال عقد تفاهنامه بوده است. در این میان برخی از طرح‌ها هم مسکوت و بایگانی می‌شوند و سال ۹۸، آخرین سالی بود که ۳۱ طرح مسکوتی داشته است. بعد از آن سال، دیگر در هیچ سالی تا امروز، طرحی مسکوت و بایگانی نشده است. از این توضیحات که بگذریم باید عنوان کرد امسال ۱۳۹ طرح در حال عقد تفاهنامه و ۳۶۹ طرح هم در حال نظارت و اجرا قرار

طرح‌های پژوهشی بیشترین حمایت را از سوی بنیاد ملی علم دارند

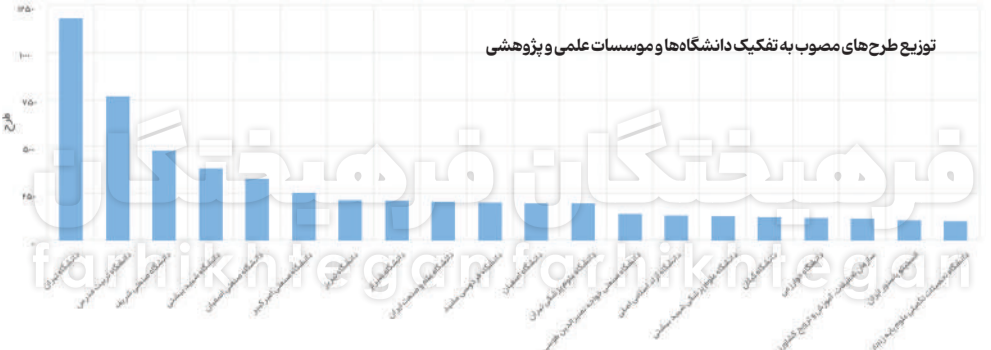
تصویب رسیده است. سال ۱۴۰۰ اما خبری از تصویب گزنت نبود و از میان طرح‌های مصوب ۴۱۴ طرح پژوهشی، ۲۲۵ رساله دکتری و ۲۴۱ رساله پسادکتری بوده است. برتری طرح پژوهشی در سال ۱۳۹۹ هم وجود داشت، به طوری که آن سال ۴۳۹ طرح پژوهشی، ۱۸۶ رساله دکتری و ۲۲۷ پسادکتری از سوی بنیاد تصویب و حمایت شد. موضوع قابل توجه اینکه حمایت از رساله دکتری از سال ۱۳۹۵ با ۸۵ رساله مرتبط با این حوزه، به جمع حمایت‌های بنیاد اضافه شده و تا پیش از آن خبری از آن نبود و تنها رساله پسادکتری و گزنت در میان طرح‌های پژوهشی قرار داشت.

طرح‌های مصوب همگی در قالب طرح پژوهشی نبوده‌اند؛ چراکه در میان آنها رساله دکتری، پسادکتری و گزنت هم دیده می‌شود. اما واقعیت اینکه عمده آنها تا سال ۹۱، طرح پژوهشی بوده و بعد از آن به تدریج رساله پسادکتری، رساله دکتری و گزنت هم اضافه شد. امسال ۱۹۹ طرح مصوب در قالب طرح پژوهشی، ۷۶ طرح در قالب رساله دکتری، ۱۶۶ طرح در قالب پسادکتری و ۵۳ طرح در قالب گزنت مورد حمایت قرار گرفته است. قالب بندی که هرچند در سال گذشته هم همین بوده اما ارقام آن متفاوت بوده است. ۲۳۵ طرح پژوهشی، ۱۶۰ رساله دکتری و ۱۶۰ پسادکتری و ۱۱ گزنت هم سال گذشته به

دانشگاه تهران جایگاه اول طرح‌های مصوب بنیاد علم را از آن خود کرد

از میان ۲۰ دانشگاه برتر در توزیع پیشنهاد‌های دریافتی باید عنوان کرد دانشگاه تهران با دو هزار و ۵۴۱ طرح، تربیت مدرس با هزار و ۶۰۹ طرح، صنعتی شریف ۹۴۴ طرح، شهید بهشتی با ۹۱۱ طرح و صنعتی اصفهان با ۷۴۷ طرح، در زمره پنج دانشگاهی که بیشترین طرح‌های پیشنهادی را داشته‌اند، قرار دارند. دانشگاه‌هایی که رتبه شان در طرح‌های مصوب هم همین روال را حفظ کرده است. به طوری که از

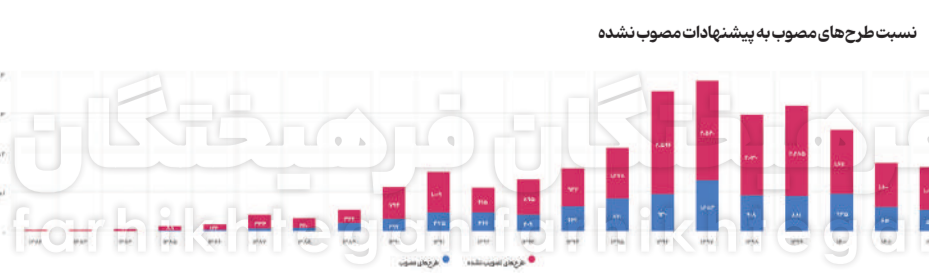
دانشگاه تهران هزار و ۱۷۸ طرح، تربیت مدرس ۷۶۲ طرح، صنعتی شریف ۴۷۲ طرح، شهید بهشتی ۳۸۱ و صنعتی اصفهان هم ۳۲۶ طرح مصوب و حمایت شده است. این نشان می‌دهد از طرح‌های دانشگاه تهران ۴۶ درصد، تربیت مدرس ۲۷ درصد، صنعتی شریف ۵۰ درصد، شهید بهشتی ۴۱ درصد و دانشگاه صنعتی اصفهان ۲۳ درصد مورد پذیرش و حمایت قرار گرفتند.

۲ برابر تعداد طرح‌های تصویبی امسال، از سوی بنیاد رد شد

بنیاد ملی علم با وجود حمایت‌هایی که از طرح‌های پژوهشی در کشور انجام می‌دهد، اما بنا به آمارهای منتشر شده از سوی خود این بنیاد، بخش اعظم طرح‌های پیشنهادی از سوی این بنیاد رد می‌شود. به عبارت دیگر امسال ۵۷ هزار و ۵۰۸ طرح را هم مصوب کرد. رقمی که سال قبل به هزار و ۱۰۰ طرح رد شده و ۶۱۲ طرح مصوب است. نکته جالب اینجاست که سال ۹۷، در همه

نسبت طرح‌های مصوب به پیشنهادهای مصوب نشده

را می‌طلبید که فکر نکنند آسیب این رشته چیست که کسی سمت آن نمی‌آید، مشکل چیست؟

رزیدنت نه دانشجوی و نه شاغل است

این پزشکی متخصص درباره رزیدنتی نیز می‌گوید: «رزیدنتی هم معضل بزرگی است. رزیدنت کار می‌کند ولی شاغل محسوب نمی‌شود و به او دانشجوی می‌گویند ولی قوانین دانشجویی درخصوص او وضع نشده است، مزایای دانشجویی برای او درنظر گرفته نمی‌شود. رزیدنت یک چوب دو سر نجسی شده که بار درمانی اکثر بیمارستان‌های آموزشی را به‌وش می‌کشد، بگویییم بار درمانی بیمارستان‌های مرجع کشور را به دوش می‌کشد، چون بهترین بیمارستان‌هایی که مرجع هستند و سخت‌ترین مواردی که کسی نمی‌تواند درمان کند به آن بیمارستان‌ها ارجاع می‌شوند بار درمانی برعهده همین رزیدنت‌هاست ولی نه بودجه‌ای از این مملکت خرج اینها می‌شود، نه همان مقدار کارکردی که خود کار می‌کنند و زحمت برای طبابت بیماران می‌کشند و حتی مسئولیت برعهده می‌گیرند، یعنی اگر شکایت شود همین رزیدنتی را که می‌گویییم شاغل نیستید به دادگاه می‌فرستیم و به او قصور هم می‌زییم و محکوم می‌شود. اخیراً یک رزیدنت اطفال داشتیم که ۵۰درصد دیه به او خورد. رزیدنتی که با ماهی شش میلیون سر می‌کند ۵۰ درصد دیه، یعنی یک‌میلیارد و خرده‌ای را باید بپردازد. این تناقضاتی است که در سیستم پزشکی وجود دارد و این امر باعث می‌شود بچه‌ها دلسرد شوند. همیشه رزیدنتی مساله بوده است، یعنی همیشه آسیب به رزیدنت‌ها و آسیب در حق رزیدنت‌ها وجود داشت.»

برخی متخصصان به خودکشی فکر می‌کنند

بهرانی در پاسخ به این سوال که چرا در سال‌های گذشته اقبال نسبت به تخصص‌ها بیشتر وجود داشت، می‌گوید: «معمولاً افراد می‌گفتند من چه‌رسانال این حقارت و بی‌پولی را در رزیدنتی تحمل می‌کنم، درعوض آینده خوبی خواهم داشت. بعد که متخصص شدم درآمد خوبی خواهم داشت و زندگی خوبی درمی‌توانم تأمین کنم اما اکنون وضعیت جوانان در تخصص اسفناک است. درد دل می‌کنند که در ۳۷–۳۶ سالگی با زن و بچه هنوز محتاج پدر و مادر هستیم و به خودکشی فکر می‌کنیم، چون این حقارت را نمی‌توانیم بپذیریم. چقدر اخبار خودکشی از جاهای مختلف می‌شنوم که متأسفانه وقتی به مسئولان می‌گوییم، می‌گویند مشکل شخصی داشته یا سبک زندگی پزشکان متفاوت است و یکی به آنها بگویند بالای چشم شما بروست به آنها برمی‌خورد. درصورتی‌که اتفاقا پزشکان آدم‌های قوی‌تری از متوسط جامعه هستند، چون با سخت‌ترین شرایط در اورژانس بیمارستان‌ها و کشیک‌ها مواجه بوده‌اند و توانسته‌اند آن فضا را تحمل کنند که به این درجه رسیده‌اند.»

از تهران برای مناطق محروم نسخه می‌پیچیم

او ادامه می‌دهد: «بچه‌ها حاضر هستند پول کمتر بگیرند ولی امنیت‌شان تأمین باشد و قدری شرایط زندگی برای آنها تسهیل و قابل‌تحمل شود، اکنون از شرایط قابل‌تحمل خارج شده است. این امر قابل‌تحمل شود، بچه‌ها رغبت پیدا می‌کنند. همچنین هیچ‌کس دوست ندارد پزشکی عموهم بماند، یعنی اقبال به تخصص همواره بوده و الان هم وجود دارد. منتها اینکه تخصصی خیلی از رشته‌ها روشن نیست. این امر به رشته‌های لوکس هم رسیده است و ما آینده این رشته‌ها را هم دیگر روشن نمی‌بینیم. اکنون در چشم‌پزشکی می‌بینیم به علت انحصاری که عده‌ای دارند، دستگاه‌های خاص را وارد کرده‌اند و کار در انحصار آنهاست. همچنین بیمارستان‌های خاص در انحصار آنهاست و چشم‌پزشک مجاللی در این انحصار پیدا نمی‌کند که در بازار کار کند یا نمی‌تواند دستگاهی وارد کند، چون سرمایه ندارد. بیمارستان‌هایی که در انحصار بزرگان قدیمی است، اجازه ورود نمی‌دهند. رشته‌های لوکسی که فکر می‌کردیم آینده آنها هیچ گاه خراب نمی‌شود هم در الان خراب شده است. بنابراین افزایش ظرفیت هیچ دردی را دو نمی‌کند اما همچنان افرادی هستند که یک روز هم طبابت نکرده‌اند، یک روز پای خود را در منطقه محروم نگذاشته‌اند، یک روز از نزدیک مشکلات مردم منطقه محروم را ندیده‌اند و فکر می‌کنند که مشکل مناطق محروم فقط حضور یک پزشک است. الان ۱۰–۵ متخصص به منطقه محرومی می‌فرستیم که یک جاده درست ندارد و فکر می‌کنیم مشکلات منطقه را حل کرده‌ایم. درحالی‌که همان متخصص، اتاق عمل درستی در آن منطقه ندارد. دارو ندارد. تجهیزات ندارد و هزارویک نوع آسیب دارد ولی فکر می‌کنیم چون متخصص فرستادیم مشکلات مردم محروم را دیدیم و حل کردیم. به‌خاطر اینکه از پشت میز در تهران این مناطق نسخه پیچیدیم»

پوری امیری، پزشک عمومی در گفت‌وگو با «فرهیختگان» از خالی بودن رشته‌های لوکس مانند جراحی مغز و اعصاب، قلب و عروق یا نورولوژی خبر می‌دهد و از کسورات بالای بیمارستان‌های دولتی از میزان دریافتی رزیدنت‌ها و دیگر متخصصان می‌گوید. او تصریح می‌کند که یکی از مشکلات متخصصان جوان سیستم مالیاتی کشور است و با وجود تمام کسورات بیمارستان دولتی از مجموع درآمد یک پزشک متخصص اما باز هم پزشکان متهم به فرار مالیاتی می‌شوند.

بیمه حق تعرفه را پایین نگه می‌دارد

امیری می‌گوید: «تصور کنید یک جراح عمومی یا زوتوپد به اندازه ۱۰۰ میلیون در بیمارستان‌های دولتی در مناطق محروم خدمات ارائه دهد. البته این رقم فرضی است و هیچ‌گاه به این سقف که می‌گوییم نمی‌رسد. ۴۰ میلیون سهم پزشکی می‌شود که این میزان هم به‌روز نیست و با معوقات درصدی به پزشک پرداخت می‌کنند. بیش از ۹۰–۸۰ درصد به این عدد نمی‌رسند، یعنی شاید کل کارکرد آنها در ماه ۵۰–۳۰ میلیون باشد. بیشترشان هم ۹–۸ ماه کارانه مانده دارند و با یک حکم کارگزینی در محروم‌ترین نقاط کشور کار می‌کنند. این یکی از معضلات است. معضل دیگر تعرفه‌هاست که بسیار پایین است. وقتی صحبت از تعرفه‌ها می‌کنیم افرادی که دنبال شانناژ رسانه‌ای هستند در بیوق و کرنا می‌کنند چرا باید هزینه سلامت از جیب مردم برود و مردم را در مقابل پزشک، پرستار و کادر درمان قرار می‌دهند. درصورتی‌که این هزینه بر گردن بیمه است، یعنی مردم حق بیمه پرداخت می‌کنند و حق آنهاست که از این بیمه استفاده کنند. بیمه متأسفانه در آن تعیین تعرفه سالانه، چه برای حق ویزیت پزشک متخصص و عمومی و چه برای خدمات مختلف اعم از جراحی‌ها و… مداخله می‌کند و معمولاً تعرفه‌ها را پایین‌تر از حد نرمال نگه می‌دارد. این تعرفه پایین باعث شده اقتصاد سلامت دچار چالش شود و پزشکان متخصص و عمومی صرفه اقتصادی نداشته باشند که مطبی در منطقه‌ای دایر و بخواهند کار کنند. این مشکل را بیمه ایجاد کرده است. به‌خاطر اینکه حق بیمه بیمه‌شدگان را به پزشک نمی‌دهد، هم بیمه‌ای را که می‌گیرد نمی‌پردازد و هم تعرفه را پایین نگه می‌دارد.»

یک رزیدنت هزینه اجاره خانه یا پانسپیون در شهرهای بزرگ را ندارد

امیری درباره دیگر مشکلات رزیدنت‌ها نیز می‌گوید: «در یک بیمارستان دولتی احیای قلبی– ریوی در منطقه محروم انجام دهید، فکر می‌کنم تعرفه حدود ۸۰ تا ۱۰۰ هزار تومان است، یعنی نجات جان یک انسان ۸۰

تا ۱۰۰ هزار تومان تعرفه خورده است. این تعرفه قبل از اینکه کادر درمان را از کار درمانی منصرف کند، توهمین به ارزش جان آدمیزاد است. این معضلات تا حل نشود صندلی‌الی خالی پر نخواهد شد و رشته‌های اصلی مثل طب اورژانس که خط اول درمان در اورژانس است تقریباً درصد زیادی از صندلی‌های آن خالی است و تمایلی وجود ندارد. متأسفانه با هیچ زوری این صندلی‌ها پر نخواهد شد، حتی اگر تولیدی صندلی‌راه بیندازید هیچ دردی دو نمی‌شود. مشکل بعدی که صندلی‌ها را خالی گذاشته همان مصایب رزیدنتی و دستیاری است، یعنی چهار سال دستیاری که تقریباً حدود ۵۰۰–۴۰۰ ساعت رزیدنت‌های جراحی، زنان، اطفال و داخلی به‌خصوص جراحی‌ها کار می‌کنند و خدمات تخصصی حرفه‌ای با مسئولیت حرفه‌ای که به عهده دارند ارائه می‌دهند، یعنی اگر قصوری داشته باشند یا آنها طبق قانون برخورد می‌شود. کسی که مسئولیت دارد طبیعتاً باید ساعت آن طبق قانون کار باشد، حق الزحمه باید براساس قانون کار باشد ولی این‌طور نیست. این استانداردهای دوگانه وزارت بهداشت درباره رزیدنتی که در زمان پرداختی، بیمه و ساعت کار به رزیدنت می‌گوید شما دانشجو هستید و در زمان عمل و در کف میدان مسئولیت می‌گوید شما نیروی کار هستید این معضل را شدیدتر کرده است. الان خیلی از جوانان که می‌خواهند آزمون دستیاری شرکت کنند و رشته‌ای را بخواهند در دانشگاه‌های مادر مثل تهران، ایران، اصفهان، شیراز و شهرهای بزرگ بخوانند واقعاً از این امکان برخوردار نیستند که در آن شهر بزرگ کارن اجاره کنند و در آنجا درس بخوانند. فقدان پانسپیون‌های مجردی و متاهلی و فقدان حقوق کافی از دیگر معضلات رزیدنتی است.» امین زکی‌زاده، پزشک عمومی و عضو هیات‌مدیره نظام پزشکی اهواز نیز معتقد است که در سال‌های اخیر به‌نوعی با پزشک‌سنجیزی در جامعه مواجه هستیم. همچنین پزشکان دیگر مانند سابق شأن و منزلت اجتماعی ویژه‌ای ندارند و هر از چند گاهی اختیاری پیام‌رسان ضرب‌وشتم و توهمین پزشکان در بیمارستان‌های کشور منتشر می‌شود.

رزیدنت نمی‌تواند برنامه‌ریزی بلندمدت داشته باشد

زکی‌زاده در گفت‌وگو با «فرهیختگان» می‌گوید: «شاید از سال ۹۸–۹۷ چنین اتفاقی برچسته شد. نقطه بسیار مهم آن صحبتی بود که رئیس‌جمهور در معارفه وزیر بهداشت که نمکی بود این حرف را بیان کرد که پزشکان فکر می‌کنند تافته جداافته‌ای هستند. این نقطه عطفی در این صحبت‌ها بود. پزشکی که می‌خواهد تخصص بخواند، پزشک عمومی است و بعد می‌خواهد تخصص بخواند نگاه به همه جوانب می‌کند. همه مشکی که به نام مساله مالی داریم که انگیزه مهمی برای تحمل زحمت است. نگاه می‌کند و می‌گوید من پنج الی شش سال دانشجوی تخصص می‌شوم و در آن مدت حقوقی ندارم یا کم است. شاید یکی دو سال اخیر با دستور رهبری وضعیت حقوق رزیدنت‌ها ترمیم شد. قبل از دو سال اخیر یک رزیدنت یکی دو میلیون دریافت می‌کرد و گذران زندگی او مشکل بود و اصلاً نمی‌توانست زندگی کند. آن هم که می‌توانست زندگی کند نهایتاً به اطراف خود نگاه می‌کرد و می‌گفت آن سال‌ها را اگر به طبابت عمومی می‌پرداختم با توجه به افزایش نرخ دلار به این اندازه عقب نمی‌افتادم. طرف می‌بیند با دلار سه هزار تومانی رزیدنت و فارغ‌التحصیل شده، دلار ۲۰ هزار تومان شده است. الان با دلار ۳۰ تومانی رزیدنت می‌شود و تا فارغ‌التحصیل شده دلار ۵۰ و خرده‌ای رسیده است. در چنین وضعیتی احساس عقب ماندن از زندگی به فرد دست می‌دهد. موضوع دیگری که باعث کاهش رغبت شده بحث فضایی عمومی جامعه است. نمی‌خوام همه سیاه‌نمایی کنم ولی فضا به نحوی است که افراد نمی‌توانند برنامه‌ریزی بلندمدت داشته باشند، یعنی هر روز انواع افکار منفی به سراغ‌شان می‌آید اعم از مهاجرت کردن تا اینکه شغل دیگری را شروع کنند. فرد وقتی نمی‌تواند بلندمدت برنامه‌ریزی کند، سپس نمی‌تواند برای برنامه‌ریزی به نام رزیدنتی شود چون پروسه‌ای است که شما را تا چهار سال حداقل معطل نگه می‌دارد و بعد ملزم هستیید طرح بروید و آن هم شش سال می‌شود. برنامه‌ریزی بلندمدت نمی‌توان کرد. بنابراین ترجیح می‌دهد آزاد باشد و هر لحظه ره تصمیمی خواست بتواند بگیرد.»

حتی دانشگاه‌های مطرح کشور هم صندلی خالی دارند

حسین پناهی، دانشجوی پزشکی به اعداد بالای صندلی‌های خالی در تکمیل ظرفیت دوم اشاره می‌کند و معتقد است که خالی ماندن این رشته‌ها معنادار است. او در گفت‌وگو با «فرهیختگان» می‌گوید: «در دانشگاه‌های مراکز استان و تاپ کشور می‌بینیم که ظرفیت‌ها هنوز خالی است، حتی در دانشگاه تهران ۷۵ بیهوشی و ۳۰ تا ظرفیت طب اورژانس خالی است. این مساله چند ریشه دارد. حالت اول خالی بودن این ظرفیت‌ها این است که در تکمیل ظرفیت و جذب اول تنها چند صندلی پر شده و باقی صندلی‌ها خالی مانده است. حالت بعدی این است که روی عدد قبلی، تعدادی اضافه شده‌اند و ظرفیت‌ها افزایش پیدا کرده است. برای برخی رشته‌ها حالت دوم صدق می‌کند اما برای برخی رشته‌های دیگر حالت اول است. برخی از رشته‌ها مانند قلب، پوست، رادیولوژی و چشم؛ تحت هر شرایطی و هر کجای کشور پر می‌شوند. در همین لیست تکمیل ظرفیت دوم، تخصص پوست خالی نیست. مساله این است که این افزایش ظرفیت دستیاری، برای شکستن انحصار برخی از پزشکان بوده اما باز هم همین افزایش ظرفیت روی رشته‌هایی متمرکز شده است که کسی سراغ‌شان نمی‌رود.»

۳ رشته تخصصی ما درحال انقراضند

پناهی تصریح می‌کند که در دستیاری؛ ما سه رشته در معرض انقراض داریم و هیچ‌کس به سراغ این سه تخصص نمی‌رود. این سه رشته اطفال، اورژانس

و بیهوشی است. او می‌گوید: «تنها امسال نیست که این سه رشته خالی می‌مانند، بلکه در دوره‌های قبلی نیز همین‌گونه بود. در دانشگاه‌های تاپ کشور هم اکثراً خالی می‌مانند. یک علت این است که متخصص بیهوشی و اورژانس بار مسئولیت سنگین‌تری نسبت به جان افراد دارند، یعنی در اورژانس اکثر بیماران بد‌حال هستند و مسئولیت‌شان هم با پزشک طب اورژانس است. پزشک داخلی، رادیولوژی یا چشم معمولاً بیمار اورژانسی ندارند و پس از به دست آوردن یک شرایط ثابت زیرنظر پزشکان تخصصی دیگر قرار می‌گیرند. بنابراین اتفاقش کمتر است. بیهوشی نیز به دلیل ریسک اتاق عمل، اگر هر اتفاقی برای بیمار بیفتد و به هوش نیاید قطعاً پای پزشک بیهوشی گیر است. چون مهم‌ترین عامل به هوش نیامدن بیمار می‌تواند استفاده نادرست از داروهای بیهوشی باشد. علت دیگری که این رشته‌ها را کسبی نمی‌رود این است که این رشته‌ها اغلب اجازه تاسیس مطب ندارند. مگر اینکه فوق تخصص بخوانند که باز هم از نظر درآمدی با مشکل جدی مواجه می‌شوند. همچنین مساله دیگری که به سمت اطفال نمی‌روند، بحث سختی کارش است. کار با بچه والدین نوزاد به دلیل استرس بالا، از عهده هرکسی بر نمی‌آید. همچنین ویزیت اطفال نسبت به دیگر تخصص‌ها به زمان بیشتری نیاز دارد. هر کردگی که توی مطب می‌ورد ۲ دقیقه تا نیم ساعت وقت می‌برد. اما ویزیت داخلی، زنان و… میانگین میان ۷ الی ۱۰ دقیقه است.»

این دانشجوی پزشکی همچنین معتقد است که به دلیل وقت‌گیر بودن ویزیت اطفال، تعداد ویزیت‌ها کمتر و از طرف دیگر درآمد آنها نیز کمتر است. او ادامه می‌دهد: «این افزایش ظرفیت‌ها در رشته‌هایی اعمال شده است که از پیش هم کمتر کسی به سراغ این رشته‌ها می‌رفت. مثلاً طب اورژانس فرد باید کشیک بایستد. از طرف دیگر تعداد کشیک‌هایی که افراد برای دوره رزیدنتی باید بایستند، با توجه به تعداد بالای ورودی کار را سخت می‌کند و همه نمی‌توانند بیمار ویزیت کنند و کشیک بایستند. همچنین بار یادگیری کم می‌شود. اما می‌بینیم ظرفیت رشته‌هایی مانند پوست، قلب، چشم یا رادیولوژی مانند قبل همان‌قدر کم مانده و فشار افزایش ظرفیت‌ها تنها روی رشته‌های ماندن بیهوشی و طب اورژانس است.

نکته دیگر این است که کلاً عدم استقبال نسبت به رشته‌های دستیاری داریم، یعنی می‌توانیم ببینیم که چه تعداد خروجی پزشک عمومی داریم و چه تعداد آزمون دستیاری شرکت می‌کنند و چه تعداد از شرکت‌کنندگان هم انتخاب‌رشته می‌کنند.»

قارچی به نام کلینیک‌های زیبایی

پناهی معتقد است که دلیل عدم رغبت به شرکت در آزمون دستیاری و رزیدنتی می‌تواند سنخجبری در دوره رزیدنتی باشد. او می‌گوید: «یک چهارم عمومی که فارغ‌التحصیل می‌شود، اگر ۱۸ یا ۱۹ سالگی وارد رشته پزشکی شده و هفت‌ساله هم دوره تحصیلش را به اتمام رسانده و قصد دارد مستقیم وارد دوره رزیدنتی شود، تقریباً ۲۷ ساله است. در این سن فرد درآمد خاصی نداشته و از آنجا به بعد هم نمی‌تواند درآمد خاصی داشته باشد. این را با پزشکی مقایسه کنید که پزشکی عمومی خود را اخذ کرده، طرح گذرانده و چند سالی هم درآمدی به عنوان پزشک عمومی داشته باشد. حالا باید به این فرد بقبولانید که آزمون دستیاری شرکت کند و از طرفی اجازه طبابت در مطب و کلینیک هم نداشته باشد. محدودیتی که دانشجوه‌ای دستیاری دارند این است که حق فعالیت در هیچ کج‌جا را در دوره دانشجویی و رزیدنتی ندارند. پزشک‌ایی که به یک منبع درآمدی رسیده‌اند و تشکیل زندگی داده‌اند دست به چنین اقدامی نمی‌زنند و به سمت تخصص نمی‌روند. دلیل دیگر نیز می‌تواند رواج کلینیک‌های زیبایی و خدمات زیبایی باشد.»

او معتقد است که پزشکان عمومی طبابت عمومی می‌کنند، دوره‌های خدمات زیبایی می‌گذرانند و در حوزه‌زیبایی هم فعالیت می‌کند و هم‌زمان هم درآمد بسیار خوبی دارد. پناهی می‌گوید: «فرد با همان مدرک پزشکی عمومی کار تخصصی زیبایی انجام می‌دهد و در عین حال هم درآمد او بسیار بیشتر از تخصص زیبایی است. مساله دیگر هم این است که درآمد پزشکان متخصص نسبت به تورم رشد نکرده و پزشک متخصصی که اکنون دستیاری‌اش تمام شده، اگر بخواهد مطب خودش را بزند، تقریباً ۱۰ تا ۱۵ میلیارد تومان هزینه می‌خواهد. اگر بخواهد مطب در کلانشهر اجاره کند که باز هم دو الی سه میلیارد هزینه اجاره مطب است، حتی اگر مطب هم بزند باز هم در سال‌های اول کسی او را نمی‌شناسد و باید از طریق تبلیغ و کارهای مختلف بتوانند بیمار خودش را پیدا کنند. معمولاً افراد برای یک عمل یا ویزیت به سمت پزشکان متخصصان قدیمی‌تر و حاذق‌تر می‌روند. این مساله شاید از طریق حق ویزیت بتواند حل شود و به شکلی باید مدیریت شود که مردم تمایل داشته باشند که به سمت پزشک جوان‌تر بروند.»
پناهی همچنین به فشار کاری دوره رزیدنتی اشاره می‌کند و معتقد است که حجم کاری رزیدنت مانند یک پزشک تمام‌وقت است اما پرداخت‌ها بسیار ناچیز است.

ظرفیت‌های خالی دستیاری را تنها یک عدد نبینید

مساله خالی ماندن ظرفیت دوره دستیاری و دلایل آن برای امروز و دیروز یا یک دولت و ۲ دولت نیست. همچنین اعدادی که امروز درحال دست‌به‌دست شدن هستند و جدول ظرفیت خالی، تنها عدد و رقم نیستند، بلکه باید آنها را به‌عنوان یکی از چالش‌های حوزه سلامت دید. آن‌گونه‌که پیداست در این چندساله با یک دست‌فرمان معیوب درخصوص دوره دستیاری تخصص مواجه بودیم که امروز پزشکان عمومی ما یا تمایلی به اخذ تخصص ندارند یا به دنبال مهاجرت هستند. برای ماندن و ساختن؛ تنها راه باقی مانده این است که عنوان چرخه معیوب دوره دستیاری اصلاح شود. حق و حقوق یک رزیدنت به‌یاد یک پزشک و دانشجو، پرداخت و شأن طالب علم و طبیب جامعه حفظ شود.

برنامه «چند روایت معتبر» به شکل

غیرکارشناسی به مساله سقط پرداخت

دوگانه انتخاب بین بچه معلول و بچه نداشتن را از کجا آوردید؟

زهرا شاهرزایی خبرنگار

سقط جنین در همه جای دنیا کاری قبیح است، حتی در کشورهای لیبرال که همه چیز آزاد است هنوز بر سر این یک فقره نزاع است و یکی از دعواهای مناظره‌های انتخاباتی آمریکا حول این موضوع انجام شد. اینکه آیا سقط جنین باید مجاز و آزاد باشد یا آنکه باید آن را ممنوع کرد؟ در همین خصوص نیز سال گذشته برخی از ایالت‌های آمریکا سقط جنین را به شکل قانونی کاملاً ممنوع کردند.

پس سقط علاوه‌بر دلیل مذهبی به‌خاطر مسائل انسانی در همه جهان مورد شک و تردید است. بخشی از سقط جنین‌هایی که صورت می‌گیرد به علت وجود نارسایی‌های جدی در جنین است تا جایی‌که گاهی سلامت مادر را هم تهدید می‌کند. برای همین حتی داخل کشور سقط قانونی و بدون دلیل جنین نداریم. مجوز سقط جنین در کشور ما فقط و فقط به‌صورت قانونی زمانی به مادر داده می‌شود که مشکلات خاصی وجود داشته باشد. معلولیت به‌خودی‌خود مجوزی برای سقط شرعی جنین نیست اما سقط جنین‌هایی که دچار نارسایی‌های شدیدی هستند و به دنیا آمدن‌شان با سختی بسیار همراه است، طبق نظر آیت‌الله خامنه‌ای مجاز است.

برنامه «چند روایت معتبر» یکی از آخرین برنامه‌های خود را به دغدغه سقط جنین‌های معلول و انتقاد به طرح غربالگری اختصاص داده است. در این برنامه مادرهایی با فرزندان معلول و دیگری که سقط انجام داده میهمان بودند. در قسمتی از برنامه میکروفن به دست دختر ۱۰ساله داده شد و از او پرسیدند چه حسی از به دنیا آمدن دارد و اصلاً خوشحال است که به این دنیا آمده؟ در ادامه از فرد معلول دیگری می‌پرسد اگر فرزندش معلول باشد، باز هم اجازه به دنیا آمدن به او می‌دهد؟ و در آخر از میهمان برنامه که تجربه چهار بار سقط جنین در این سوال می‌کند با فرض معلول بودن یکی از این چهار تا جنین از دست داده باز تصمیم به نگه داشتن‌شان می‌گرفتی یا نه؟ و این بار این زن که اتفاقاً ظاهری مذهبی و چادری دارد جواب می‌دهد بله. می‌توانستم گریه‌کن امام حسین داشته باشم و الان ندارم. و با این قاب احساسی برنامه تمام می‌شود.

این برنامه در متن و حاشیه خود ایرادهایی اساسی دارد که باید به هرکدام به شکل جداگانه‌ای اشاره کرد. مثلاً جایی یکی از مادرها ادعا می‌کند که فرزندش به‌خاطر واکسن چهارم‌هاگیس دچار معلولیت شده است و این جمله نشان ضدواکسن بودن برنامه دارد و نمی‌شود بدون اثبات این موضوع به یکی از مهم‌ترین واکسن‌های نوزادان چنین حرفی را بیان کرد، به‌خصوص اینکه در سال‌های اخیر موج ضدواکسنی چه برای واکسن کرونا و چه واکسن نوزادان لطمه‌های زیادی به حوزه سلامت زده است. از این جهت که به گفته برخی از کارشناسان نزدن واکسن تحت‌تاثیر این موج‌ها باعث برگشتن برخی بیماری‌های منسوخ شده در برخی مناطق کشور شده است که سال‌ها قبل به‌سختی ریشه‌کن شده بود. اما در اینجا به پنج ایراد اصلی برنامه در مساله سقط اشاره می‌کنیم.

اول؛ چرا باید از یک کودک درباره زنده بودنش و زندگی کردنش سوال بپرسیم؟ اگر ما معتقدیم که معلولان مانند بقیه افراد حق زندگی دارند، چرا باید چنین سوالی را از کودک بپرسیم و امنیت روانی او را دچار خدشه کنیم؟

دوم؛ هر محتوایی فرم متناسب با خودش را لازم دارد. سقط، موضوعی نیست که برایش مسابقه و جنگ طراحی کنیم و از مخاطب بخواهیم حدس بزند کدام شرکت‌کننده زن تجربه سقط داشته یا نه؟ این مدل برنامه‌سازی، یعنی فرد هنوز متوجه نیست درباره چه دغدغه‌ای حرف می‌زند.

به‌علاوه شخصی که در قاب تلویزیون دارد از تجربه سقط خود می‌گوید مذهبی و چادری است. حواس‌مان به این تصویرسازی هست؟

سوم؛ خیلی از مخاطبان این برنامه زنان و مادرانی هستند که به دلیل نارسایی‌های بسیار شدید و طبق نظر مرجع تقلید مجبور به سقط جنین خود شده‌اند. به این فکر کرده‌اید که این برنامه چه بار روانی عمیقی برای این زنان به دنبال دارد؟ چه‌ارم؛ زنان در این برنامه از موضوعی‌ترین تجربه خود حرف می‌زنند. تجاربسی که حتی شاید در هر جمع زنانه‌ای از آن صحبت نکنند. این چه استاندارد دوگانه‌ای است که هر وقت لازم باشد از تن و جسم زن، خیلی عریان و بدون حد و مرز می‌شود حرف زد و در جایی دیگر، برچسب بی‌حیایی و هنجارشکنی به آن زده می‌شود؟

پنجم؛ بدترین قسمت این برنامه، سوال آخر برنامه است که از شرکت‌کننده و دروواق مخاطبان برنامه می‌پرسد: بین فرزند نداشتن و فرزند معلول داشتن، کدام را انتخاب می‌کنید؟ وقتی دعای پرتکرار ما برای هر خانم بارداری «سالم و صالح» بودن است، چرا اصلاً باید به این دوگانه و دوزاهی فکر کنیم؟ اصلاً مگر فرزند معلول داشتن یا نداشتن در اختیار ماست که بخواهیم بین این دو گزینه دست به انتخاب بزنیم؟ در کشوری که سقط غیرقانونی است و طبق شرایطی می‌توان دست به سقط شرعی زد، اصلاً این دوزاهی چه معنی دارد؟ کسی که به دنبال سقط غیرشرعی باشد اصلاً این دوزاهی برایش معنی ندارد!

و در آخر چند صد سقط جنین‌ها در کشور به‌خاطر معلولیت و نارسایی هستند؟ چقدر این مشکل فراگیر است که لازم باشد چنین برنامه‌ای با این محتوا و با این فرم ساخته شود؟ چرا باید برنامه‌ای در انتقاد به طرح غربالگری ساخته شود و میهمانان و برنامه‌سازان یک طرفه به این طرح بتازند؟ اصلاً خروجی این برنامه چیست؟ مخاطب قرار است بعد از تماشای این برنامه دیگر به سراغ طرح غربالگری نرود؟ ای کاش قبل از برنامه‌سازی این سوال‌ها و دوگانه‌ها را با خود حل کنید؛ بعد آن را به خورد مخاطب بد هید!

ادامه از صفحه ۲

جهان‌شمیر

دوشنبه ۲۰ آذر ۱۴۰۲
شماره ۴۰۳۰
www.fdn.ir

FARHIKHTEGANDAILY

دوشنبه ۲۰ آذر ۱۴۰۲
شماره ۴۰۳۰
www.fdn.ir

FARHIKHTEGANDAILY

دوشنبه ۲۰ آذر ۱۴۰۲
شماره ۴۰۳۰
www.fdn.ir

FARHIKHTEGANDAILY

دوشنبه ۲۰ آذر ۱۴۰۲
شماره ۴۰۳۰
www.fdn.ir

FARHIKHTEGANDAILY

دوشنبه ۲۰ آذر ۱۴۰۲
شماره ۴۰۳۰
www.fdn.ir

FARHIKHTEGANDAILY

آمریکا روزانه ۱۶۶ تن تجهیزات نظامی به اسرائیل ارسال می‌کند

شریک جرم

تهاجم به غزه بیش از آنکه اسرائیلی باشد، آمریکایی است. ضربه عملیات مقاومت در ۷ اکتبر، تقریباً سیستم امنیتی و نظامی رژیم صهیونیستی را دچار فروپاشی کرده بود. این ارتش شکست خورده را آمریکایی‌ها سرپا و برای جنایت‌های غزه کردند. آنها بودند که برای سایر جبهه‌های مقاومت خط و نشان می‌کشیدند و آنها بودند که جمعه‌شب با آتش بس مخالفت کردند. حالا هم آنها هستند که پی‌درپی با بی‌بهبانه و با دور زدن قانون انواع سلاح‌ها را در اختیار رژیم صهیونیستی می‌گذارند تا بر سر مردم فلسطین بریزد. در جنگ غزه، سلاح‌های ساخت آمریکا نقش اصلی را برعهده داشته‌اند. براساس آمارهای اطلاعاتی که قبلافاش نشده بود، علاوهبر ۲٫۸ میلیارد دلار که ایالات‌متحده هر ساله به اسرائیل کمک نظامی می‌کند، پس از حمله حماس در ۷ اکتبر، ایالات‌متحده تجهیزات نظامی به اسرائیل ارسال کرده است. در یک ماه‌ونیم اول جنگ، اسرائیل بیش از ۲۲ هزار بمب هدایت‌شونده و غیرهدایت‌شونده را که توسط واشنگتن تهیه شده بود، روی غزه پرتاب کرد. در طول این مدت، ایالات‌متحده حداقل ۱۵ هزار بمب از جمله بمب‌های ۲ هزار پوندی (۹۰۰کیلوگرمی) باستر بانکر و بیش از ۵۰ هزار گلوله توپ ۱۵۵ میلی متری در اختیار اسرائیل قرار داده است. بمب‌های باستر بانکر برای نفوذ به سطح بتنی و سایر سطوح سخت برای رسیدن به اهداف زیرزمینی، مانند سنگرهای نظامی طراحی شده‌اند.

ارسال روزانه ۱۶۶ تن تجهیزات به اسرائیل

هفته گذشته وزارت جنگ رژیم صهیونیستی اعلام کرد که اسرائیل از زمان آغاز جنگ غزه ۱۰ هزار تن تجهیزات نظامی از آمریکا دریافت کرده است. این تجهیزات شامل «خودروهای زرهی، تسلیحات، تجهیزات حفاظت فردی و مهمات» بوده است. براساس بیانیه این وزارتخانه، این تجهیزات در ۲۰۰ هواپیمای باری وارد سرزمین‌های اشغالی شده است. اولین هواپیمای باری آمریکا در ۱۱ اکتبر (۱۹ مهر) و دوستمین آن (۱۵ آذر). این یعنی در این بازه دوماهه، آمریکا روزانه بیش از سه محموله نظامی به وزن بیش از ۱۶۶ تن به سرزمین‌های اشغالی ارسال کرده است. این سلاح‌های ساخت ایالات‌متحده در کشتار فلسطینیان در غزه نقش ویژه‌ای را ایفا کرده‌اند. براساس گزارش عفو بین‌الملل، ارتش اسرائیل در دو حمله هوایی که منجر به کشته شدن ده‌ها غیرنظامی و دو خانواده در غزه شد، از تجهیزات نظامی ساخت آمریکا استفاده کرده است. گزارش عفو بین‌الملل نخستین گزارشی است که در آن به ارتباط مستقیم مهمات تامین‌شده توسط ایالات‌متحده با حملاتی که تلفات گسترده غیرنظامیان را دربرمی‌گیرد، اشاره می‌کند. «آگنس کالامار»، دبیرکل عفو بین‌الملل در بیانیه‌ای مطبوعاتی گفته بود که «سلاح‌های ساخت ایالات‌متحده کشتار دسته‌جمعی خانواده‌های بزرگ را تسهیل کردند.» در ۱۰ اکتبر، حمله هوایی به خانه خانواده النجار ۲۴ شهید برجای گذاشت. در ۲۲ اکتبر، یک حمله هوایی به خانه خانواده ابومعلق ۱۹ نفر شهید شدند. هر دو حمله در دیرالبلاح یعنی نقطه‌ای در جنوب وادی غزه بود که ارتش اسرائیل به غیرنظامیان شمال غزه دستور انتقال به آنجا را داده بود. عفو بین‌الملل هیچ مدرکی مبنی‌بر اهداف نظامی در محل‌های حملات پیدا نکرد یا هیچ نشانه‌ای مبنی‌بر اینکه ساکنان

خانه‌ها به حماس وابسته بودند، پیدا نکرد و این باعث شد که این گروه درخواست کند که حملات هوایی به‌عنوان «جنایات جنگی» احتمالی بررسی شود. «آماندا کلاسنینگ» یکی از مدیران عفو بین‌الملل در این زمینه به تایم گفت: «امید این است که ایالات‌متحده به این اسناد نگاه کند، به شواهد دیگری که وجود دارد نگاه کند و به این نتیجه برسد که دیگر نمی‌تواند در این شرایط کنونی به اسرائیل سلاح منتقل کند.» ادعاهای عفو بین‌الملل این باور را در میان فعالان حقوق بشر تقویت خواهد کرد که ایالات‌متحده ممکن است قوانین و سیاست‌های خود را در ارائه سلاح به اسرائیل بدون قید و شرط نقض کند. قوانین متعددی در ایالات‌متحده وجود دارد که مستلزم نظارت و قطع کمک‌های نظامی به کشورهایی است که از آن کمک‌ها برای نقض حقوق بشر و ارتکاب جنایات جنگی استفاده می‌کنند. یکی از این قوانین، «قانون لیبی» است. این قانون دولت ایالات‌متحده را ملزم می‌کند که هر واحد نظامی خارجی که آموزش یا تسلیحات ایالات‌متحده را دریافت می‌کند، بازرسی کرده تا اطمینان حاصل کند که مسئولیت «نقض فاحش حقوق بشر» نداشته است، اصطلاحی که قانون به خود زحمت تعریف آن را نمی‌دهد. با این حال ایالات‌متحده هیچ‌گونه ردیابی‌ای درباره سلاح‌های فروخته‌شده به اسرائیل انجام نمی‌دهد.

دورزدن کنگره برای نجات تل‌آویو

تداوم جنایات رژیم صهیونیستی در غزه آن هم با تسلیحات آمریکایی، نگرانی‌هایی را نسبت به شراکت آمریکا در جنایت جنگی اسرائیل تقویت کرده است. این امر حداقل یکبار دیگر در سال ۲۰۱۶ اتفاق افتاد. در آن زمان دولت اوپاما به دلیل

بمباران مکرر اماکن غیرنظامی در یمن، فروش تسلیحات خاصی را به عربستان سعودی تعلیق کرد. این تصمیم در پی هشدارهای مشاوران حقوقی وزارت خارجه آمریکا بود که نگران بودند به دلیل ارائه تسلیحات به ریاض، ایالات متحده در جنایات جنگی احتمالی عربستان شریک شود. کمی پیش از آن در زمان دولت ریگان نیز، ایالات متحده ارسال تسلیحات به اسرائیل را به دلیل نگرانی در مورد استفاده از مهمات خوشه‌ای علیه لبنان، تعلیق کرد.

این بار اما به نظر نمی‌رسد خبری از تعلیق یا نگرانی از شراکت در جنایت جنگی باشد. تا به امروز بیش از ۱۷ هزار فلسطینی در پی جنایات رژیم صهیونیستی به شهادت رسیده‌اند اما دولت بایدن همچنان در تلاش برای ارسال تسلیحات بیشتر برای صهیونیست‌ها است. جو بایدن، رئیس‌جمهور آمریکا چندی قبل درخواست بسته کمکی نزدیک به ۱۰۶ میلیارد دلاری برای اوکراین، اسرائیل و سایر مسائل امنیت ملی را به کنگره داده بود. برخی از قانونگذاران دموکرات کمک ۱۴۳ میلیارد دلاری آمریکا به متحد خود در خاورمیانه را مشروط به اقدامات مشخص دولت بنیامین نتانیاهو، نخست‌وزیر اسرائیل برای کاهش تلفات غیرنظامیان در غزه در طول جنگ با حماس کرده بودند. با این وجود اما دولت بایدن برای کمک فوری به اسرائیل، اقدام به دور زدن کنگره کرد. روز جمعه با تشدید عملیات اسرائیل در جنوب غزه، وزارت امور خارجه پس از آن که آنتونی بلینکن، وزیر امور خارجه تشخیص داد که «یک وضعیت اضطراری که مستلزم فروش فوری» مهمات برای منافع امنیت ملی ایالات متحده است، شرایط را برای انتقال ۱۳ هزار و ۹۸۱ گلوله تانک به ارزش ۱۰۶٫۵ میلیون دلار برای تحویل فوری به اسرائیل فراهم کرد. براساس بیانیه پنتاگون، آنتونی بلینکن تصمیم گرفت و توجیه دقیقی به کنگره ارائه کرد که گلوله‌های تانک باید فورا در اختیار اسرائیل قرار گیرد تا منافع امنیت ملی ایالات متحده

یمن در پیوند با «قضیه فلسطین» به بازیگری مهم با ابعاد وسیع منطقه‌ای و بین‌المللی تبدیل شده است

مرکزیت‌صنعا

پدافند هوایی را تا حدودی جبران کرده است زیرا طرف شلیک‌کننده به سمت یمن می‌داند پس از آن با پاسخ تهاجمی این کشور مواجه می‌شود.

هراس اروپا

در حوزه سیاسی قدردمتد بودن یمن همانند حوزه نظامی، با معنای متداول آن متفاوت است. یعنی‌ها‌قادر نیستند همانند کشورهای ژئومدت حاشیه جنوبی خلیج فارس با اهرم پول ابراهای مختلفی را برای کسب دستاورد سیاسی به حرکت درآورند اما برای جبران این ضعف با بهره‌گیری از موقعیت خود در اشرف بر آبراهه‌های بین‌المللی، دستورکار سیاسی خود را به پیش می‌برند. تهدید کشتیرانی رژیم صهیونیستی، پیام صنعا به متحدان و حامیان تل‌آویو و بیانگر این بود که این اتفاق برای همه آن کشورهای نیز می‌تواند رخ دهد. توقیف کشتی صهیونیستی توانست تبدیل به بخشی از بازار فشار علیه اوپا شود و این کشورها را به سمت دستورکار مورد علقه صنعا هدایت کند. براساس آمارها بین ۱۰ تا ۱۵ درصد تجارت کالا و نفت جهان از دریای سرخ عبور می‌کند. این درصد برای قاره اروپا ۲۰ تا ۲۵ درصد است. با سختگیری یمن در این دریا، اروپا یک چهارم تجارت خود را به آسانی و باسرعتی بالا از دست می‌دهد. به‌طور حتم یکی از دلایل آرای کشورهای اروپایی به نفع فلسطین در پیش نویس قطعنامه‌ای آتش بس فوری در غزه، نگرانی از وسعت یافتن جنگ و تهدید اروپا از ناحیه مقاومت یمن است. کشورهای اروپایی برای این رای خود دلایل دیگری ازجمله فشار افکار عمومی داخلی خود نیز داشتند، اما گوشه‌ای از چشم آنها نیز به دریای سرخ به‌عنوان یکی از شاهراه‌های اقتصادی قاره سبز دوخته شده بود؛ جایی که یمن با چشم‌آمی‌باز مراقب عبور و مرور کشتی‌های تجاری و نظامی از آن است. بخشی از این تجارت و منافع تجاری از منابع صهیونیست‌ها به‌طور مستقیم درم تهیه‌شده است. یعنی‌ها‌گفته‌اند ادای از کشتی‌هایی که به سمت فلسطین اشغالی می‌روند، کشتی‌هایی را که به نحوی به صهیونیست‌ها تعلق دارند را نیز هدف می‌گیرند. به‌عنوان نمونه اگر یک کشتی متعلق به تاجری صهیونیست و در اجاره کشوری دیگر باشد، فراق قرار داده می‌شود. یمنی‌ها پیش از این کشتی «سترال پارک» را که متعلق به یک صهیونیست اما تحت مدیریت یک شرکت انگلیسی قرار داشت را توقیف کرده‌اند.

قسمتی از دستاوردهای پیوند یمن و فلسطین

تل‌آویو به دلیل وقوع جنگ و تعطیلی اقتصاد به شدت با مشکل مواجه شده و نیازمند دریافت کمک از متحدان خود است. حملات انصارالله به بندر ایالات به‌عنوان یکی از بنادر اصلی و محدود رژیم، با هدف تعمیق تنگنای اقتصادی تل‌آویو و سوق دادنش به سمت تسلیم

تامین شود. این البته بخشی از فروش بزرگ‌تری هستند که دولت بایدن از کنگره می‌خواهد تا آن را تایید کند. بسته بزرگ‌تر بیش از ۵۰۰ میلیون دلار ارزش دارد و شامل ۲۵ هزار گلوله برای تانک‌های مرکاوا اسرائیل می‌شود. دور زدن کنگره با تصمیمات اضطراری برای فروش تسلیحات گامی غیرعادی است که در گذشته با مقاومت قانونگذاران روبه‌رو شده است. با این حال حداقل چهار دولت از سال ۱۹۷۹ از این اختیار استفاده کرده‌اند. آخرین بار، در ماه مه ۲۰۱۹، مایک پمپئو، وزیر امور خارجه وقت، پس از اینکه مشخص شد دولت ترامپ برای غلبه بر نگرانی قانونگذاران ناتوان است، تصمیم اضطراری برای فروش ۸٫۱ میلیارد دلار تسلیحات به عربستان سعودی، امارات متحده عربی و اردن گرفت. پمپئو به دلیل این اقدام مورد انتقاد شدید قرار گرفت. برخی معتقد بودند ممکن است او قانون را نقض کرده باشد زیرا بسیاری از تسلیحات ارسالی هنوز ساخته نشده بودند و نمی‌توانستند فورا تحویل داده شوند. اما او پس از تحقیقات داخلی از هرگونه تخلف تبرئه شد.

اگر پمپئو توانسته بدون خطر آنچه را که می‌خواسته برای حمایت از عربستان و امارات انجام دهد، با توجه به تعهد ایالات متحده به حمایت از اسرائیل، بلینکن نگرانی چندانی نخواهد داشت. از آغاز جنگ آمریکا حمایت خود را از اسرائیل اعلام کرده است و از محکومیت ظاهری گلوله‌باران و کشتار غیرنظامیان خودداری کرده است. در حال حاضر دولت بایدن با فشار فراینده‌ای بر سر ارائه تسلیحات به اسرائیل، با افزایش تعداد کشته‌ها در غزه، مواجه است. گروه‌های حقوق بشر به همراه یک بلوک در حال رشد از درون حزب دموکرات، در حال تشدید نظارت بر جریان تسلیحات به اسرائیل هستند. مقامات اداری می‌گویند که گفت‌وگوهای گسترده‌ای با همتایان اسرائیلی‌شان انجام داده‌اند تا اطمینان حاصل کنند که تعهدات این کشور تحت قوانین بین‌المللی بشردوستانه را درک می‌کنند اما یک مقام ارشد آمریکایی – که مانند سایر مقامات به شرط ناشناس ماندن صحبت کرد– گفته که دولت قادر به ارزیابی همزمان پایبندی اسرائیل به این توافق نیست زیرا مقامات به اطلاعاتی که نیروهای اسرائیل برای برنامه‌ریزی خود استفاده می‌کنند، دسترسی ندارند. برخی از کارشناسان حقوقی می‌گویند که این بحث‌ها باید با نظارت فعال‌تر بر آنچه در مورد سلاح‌های آمریکایی رخ می‌دهد، قبل از عرضه سلاح‌های اضافی دنبال شود. آنی شیل، مدیر مرکز حمایت از غیرنظامیان در جنگ در ایالات متحده، گفت: «از یک طرف، مقامات آمریکایی می‌گویند که اسرائیل باید تدابیر بیشتر برای محافظت از غیرنظامیان انجام دهد، اما از سوی دیگر اساسا یک چک سفید امضا بدون هیچ شرطی برای نحوه استفاده اسرائیل از کمک‌های آمریکا ارائه می‌کنند.»

با وجود حجم وسیع ارسال تسلیحات آمریکایی، رژیم صهیونیستی در میدان به موفقیتی دست پیدا نکرده است. به اعتقاد تحلیلگران، تل‌آویو فرصت زیادی برای نتیجه گرفتن از جنگ ندارد. آمارهای رسمی حاکی از مهاجرت معکوس بیش از ۵۰۰ هزار صهیونیست و آوارگی همین تعداد است. جدا از این معضل، رژیم در حوزه اقتصاد نیز با بحران گسترده‌ای دست به گریبان است. جدا از پیش‌بینی هزینه ۵۳ میلیارد دلاری جنگ برای اسرائیل، کاهش ۶۰ درصدی در سرمایه‌گذاری خارجی و کاهش ارزش پول همراه با نوسانات گسترده در بازار سهام اسرائیل همچنان ادامه خواهد داشت.

دوشنبه ۲۰ آذر ۱۴۰۲
شماره ۴۰۳۰
www.fdn.ir

FARHIKHTEGANDAILY

دوشنبه ۲۰ آذر ۱۴۰۲
شماره ۴۰۳۰
www.fdn.ir

FARHIKHTEGANDAILY

دوشنبه ۲۰ آذر ۱۴۰۲
شماره ۴۰۳۰
www.fdn.ir

FARHIKHTEGANDAILY

عالیشاه آماده بازی در دربی

امیری شاید هفته آینده استارت بزند

آشوبی: پرسپولیس در ۲ پست
نیاز به بازیکنان کامل تری دارد

دربی خوبی را

پیش بینی نمی کنیم

استقلال در ضربات ایستگاهی خطرناک تر است

شماره مسلسل ۲۷۶۸
دوشنبه ۲۰ آذر ۱۴۰۲
۲۷ جمادی الاول ۱۴۴۵
۱۱ دسامبر ۲۰۲۳
شماره ۴۰۳۰

فرهنگ ورزش

| Mon | 11 Dec 2023 | vol.15 |
No. 4030 | 16 Pages

یک فروشگاه زنجیره‌ای و ۲ شرکت غذایی

در صف مذاکره با آبی‌ها

استقلال لی‌ها در صدد

جذب اسپانسر جدید

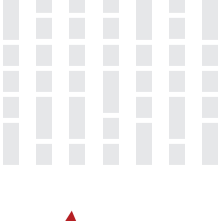
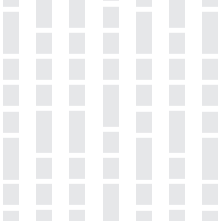
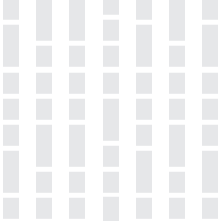
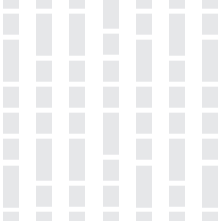
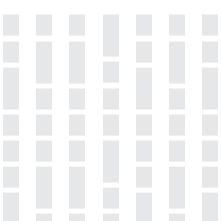

گزینه اصلی قضاوت حساس‌ترین دیدار نیم فصل مشخص شد

سوت دربی ۱۰۲ برای بیژن چیدری؟

کاپیتان باز هم در دسرساز شد

پروعلیه جامیان مالی پرسپولیس!

گزینه اصلی قضاوت حساس ترین دیدار نیم فصل مشخص شد

سوت دربی ۱۰۲ برای بیژن حیدری؟

تیم ۹ نفره داوری برای قضاوت دیدار عصر پنجشنبه!؟

دربی شماره ۱۰۲ پایتخت میان پرسپولیس و استقلال که معوقه از هفته پنجم لیگ برتر است، درحالی پنجشنبه این هفته در ورزشگاه آزادی برگزار خواهد شد که به مانند تمامی دربی های گذشته به جز مسائل تاکتیکی و فنی که از افکار کادرفنی سرخابی ها در روز بازی نشات می‌گیرد و اتفاقات حاشیه‌ای که گاهی حتی متن را تحت الشعاع قرار می‌دهد، انتخاب داور این دیدار نیز می‌تواند حساسیت‌های خاص خود را داشته باشد. این در صورتی است که با توجه به عملکرد پرفرازونشیب داوران مختلف در دیدارهایی که یک پای آنها سرخابی‌ها بوده‌اند، این ذهنیت برای هواداران آنها به وجود آمده است که انتخاب هر یک از آنها می‌تواند به ضرر تیم محبوب شان تمام شود. با این حال طبق شنیده‌های خبرنگار «فرهیختگان» کمیته داوران فدراسیون فوتبال شب گذشته جلسه‌ای را با تمامی اعضا برگزار کرده تا نسبت به این موضوع هرچه سریع‌تر به جمع بندی رسیده و احتمالاً نیز امروز شاهد اعلام داور دربی ۱۰۲ از سوی کمیته داوران باشیم.

داور دربی کیست؟

با نزدیک شدن به این مسابقه گمانه‌زنی‌ها درباره داور بازی نیز زیاد شده است. در این خصوص خداداد افشاریان، رئیس کمیته داوران در گفت‌وگوی جمعه شب خود با برنامه شب‌های فوتبالی درباره انتخاب داور دربی اعلام کرده بود چون استقلال و پرسپولیس روزشنبه در هفته دوازدهم لیگ برتر مسابقه دارند (دیدارهای اخیر این دو تیم) اعلام گزینه‌های قضاوت دربی در این زمان کار درستی نیست. بااین حال افشاریان در مصاحبه خود تأیید کرد که با بازگشت داوران بین‌المللی ایران از سفر عربستان یکی از آنها سوت قضاوت دربی را در دست می‌گیرد. موعود بنیادی فر، بیژن حیدری، پیام حیدری، سیدوحید کاظمی، حسن اکرمی، مرضی منصوریان و امیر عرب براقی ۷ داور حاضر در لیست البت یا بین‌المللی ایران هستند که با ادعای افشاریان با یکدیگر برای قضاوت در مسابقه پرسپولیس و استقلال رقابت می‌کنند تا یکی از آنها به عنوان دربی شماره ۱۰۲ پایتخت انتخاب شود. بر همین اساس و طبق شنیده‌های خبرنگار «فرهیختگان» بیژن حیدری از بیشترین شانس برای قضاوت این دیدار برخوردار است و تا حدودی کار انتخاب این داور برای قضاوت دیدار پنجشنبه آینده را می‌توان از سوی کمیته داوران تمام شده دانست. البته گویا وحید کاظمی نیز از شانس اندکی برای قضاوت در این دیدار برخوردار است. جالب اینکه از بین این ۷ داور هیچ‌کدام از آنها در هفته دوازدهم لیگ برتر به قضاوت نپرداخته؛ هرچند برخی از آنها به خاطر قضاوت در رقابت‌های

بین‌المللی در خارج از کشور به سر می‌برند و به این دلیل عملافروست قضاوت در دیدارهای هفته اخیر را از دست داده‌اند.

حیدری با تأخیر دوباره به دربی رسید

دیدار فینال جام حذفی در فصل گذشته درحالی بین سرخابی‌های فوتبال ایران برگزار شد که در آستانه برگزاری این دیدار، محمدرضا اکبریان داور پیشکسوت فوتبال ایران مدعی شده بود که گزینه‌های قضاوت در دربی پایتخت مشخص شده‌اند و بیژن حیدری، بیشترین شانس را برای قضاوت در فینال جام حذفی دارد. حیدری تا قبل از دربی فینال حذفی آخرین بار در هفته سسی‌ام لیگ برتر در فصل گذشته دیدار تیم‌های نساجی مازندران و پرسپولیس تهران را سوت زد که عملکرد نسبتاً خوبی داشت و قرار بود بعد از دو تجربه قضاوت در دربی پایتخت، سومین دربی دوران قضاوتش را در فینال جام حذفی تجربه کند. اتفاقی که در آن مقطع تاریخی رخ نداد تا اشکان خورشیدی سوت قضاوت این دیدار حساس را بزند. بیژن حیدری در دور رفت هفدهمین دوره لیگ برتر و در روز پیروزی یک گله پرسپولیس، اولین قضاوت خود در دربی پایتخت را انجام داد و در دور برگشت لیگ نوزدهم و در شرایطی که دیدار سرخابی‌های پایتخت با تساوی ۲ بر ۲ به پایان رسید، بازهم او مسئولیت قضاوت مسابقه را برعهده داشت تا این داور با تجربه قضاوت در دربی، آماده برای سومین قضاوت احتمالی‌اش در این روزیاری مهم شود.

تیم ۹ نفره برای قضاوت در دربی

از آنجایی که دیدار دربی یکی از حساس‌ترین دیدارهای فوتبال ایران به شمار می‌رود و از سوی دیگر نتیجه این دیدار می‌تواند روی معادلات جدول و موقعیت یا ناکامی دو تیم مطرح پایتخت در پایان فصل تأثیرگذار باشد، معمولاً کمیته داوران بیشترین سعی را به کار می‌بندد تا انتخاب داوران این دیدار با بیشترین بهوروری و کمترین حرف‌وحديث همراه باشد. نکته قابل توجه اینکه از آنجایی که دربی دیداری خاص به شمار می‌رود، معمولاً تصمیماتی ویژه نیز برای آن گرفته می‌شود که ازجمله آنها می‌توان به انتخاب پرشمار داور و ناظران این مسابقه به منظور احاطه بر همه جوانب آن اشاره کرد. در این خصوص شنیده می‌شود به جز انتخاب تیم داوری چهارنفره (داور، دو کمک‌به‌همراه داور چهارم) انتخاب یک کمک‌داور ذخیره و ناظر داوری به همراه ناظر ویژه داوری در این دیدار قطعی شده تا در کمترین حالت تیمی هفت نفره قضاوت این دیدار را در روز بازی عهده‌دار باشند. این در حالی است که در صورت انتخاب دو کمک‌داور پشت دروازه که به گفته افشاریان این موضوع نیز محتمل خواهد بود، تعداد تیم دربی ۱۰۲ به ۹ نفر خواهد رسید که این موضوع هم می‌تواند در نوع خود جالب توجه باشد.

خسروی: داوران ملی برای اولین بار گزینه نیستند

علی خسروی، عضو کمیته داوران فدراسیون فوتبال درباره انتخاب داور دربی ۱۰۲ به «فرهیختگان» گفت: «به نظر من هر هفت داور بین‌المللی فوتبال ایران کاندید قضاوت در دربی هستند. این در صورتی است که هر هفت نفر تا به این جای فصل در لیگ برتر و رقابت‌های بین‌المللی عملکرد خوبی داشته‌اند. در این خصوص تعداد بازی‌ها، نمراتی که کسب کرده‌اند و درصد اشتباهات آنها برای انتخاب بهترین و اصلح‌ترین گزینه برای دیدار عصر پنجشنبه می‌تواند موثر واقع شود. الان مشخص نیست کدام داور انتخاب می‌شود اما همه آنها خوب و مناسب قضاوت در دربی هستند.» وی با بیان اینکه شاید برای اولین بار باشد که داوران ملی گزینه قضاوت در دربی نیستند، تأکید کرد: «از بین گزینه‌های فعلی، پیش از این و از بین کسانی که این بازی را هرگز قضاوت نکرده‌اند، عرب براقی، کاظمی و حتی اکرمی در چند دربی گذشته کاندیدهای قضاوت در این بازی بودند اما برای دربی پیش‌رو نیز باید صبر کنیم تا داور این دیدار بعد از جلسه‌ای که داریم (جلسه یکشنبه شب) از سوی کمیته داوران اعلام شود.» خسروی یادآور شد: «اگر من انتخاب‌کننده داور این دیدار بودم دست به کار بزرگی زده و با یک روش ال‌کلاسیکویی قضاوت این دیدار حساس را به یک داور جوان و دربی اولی می‌سپردم.»

سیدعلی: دربی می‌تواند تمام‌کننده عمر

هر داوری باشد

همچنین سیدمهدی سیدعلی که سابقه قضاوت در دربی‌ی‌زادد کارنامه دارد نیز دراین خصوص به «فرهیختگان» گفت: «بر طبق ادعای افشاریان یکی از هفت داور بین‌المللی فوتبال ایران دربی پیش‌رو را قضاوت خواهد کرد. من نمی‌دانم کدام‌یک به عنوان داور دربی انتخاب می‌شود اما شنیده می‌شود از بین بیژن حیدری و وحید کاظمی یکی از آنها به عنوان داور دربی انتخاب خواهد شد که من با انتخاب کاظمی موافقم چون او یکی از بهترین داوران فوتبال ماست. در عین حال کوپال ناظمی با وجود آن که در بین گزینه‌های بین‌المللی قرار ندارد اما در این فصل قضاوت‌های خوبی از او شاهد بودیم.» وی درخصوص اینکه چه توصیه‌ای برای داور دربی دارد گفت: «داور دربی قبل از هر چیز باید برای قضاوت در این مسابقه تمرکز داشته باشد و آرامش خود را حفظ کند. واقعیت این است که اگر داور مسابقه تمرکز نداشته باشد از آنجایی که واقعا قضاوت این دیدار سخت است، به‌عنوان کسی که این بازی را یک بار داوری کرده می‌گویم اگر داور آرامش نداشته باشد و وارد حواشی شود این بازی می‌تواند برای هر داوری تمام‌کننده عمر داوری‌اش باشد.»

بازی‌های حساس تکلیف گل‌گهر و سرمربی‌اش را مشخص می‌کند

نیم فصل سرنوشت‌ساز برای مردیونانی

طی فصل جاری بود، آنها پیش از این در هفته هفتم رقابت‌های لیگ برتر مقابل پرسپولیس شکست خورده بودند و با شکست مقابل تراکتور برای دومین بار شکست در فصل جاری و برای اولین بار شکست در خانه را تجربه کردند. همین آمار نیاختن‌های تیم گل‌گهر بود که آنها را با وجود تساوی‌های پیاپی و دو بازی عقب‌افتاده درست در وسط جدول حفظ کرده است.

اوزونیدیس را نیم فصل قضاوت کنید

شاید دو باخت در طول ۱۰ بازی نشانه عملکرد خوبی اوزونیدیس باشد اما هنوز برای قضاوت درخصوص این مربی‌زود است. نمی‌توانیم او را در زمره مربیان موفق لیگ قرار دهیم؛ چراکه ۵ تساوی آن هم مقابل حریفان نیمه پایینی جدول برای تیم گل‌گهر با آن همه امکانات و شرایط خوب قابل قبول نیست. آنها هرچند کم با ختند اما زیاد هم برنده نشدند و فقط سه برد در کارنامه دارند، موضوعی که دوستداران این تیم و مسئولان باشگاه را نسبت به ادامه نتایج نگران کرده است. اگر گل‌گهر نتواند در ادامه رقابت‌ها حریفان را با پیروزی پشت سر بگذارد می‌تواند از شرایط موجود به نفع خود استفاده کند و به جمع مدعیان اضافه شود. این مربی فصل را با گل‌گهر خوب شروع کرد. دو تساوی در هفته‌های ابتدایی لیگ و قبل از تعطیلی مسابقات لیگ برتر عملکرد خوب و رضایت‌بخشی برای او به حساب می‌آمد. بااین حال عملکرد او را با نتایج قلعه‌نویی مقایسه می‌کردند و توقع می‌رفت دستاورد بهتر داشته باشد اما تعطیلات به ضررشان تمام شد و این تیم سیر نزولی به خود گرفت. آنها

اخیراوتاه

خورشیدی نه؛ کمیته داوران از فکری شکایت کرد!

جلسه رسیدگی امروز تشکیل می‌شود

دیدار تیم‌های پرسپولیس و هوادار از هفته دوازدهم رقابت‌های لیگ برتر در حالی برگزار شد که انتخاب اشکان خورشیدی به عنوان داور این دیدار و اظهارات محمود فکری، سرمربی تیم فوتبال هوادار در ارتباط با انتخاب خورشیدی باعث شد تا اوقات سختی برای خورشیدی تا قبل از قضاوت دیدار شنبه عصر به وجود بیاید تا جایی که وی بعد از این دیدار دست به افشاشگری زده و در جمع خبرنگاران در میکسدزون استادیوم آزادی و در اقدامی برخلاف قوانین اعتراضات خود را مطرح کرد.

نکته قابل توجه اینکه مصاحبه طوفانی اشکان خورشیدی پس از پایان این مسابقه طبق ادعای برخی رسانه‌ها برای این چهره داوری گران تمام شده تا جایی که این احتمال وجود دارد که حتی خورشیدی برای چند هفته از قضاوت در رقابت‌های مختلف محروم شود.

در این مورد شنیده می‌شود خداداد افشاریان، رئیس کمیته داوران که خود تحت فشار از سوی رسانه‌ها قرار دارد بعد از بازی با خورشیدی در تماسی تلفنی به این داور اعلام می‌کند که ای کاش آن صحبت‌ها را مطرح نکرده و اجازه می‌داد تا خودش مسائل و حواشی پیش‌آمده را پیگیری کند؛ هرچند خورشیدی نیز در پاسخ مدعی می‌شود ای کاش این پیگیری‌ها سببای قبل از بازی بود و پیگیری بعد از بازی با وجود اتفاقاتی که از قبل از مسابقه رخ داده و به نظر هدمفند و سازماندهی شده بود، دیگر فایده‌ای ندارد.

نکته قابل توجه اینکه بعد از اظهارات فکری در نشست خبری قبل از بازی با پرسپولیس، کمیته داوران نسبت به این اظهارات از وی به کمیته انضباطی شکایت کرده و قرار است جلسه رسیدگی به این شکایت امروز برگزار شود. البته شنیده می‌شود خورشیدی نیز بعد از بازی در گزارش خود این موضوع را قید کرده است که اقدامات و اظهارات مسئولان و کادرفنی هوادار از قبل برنامه‌ریزی شده و برای تحت فشار قراردادن او بوده و حتی تصمیم می‌گیرد که به صورت شخصی از فکری شکایت کند اما از کمیته داوران به وی اعلام می‌کنند که این کمیته پیگیری شکایت از سرمربی هوادار خواهد شد.

یک فروشگاه زنجیره‌ای و ۲ شرکت غذایی در صف مذاکره با آبی‌ها

استقلالی‌ها درصد جذب اسپانسر جدید

تیم فوتبال استقلال درحالی خود را برای دیدار با پرسپولیس از هفته پنجم (دیدارهای عقب‌افتاده لیگ برتر) آماده می‌کند که همچنان مطالبات عقب‌مانده بازیکنان و کادرفنی این تیم مدغدغه اصلی مدیران این باشگاه است تا جایی که شنیده می‌شود مدیران باشگاه استقلال درصد هستند تا اسپانسر جدیدی را جذب و بعد از مذاکرات اولیه، این اقدام را نهایی کنند. بر همین اساس و طبق شنیده‌های خبرنگار «فرهیختگان»، مدیران باشگاه استقلال طی روزهای گذشته مذاکراتی را با چند شرکت انجام داده و برای انتخاب ششمین اسپانسر فصل خود منتظر پیشبرد مذاکرات با این شرکت‌ها هستند. بر همین اساس استقلالی‌ها که بعد از همکاری ناموفق ابتدای فصل با کاسکو، در ادامه از بیمه تعاون، هواپیمایی مدراج، موبایل موسوی و شرکت رایتل تا به این جای کار رونمایی کرده‌اند، مذاکرات خود را با چند شرکت دیگر از جمله زمزم، طبیعت و افق کوروش آغاز کرده‌اند و این احتمال وجود دارد برای روزهای آینده به عنوان اسپانسر بعدی باشگاه استقلال، از یکی از این شرکت‌ها رونمایی شود.

فرزاد آشوبی در گفت‌وگو با «فرهیختگان»: پرسپولیس در ۲ پست نیاز به بازیکنان کامل‌تری دارد

دربی خوبی را پیش‌بینی نمی‌کنم

استقلال در ضربات ایستگاهی خطرناک‌تر است

حمیدرضا اسکندری
حیث‌نکار گروه ورزشی

پرسپولیس بعد از کسب یک برد اقتصادی مقابل هوادار توانست به روند عدم نتیجه‌گیری خود پایان داده و به آرامش نسبی دست یابد. اگرچه هنوز اختلافات و مشکلات مالی در این باشگاه پابرجاست و تا زمانی که سرخپوشان به اتحاد و یکدلی در مجموعه خود نرسند خیلی نمی‌توان آینده این تیم را مثبت پیش‌بینی کرد، اما استقلال رقیب سنتی پرسپولیس نیز در دومین بازی پیاپی خود توانست به پیروزی دست یابد و فاصله‌اش با رقیب‌اش کمتر شده است. در چنین شرایطی رویارویی سرخابی‌ها از جهات مختلف می‌تواند هیجان‌انگیز باشد. طبیعی است که درمی‌پیش‌رو بازیکنان و مربیان دو تیم را از بازی ماقبل از دربی محتاط و دست به عصا کرد و فرزاد آشوبی اعتقاد دارد که دو تیم در بازی روز پنجشنبه هم احتیاط را سرلوحه بازی خود قرار خواهند داد. از این جهت که هیچ یک از مربیان دوست ندارند بازیکنان به مسابقه باشند. بازیکن سابق سرخابی درمورد مسائل مختلف پیرامون دو تیم به سوالات «فرهیختگان» پاسخ داد که ماحصل آن را در زیر می‌خوانید.

■ ■ ■

از بازی پرسپولیس و هوادار شروع کنیم، چطور بود؟

پرسپولیس بعد از سه‌سری کردن یک هفته سخت و پرحاشیه شروع خوبی در بازی با هوادار داشت اما در ادامه نتوانست نمایش چندان دلچسپی ارائه دهد اما هدف‌کش کسب سه امتیاز و رسیدن به آرامش نسبی قبل از دربی بود که به آن رسید. البته این مساله کاملاً طبیعی بود از این جهت که بازیکنان و کادرفنی پرسپولیس خیلی تحت فشار بودند و هم اینکه نتوانستند در این شرایط به پیروزی برسند کارشان از زمین‌دانه‌ها است.

آیا پرسپولیس در بازی با هوادار توانست هوادارانش را نسبت به آینده امیدوار کند؟

باید قبول کنیم که پرسپولیس در شرایط خیلی سختی به مصاف هوادار رفت؛ چراکه این تیم باخت بدی را مقابل‌الدحیل داشت و حذف از رقابت‌های آسیایی برای تیم و هواداران اتفاق بسیار تلخی بود که به راحتی فراموش نمی‌شود. اینکه در این شرایط در یک بازی سخت با تیم سختکوش هوادار بتوانید برنده شوید نشان‌دهنده شخصیت بالای تیمی است. اما یکی از اتفاقات خوب بازی روز شنبه پرسپولیس آمادگی خوب مهدی ترابی بود که نشان داد به روزهای اوجش نزدیک شده و می‌تواند در بازی‌های آینده کمک زیادی به تیمش کند.

به نظر می‌آید مشکل پرسپولیس بیشتر از اینکه فنی باشد، حاشیه‌ای است!

به هر حال پرسپولیس از رقابت‌های آسیایی کنار رفت و طبیعی بود که چند روزی زیر فشار انتقادات باشد. در همین روزها شاهد یک سری اظهارنظرها و واکنش‌ها هم بودیم که آنها را نمی‌پسندم اما با وجود

همه این اتفاقات خیلی مهم است که بازیکنان و مربیان از لحاظ ذهنی بتوانند خودشان را به‌نوعی جمع کرده و به مسیر قبلی برگردند. البته نمی‌خواهم بگویم حال‌اکنون پرسپولیس برده همه مشکلات فنی و غیرفنی این تیم حل شده است اما همین که به آرامش نسبی رسیده خوب است.

خیلی‌ها اعتقاد دارند اختلافات در پرسپولیس که فاصله زیادی بین تیم و مدیریت باشگاه ایجاد کرده دلیل اصلی افت تیم است.

من در ریز مسائل قرار ندارم که بخواهم در این باره اظهارنظر کنم. اما خب وقتی در رسانه‌ها می‌خوانیم که با برانکو برای جانشینی گل‌محمدی مذاکره شده و این قبیل مسائل باید گفت که الان اصلاً زمان مناسبی برای هر تغییری در پرسپولیس نیست. فکر کنم گل‌محمدی اقتدر کارنامه موفقیت‌آمیزی در پرسپولیس داشته که شایسته این‌گونه برخوردها نباشد. پرسپولیس در این مقطع نیاز به این دارد که بازیکنان و مربیان با کمترین دغدغه و مشکلات بتوانند خود را برای مسابقات پیش‌رو آماده کنند.

قبول ندارید که اتحاد حلقه گمشده در پرسپولیس است؟

نه فقط پرسپولیس بلکه هر تیمی نیازمند اتحاد و یکدلی است و این اتحاد فقط تیم را شامل نمی‌شود بلکه یک مجموعه از هیات‌مدیره و مدیرعاملی گرفته تا تمامی اعضای تیم لازم است که با هم متحد باشند تا به موفقیت برسند در غیر این صورت مشکلات زیادی پیش‌روی آن تیم قرار خواهد گرفت.

اینکه بخواهیم هرچند وقت یک‌بار شاهد این باشیم که یکی از عوامل تیم اظهارنظر خیرساز را جمع‌تیم داشته باشد طبیعتاً آرامش از تیم دور خواهد شد و پیامدهای بدی هم به همراه خواهد داشت. همان‌طور که تا الان در فصل جاری شاهد آن بوده‌ایم و پرسپولیس برای اوج‌گیری دوباره باید این مشکلات داخلی‌اش را حل کرده و به اتحاد بهتری برسد. نباید فراموش کرد که پرسپولیس هوادارانی دارد که همواره برگ برنده‌اش بوده‌اند و آنها لازم است که بیشتر از همیشه کنار تیم باشند.

آیا پرسپولیس نیاز به تقویت در نیم فصل دارد؟

بله در دو پست لازم است که پرسپولیس بازیکنان کامل‌تری را در اختیار داشته باشد. به‌ویژه اینکه یاسین سلمانی و مرتضی پورعلی‌گنجی با مصدومیت طولانی مدت همراه هستند و کار کادرفنی برای پیدا کردن جایگزین برای این دو بازیکن بسیار باکیفیت و تاثیرگذار خیلی سخت بوده است. در خط حمله، پرسپولیس نیل باهوویی را برای مسابقات آسیایی به خدمت گرفت که چندان به کارش نیامد. البته این بازیکن در بازی با هوادار نمایش بهتری نسبت به قبل داشت و نشان داد خیلی هم بی‌کیفیت نیست. اما تیمی مثل پرسپولیس برای اینکه بتواند همیشه هوادارانش را راضی نگه دارد باید بازیکنان باکیفیت و استاندارد را در اختیار داشته باشد. بازیکنانی که بتوانند در بازی‌های بین‌المللی هم توانایی خود را نشان دهند. اگر به این شکل به موضوع نگاه کنیم پرسپولیس حتماً به یک مهاجم باکیفیت و در سطح

قابل قبول نیاز دارد. شاید بتوان گفت که با آمدن امید عالیشاه و وحید امیری بعد از سه‌سری کردن دوران مصدومیت، شرایط پرسپولیس در خط حمله بهتر شود اما با این حال یک مهاجم نوک نتوانمند برای پرسپولیس لازم است در غیر این صورت کار این تیم برای ادامه فصل و رقابت با تیم‌هایی مثل سپاهان، استقلال و تراکتور سخت خواهد بود. برای پست دفاع چپ هم این تیم نیازمند بازیکنی است که پست تخصصی‌اش بازی در این سمت باشد تا توازن علی‌نعمتی را بازیکنی بسیار پرتلاش و موثر می‌دانم اما او به خاطر اینکه ذاتاً یک مدافع میانی است بیشتر در کارهای دفاعی می‌تواند به تیم کمک کند.

در آستانه دربی استقلال را چطور تیمی می‌بیند؟

استقلال یک تیم هماهنگ و منسجم است که توانسته پیشرفت خوبی در این فصل داشته باشد و هم از لحاظ کیفی و هم نتیجه‌گیری هوادارانش را راضی نگه دارد. تیم نکونام فوق‌العاده در ضربات ایستگاهی خطرناک است و بازیکنان سرزن و گلزنی دارد که می‌توانند در محوطه جریمه حریفان روی ارسال‌ها ضربات دقیق و خوبی را به توپ بزنند.

فکر می‌کنید دربی خوب و جذابی را شاهد باشیم؟

واقعیت امر این است که هر دو تیم از لحاظ کیفی و داشتن مهره‌های تاثیرگذار شرایط خوبی دارند و در ظاهر این مساله نوید یک بازی خوب را می‌دهد اما شرایط طوری است که هیچ یکی از مربیان دوست ندارند بازیکنان دربی باشند و به این خاطر فکر می‌کنم احتیاط زیادی را در دستور کار خود قرار دهند. البته این امر طبیعی است؛ چراکه مربی و تیم بازیکنان در دربی خیلی تحت فشار قرار خواهد گرفت. این مساله به این هم ربط ندارد که چون مربیان هر دو تیم ایرانی هستند ترس باخت در دربی را داشته باشند، حساسیت دربی زیاد است و ناخودآگاه مربیان و بازیکنان محتاط‌تر می‌شوند.

پس نظر شما این است که بازی بار فنی چندان نخواهد داشت؟

اتفاقی که در دربی با مربیان خوش‌فکر و تاکتیکی می‌بینم و انتظار همه ما هم این است که با وجود این مربیان و بازیکنان باکیفیت در میدان هواداران شاهد یک بازی جذاب و باکیفیت باشند اما نظرم این است که به خاطر دلایلی که گفتم احتمالاً دربی چندان جذابی را شاهد نخواهیم بود. به هر حال پرسپولیس به‌تازگی یک اتفاق بد را پشت سر گذاشته و طبیعی است که دوست نداشته باشد دربی را هم ببازد. از طرفی استقلال هم می‌خواهد جایگاهش را در بالای جدول از دست ندهد. ناگفته نماند که ضربات ایستگاهی در چنین بازی‌هایی تعیین‌کننده است که استقلال را در این‌گونه ضربات خطرناک‌تر می‌بینم و پرسپولیس باید خیلی مراقب باشد روی این ضربات دروازه‌اش باز نشود.

اخیر کوتاه

کاپیتان باز هم در دروازه‌اش

بیرانوند علیه حامیان مالی پرسپولیس!

علیرضا بیرانوند که در بازی‌های اخیر پرسپولیس در غیاب امید عالیشاه و وحید امیری با زویند کاپیتانی تیمش را بر بازومی بندد شنبه شب بعد از بازی تیمش با هوادار در اقدامی عجیب عکسی از خود در صفحه اینستاگرامش منتشر کرد که نام ایرانسل، حامی مالی باشگاه روی پیراهنش پوشانده شده بود. این اقدام کاپیتان سرخپوشان در واقع اعتراض به ایرانسل بود که چرا پولی در اختیار باشگاه پرسپولیس قرار نداده تا پرداختی به آنها انجام شود. این حرکت بی‌روحی سریع با واکنش مسئولان باشگاه پرسپولیس مواجه شده و در تماس با این دروازه‌بان از او خواستند آن عکس را از صفحه اینستاگرامی‌اش بردارند که این اتفاق هم رخ داد. مشابه این اتفاق چند سال پیش هم در پرسپولیس رخ داده بود و باعث شده بود که حامی مالی این باشگاه که همین شرکت بوده به خاطر آن جریمه سنگینی را برای باشگاه پرسپولیس در نظر بگیرد. در راستای همین اتفاق نیز مسئولان این باشگاه از بیرانوند خواستند پنهان دست اسپانسرشان ندهد. درمورد علی بیروگفتنی است که او چند ماه پیش هم صحبت‌هایی درمورد حمایت مالی یک هوادار معمولی از باشگاهش در رسانه ملی داشت که باعث شد حواشی‌ای برای این باشگاه به وجود آمد و درویش هم حساسی از او دلخور شود. اما با وجود این اتفاقات قرار نیست به مانند قبل حتی تذکری از سوی مدیریت باشگاه پرسپولیس به بیرانوند داده شود.

عالیشاه آماده بازی در دربی

امیری شاید هفته آینده استارت بزند

پرسپولیس برای دربی فلاممردومی غیر از وحید امیری در تمرینات خود ندارد. کاپیتان سرخپوشان یک روز قبل از بازی تیمش با هوادار مجوز حضور در تمرینات گروهی را از کادر پزشکی گرفت اما یحیی گل‌محمدی نخواست در مورد او ریسک کند تا اتفاق امیری تکرار نشود. عالیشاه در تمرین روز گذشته سرخپوشان پرتلاش ظاهر شد تا یحیی بتواند روی او در دربی پایتخت حساب کند. اما امیری همچنان مشغول فیزیوتراپی است و هیچ شانس برای حضور در دربی ندارد. او در بهترین حالت از هفته آینده و در صورت تایید پزشک متخصصش می‌تواند در تمرینات گروهی سرخپوشان حاضر شود. تلاش امیری این است که شانس حضور در جام ملت‌ها را داشته باشد که بعید است این اتفاق رخ دهد.

موافقت ایرانسل با خواسته پرسپولیس

۳۰ میلیارد در حساب قورمزا

مدیریت باشگاه پرسپولیس از حامی مالی خود خواست قسط دوم آنها را زودتر از زمان موعد پرداخت کند تا بتوانند سرخپوشان را قبل از دربی شارژ مالی کنند. روز گذشته باخبر شدیم که ایرانسل با این خواسته باشگاه پرسپولیس موافقت کرده و قرار است امروز یا فردا مبلغ مورد نظر را که در حدود ۳۰ میلیارد تومان است، به این باشگاه پرداخت کند. درویش در تلاش است دریافتی سرخپوشان را از ۲۰ درصد به ۳۰ درصد برساند. این در حالی است که زمان نویسن بازیکنانی چون وحید خانوف و گئورگی گولسیانی با باشگاه پرسپولیس به پایان رسیده و آنها می‌توانند با ارسال یک نامه به فیفا قراردادشان را با پرسپولیس فسخ کنند. در این میان چند باشگاه لیگ برتری از طریق ایجنس حنازوف به دنبال جذب این بازیکن هستند.

هافبک فرانسوی چگونه می‌خواهد از محرومیت ۴ ساله به دلیل دوپینگ فرار کند؟

راهکارهای حقوقی برای بازگشت پوگبا

شاید کمتر کسی فکر می‌کرد پل پوگبا پس از بازگشت به تورین به این زودی از فوتبال محو شود و کمتر کسی از این ستاره تکنیکی فوتبال فرانسه یاد کند. این هافبک

ملی‌پوش که سابقه قهرمانی با فرانسه در جام جهانی را در کارنامه دارد و حتی در سری A نیز ۴ جام قهرمانی را بالای سر برده است، حالا روزهای بسیار سختی را سپری می‌کند. پوگبا تاکنون دوبار به عنوان بازیکن آزاد از منچستر یونایتد جدا شده و به یوونتوس پیوسته است، اما این بار اوضاع برایش اصلاً خوب پیش‌رفت و به نظر می‌رسد باید فوتبال او را تمام شده دانست. پوگبا را می‌توان بازیکنی خواند که به بردن و موفقیت عادت دارد اما او حالا یکی از بزرگ‌ترین شکست‌های زندگی ورزشی‌اش را تجربه کرده و با مثبت شدن تست دوپینگش عملاً خیلی‌زود به پایان مسیر فوتبالی‌اش رسیده است.

پوگبا که در سال‌های اخیر حواشی زیادی را تجربه کرده، حالا سراغ یکی از متخصصان وکالت در این زمینه رفته و امیدوار است مایک مورگان بتواند او را از محصمه کنونی خارج کند. مردی که در سال‌های اخیر با ورزشکاران شناخته‌شده‌ای همچون تالیسون فیوری، کاترین و کریس فروم کار کرده و این ستاره فرانسوی به‌دنبال این است که با کمک این وکیل

خبیره توضیح قانع‌کننده‌ای برای مثبت شدن آزمایش دوپینگش پیدا کند که سطح تستسترون خوشن را بالاتر نشان می‌دهد.

در پی این اتفاق او ۴ سال از فوتبال محروم شد و با توجه به اینکه ۳۰ سالگی را پشت سر گذاشته است عملاً در پایان این محرومیت دیگر انگیزه و توانی برای ادامه بازی نخواهد داشت و اگر نتواند این حکم را کاهش دهد عملاً فوتبالش به پایان رسیده است. البته این احتمال وجود دارد که او در پایان محرومیتش راهی عربستان یا لیگ آمریکا شود و چند سالی در این کشورها بازی کند اما دیگر باید رویای حضور در اروپا و بازی برای تیم‌های بزرگ را فراموش کند. کسانی که پوگبا را از نزدیک می‌شناسند، می‌گویند او به شدت ناامید است و انگیزه‌ای برای ادامه کار ندارد. اما از سوی دیگر می‌گویند این بازیکن به دنبال این است که موضوع را با قدرت انکار و راه فراری برای خود پیدا کند. اینکه ماده ممنوعه در آزمایش او وجود داشته و تستسترونش به‌صورت غیرطبیعی افزایش یافته، واضح و مبهرن است و نمی‌توان آن را انکار کرد. پوگبا و وکلایش این را پذیرفته‌اند اما مورگان احتمالاً با این استدلال که او عامدانه این کار را انجام نداده و اشتباه در دام دوپینگ افتاده است، لایحه دفاعیه را به دادگاه می‌برد. آنها تصمیم دارند بگویند که هافبک فرانسوی کاملاً از این اتفاق بی‌خبر بوده و بدون اینکه بخواهد مزیتی برای خود ایجاد کند در این دام افتاده است.

البته اینکه وکلای او بتوانند اثبات کنند که او نمی‌دانسته چه چیزی را مصرف می‌کند و اینکه از نیروزای بودن این مواد اطلاعی نداشته است، کار راحتی نیست. کار به جایی رسیده که آنها به دنبال این هستند که تمامی مواد داخل خانه او را آزمایش کنند و حتی محصولات زیبایی را که همسرش استفاده می‌کرده نیز به آزمایشگاه فرستاده‌اند که شاید

بتوانند ثابت کنند منبع مثبت شدن تستش این مواد بوده و ناخواسته وارد بدن او شده است.

■ **واکنش بیوه**

البته نباید فراموش کرد که ظاهراً برخی از قبل تصمیم خود را گرفته‌اند و برایشان ثابت شده که او دوپینگ کرده و مقصر است. بیوه با وجود اینکه حکم پوگبا نهایی نشده، مدت‌هاست حقوق او را قطع کرده و هیچ دستمزدی به این بازیکن پرداخت نمی‌کند. پوگبا که البته در اوایل بازگشتش به تورین با مصدومیتی نسبتاً طولانی مدت نیز مواجه شده بود حدود ۱۳۰ هزار پوند در هفته دستمزد می‌گیرد که رقم کمی نیست و فعلاً باشگاه ایتالیایی تا نهایه شدن حکم او تصمیم گرفته پولی به حسابش واریز نکند، حتی هواداران باشگاه دل‌خوشی از او ندارند و واکنش‌های منفی به رفتارهای او داشته‌اند. سران باشگاه از او خواسته‌اند که فعلاً از تیم دور بماند و به نظر می‌رسد این تصمیمی درست در این مقطع باشد. از طرف دیگر نمایان ماتیچ، هم‌تیمی سابقش در یونایتد در مصاحبه‌ای به افشاسازی در مورد او و جیدون سانچو پرداخت و گفت که این دو بازیکن معمولاً

باتاخیر به تمرینات می‌آمدند و اصلاً منظم نبودند.

البته در همان زمان که خبر دوپینگش اعلام شد تعدادی از همبازیان و اطرافیش از جمله مازکوس رشفورد، سانچو، واران و حتی رئیس فدراسیون فوتبال فرانسه به حمایت از او پرداخته و معتقد بودند او کسی نیست که عامدانه دوپینگ کند. هنوز رای نهایی درباره این بازیکن صادر نشده است اما او از دو ماه پیش تاکنون از فوتبال دور بوده و حتی اگر ثابت شود که دوپینگش سهوی بوده است نیز محرومیتی چند ماه برایش در نظر گرفته می‌شود. وکلای این بازیکن این روزها سخت درتلاشند تا او را از این وضعیت خارج کنند و می‌گویند استدلال‌هایی قوی برای تبرئه او در دست دارند اما اینکه دادگاه تجدیدنظر چندین این موضوع را بپذیرد نیاز به زمان دارد. در سال ۲۰۱۸ ژاژو پدرو به‌دلیل دوپینگ با محرومیت ۴ ساله مواجه شد اما اعتقاد داشت مکمل‌های غذایی آلوده مصرف کرده و در نهایت نتوانست این موضوع را ثابت کند و حکمش به شش ماه تقلیل یافت، در نتیجه پوگبا و وکلایش هم می‌توانند با استناد به همین پرونده به دنبال کم کردن این محرومیت و بازگشت او به میدان باشند. پوگبا فعلاً تمرینات اختصاصی‌اش را روزانه پیگیری می‌کند و امیدوار است خیلی زودتر از آنچه تصور می‌شود به فوتبال برگردد.

سریال «دفتر یادداشت» با وجود ایده جذاب فیلمنامه در استفاده از شوخی‌های خارج از عرف جامعه ایران افراط کرده است

فراموش‌خانه

میلاد جلیل‌زاده خبرنگار گروه فرهنگ

رضا عطاران یکی از جدی‌ترین پدیده‌های طنز کمدی در ایران است. هنوز وقتی سریال‌های او در تلویزیون پخش می‌شوند، میلیون‌ها مخاطب مشتاق و لبخند به لب، به صفحه چشم می‌دوزند و لذت می‌برند، درحالی‌که کارهای رقیب آن روزهایش یعنی مهران مدیری، بعد از چند سال چندان تماشایی به نظر نمی‌رسند. او ذات و ماهیت یک مرد ایرانی را به خوبی درآوده و با خودش از داستانی به داستان دیگر می‌برد. این مرد ایرانی یک جا حاجی بازاری می‌شود و جای دیگر عاشق سینما، یک جاذدز است و جای دیگر پلیس، ولی همه‌جا آن مرد ایرانی که شیظنت و نجابت را و البته زندگی و معرفت را هم‌زمان در وجود خودش دارد، همراه خودش می‌برد. اگر دقت کنیم در دهه گذشته عطاران غالباً از سطح فیلم‌ها یا سریال‌هایی که بازی می‌کرد بالاتر بود. او خودش یک سرو گردن بالاتر از قصه‌های ضعیف و کارگردانی‌هایی که عمدتاً سر دستی بودند، می‌ایستاد و مخاطب هم فقط برای دیدن عطاران بود که بلیت سینما یا اشتراک پلتفرم را برای یک سریال می‌خرید. مشکل کار اتفاقاً همین‌جاست. نمی‌توانی عطاران باشی و با آن‌کا به این داشته شخصی ارزشمند، خیالت راحت باشد در هر پروژه‌ای که حاضر شوی، حتی اگر بسیار ضعیف باشد، توانسته‌ای سطح و وزن خودت را حفظ کنی. اکبر عبدی که او هم پدیده‌ای دیگر در کمدی ایران بود و در مقایسه با رقیب سال‌های جوانی‌اش یعنی علیرضا خمسه، ملاحظ‌هایش

تاریخ مصرف‌دار نیستند، دقیقاً همین مشکل را داشت.

حضور در کارهای ضعیف و جلف و مبتذل، ظاهراً آخرین راهی است که در یک سینمای ضعیف و مبتذل شده برای یک کمدین باقی می‌گذارد تا امرار معاش کند و از یاد‌ها نرود و این از وجوه تراژیک کار کمدی در ایران است. سریال «دفتر یادداشت»، که جز رضا عطاران تقریباً هیچ‌برگ برنده دیگری ندارد شاید نقطه اوج این وضعیت تراژیک در کارنامه این بازیگر باشد. چه عطاران، چه اکبر عبدی و چه هر کمدین بزرگ و مولف دیگری، برای اینکه هنرهایش را نمایش بدهد باید در موقعیت دراماتیک خاصی قرار بگیرد که امکان این جلوه‌گری را به او می‌دهد. وقتی قصه‌ای در کار نباشد برای خندانن مخاطب فقط دوا به باقی می‌ماند. راه اول اصطلاحاً درآوردن شکلک است. کمدی‌های اسلپ‌استیک که در آنها شوخی‌بازی زیادی وجود دارد و کاراکترها یکیک در صورت هم می‌کوبند و دنبال هم می‌دوند. این کار بیشتر به درد خندانن بچه‌ها می‌خورد که با بازی درشت و هیجان‌های فیزیکی ساختارشکن که عمدتاً خرابکاری‌های ممنوعه برای کودکان هستند، سر دوق می‌آیند. بچه‌ها وقتی سن‌شان بالاتر رفت، خودشان به بزرگ‌ترهایی تبدیل می‌شوند که مانع خرابکاری کودکان هستند و دیگر بشکن‌بشکن و بکوب‌بکوب و دنبال هم کردن‌هایی که به دالی‌موشه شبیه است، آنها را نمی‌خنداند. راه دیگر که اتفاقاً راحت‌تر هم هست و می‌شود آن را در بین

تمام فیلمسازان دنیا به‌طور ویژه تخصص مبتذل‌سازان ایرانی دانست، استفاده از متلک‌های بودار جنسی است. در این شیوه، تصور می‌شود که با ربط دادن هر چیز ساده‌ای به مسائل جنسی می‌ایه کامیک خلق شده. از اشیای دور و برمان تا کلمات، تعابیر و جمله‌های معمولی که کافی است با کمی دستکاری و اداهای مشکوک و موزیانه، دوپهلوی‌تعبیر شوند و یک سر‌آنها به مسائل جنسی پهلو بزنند. این بی‌هنری محض است و پس از مدتی فقط کسانی به عنوان مخاطبان مشتاق این نوع کارها باقی می‌مانند که یا از سطح پایین‌تری از هوش عمومی برخوردارند یا سلیقه اجتماعی و هنری‌شان ارتقا پیدا نکرده است. این شیوه جذب مخاطب که برای پوشش ضعف در قصه‌گویی استفاده می‌شود، معمولاً بین تولیدکننده‌ها و مخاطبان‌شان یک سیکل ویرانگر ایجاد می‌کند. تا وقتی چنین مواردی کم هستند، هنوز تابوشکنی جذاب است. بعد که این روش ساده باب شد و هر بی‌هنری به میدان آمد تا به این شیوه مخاطبانی جذب کند، مرتب نمک این‌کار کمتر می‌شود و آن تولیدکنندگان هم دوز کنایه‌های جنسی را مرتب بالاتر می‌برند. هر قدر این چرخه ادامه پیدا کند، چرخه اقتصادی هنر هم ویران‌تر می‌شود.

حتی اگر به هیچ اخلاقیاتی بایندنباشیم و تنها با دید اقتصادی به موضوع هنر نگاه کنیم هم این وضعیت را چیزی جز خسارت محض نخواهیم یافت. در جریان فیلمفارسی‌قیل از انقلاب این چرخه یک بار تا انتها به آزمون گذاشته شد و نهایتاً به ورشکستگی کامل رسید. از حوالی سال‌های ۵۳ و ۵۴ با فشار حکومت وقت، جریان موج نو سینمای ایران که بدیلی برای ابتذال

قصه و عطاران قربانیان یک ابده

عاطفه جعفری خبرنگار گروه فرهنگ

با تصویری از یک مراسم عروسی شروع می‌شود و رضا عطاران با همان لحن و بازی همیشگی که این سال‌ها بسیار از او دیده‌ایم، این بار در نقش یک کارآگاه برای کشف یک ماجرا ظاهر می‌شود. همکار عطاران لباس عروس به تن کرده تا به کشف ماجرا کمک کند، اما پلیس از این اقدام سرخود بی‌اطلاع است. همین سکانس ساده، باوجود اینکه مستعد یک اجرای شیظنت‌آمیز است، اما روی کاغذ ظاهری ناهنجار ندارد، با این حال کارگردان همین سکانس را در فرم روایی، صورتی داده که بدن‌نمایی یک مرد زنیوش دستمایه شوخی‌های سکانس افتتاحیه‌شود. چهار قسمت از سریال «دفتر یادداشت» پخش شده و عمده شوخی‌های کار جدید کپزاش اسدی‌زاده از همین جنس هستند و به‌نظر می‌رسد در ادامه همین را خواهیم دید.

داستان دفتر یادداشت در مورد زندگی ایرج مجد ۵۵ساله (با بازی رضا عطاران) است که نقش کارآگاهی را بازی می‌کند که توسط دوستش حمید (حسن معجونی) از آسایشگاه مرخص می‌شود تا پس از مرگ خواهرش با حضور در خانه پدری خاطراتش را به یاد بیاورد، اما یادآوری

خاطره‌ای از دوران کودکی، این ظن را در او تقویت می‌کند که ممکن است خواهرش به قتل رسیده باشد و این سرنخی مهم برای کارآگاه زیرکی چون ایرج است. ایرج، چیز‌های کوچک را خیلی زود فراموش می‌کند اما همچنان ذهنی خلاق و فعال در زمینه حل معماهای پیچیده دارد.

کاراکترها، ایده روایی و البته بازی به اندازه رضا عطاران، فرصت خوبی به کارگردان داده تا فارغ از دستکاری غیرحرفه‌ای، قصه‌ای منسجم را تعریف کند اما انسان‌گارد در طراحی برخی از صحنه‌ها، دیالوگ‌ها و موقعیت‌ها، کنایه‌های جنسی گنجانده شده تا در یک رویه ناپسند، فضای کلی قصه تحت‌الشعاع قرار گیرد؛ رویه‌ای که نه‌تنها دایره مخاطبان را برای شنیدن یک داستان جذاب بیشتر نمی‌کند، بلکه منجر به شکل‌گیری صحنه‌های مشمئزکننده می‌شود تا حدی که تماشاچی از خودش بارها می‌پرسد، توجیه دراماتیک گنجاندن این کنایه‌ها چیست؟ نتیجه چنین پرداختی در قصه‌گویی جز این نیست که دایره دنبال‌کنندگان سریال محدود به کسانی‌شود که غرض‌شان نه دیدن یک داستان سرگرم‌کننده، بلکه کشف لایه‌های پنهانی از متلک‌های جنسی است که نهایتاً به کار ویراپال‌کننده‌های اینستاگرام می‌آید. در چنین وضعیتی خطر اینکه قصه اصلی گم شود، بعید نیست

و طبیعی است که بار پیشبرد قصه روی دوش عناصر پر قدرت سریال مثلاً بازی رضا عطاران می‌افتد. جنس بازی رضا عطاران، امکان خلق موقعیت‌های کمیک را فراهم می‌کند مشروط به اینکه کارگردان بخواهد و بتواند از ابعاد و جنس بازی او بهره‌برد و آن را در خدمت قصه اصلی قرار دهد. دفتر یادداشت، اگر در برخی نقاط سریال اینچنین بی‌پروایی نمی‌کرد و ملاحظه‌ای فراتر از مخاطبان فضای مجازی را هم لحاظ می‌کرد، می‌توانست در بستری راقبوتر و مناسب خانواده‌های ایرانی پخش شود، اما به‌نظر می‌رسد همین توجیه انتشار در فضای پلتفرم، باعث شده در به کارگیری برخی از تعابیر اینچنین جسورانه رفتار کند. شاید یکی از دلایل چنین وضعیتی که دفتر یادداشت گرفتارش شده این باشد که با اقتباس از فضاهای فرمی و روایی یک سریال آمریکایی نوشته و ساخته شده است. دفتر یادداشت شباهت‌های آشکاری با سریال «فقط قتل‌های این ساختمان» دارد. این سریال کمدی - جنایی در سال ۲۰۲۱ پخش شد و داستان سه شیفته جنایت‌های واقعی است که ناگهان خودشان را درگیر یک پرونده اسرارآمیز می‌بینند و باید برای حل آن اقدام کنند. اتفاقات این سریال در ساختمانی در نیویورک جریان دارد و با محوریت سه شخصیتی است که باید معماي قتل‌ی را حل کنند. اتمسفر حاکم بر دفتر یادداشت، فضای سردی دارد و تا

حدودی متأثر از فضاسازی این سریال آمریکایی است؛ لاجرم برای اینکه این فضا برای مخاطب ایرانی ملموس شود، چاره‌ای جز بهره‌کشی از سابقه ذهنی تماشاگر نسبت به نقش‌های پیشین رضا عطاران ندارد. برای همین است که رضا عطارانی آشنا می‌بینیم که در این سریال یک‌بار دیگر تکرار شده است. دکور و صحنه‌های حاکم بر سریال به‌گونه‌ای طراحی شده که برای مخاطب ایرانی، غریب و ناآشناست و آن چیزی که به همراه مخاطب با اثر کمک می‌کند، خرج کردن از اعتبار و توانایی بازی رضا عطاران است. بعید نیست که به‌کارگیری متلک‌های جنسی هم به همین منظور در کار گنجانده شده است. کارگردان می‌خواهد فضای رئال و فانزتی رفت و برگشت داشته باشد، برای همین گاهی فانزتی‌ای که می‌سازد، غیرقابل باور می‌شود، مخصوصاً صحنه‌های اول سریال که در آسایشگاه می‌گذرد؛ انگار در فضای فانزتی‌مانند برایش بسیار مهم است، حتی اگر با عدم باور مخاطب همراه شود. او می‌خواهد به برخی مسائل اجتماعی هم کنایه بزند، ولی آنقدر در فضای فانزتی می‌ماند که حتی این نقد اجتماعی هم باورش مشکل می‌شود، مثل زمانی که می‌خواهد قصه ازدواج منیر (مینا ساداتی) با بیژن (داریوش کازدان) را تعریف کند، اما آنقدر دچار فانزتی می‌شود که حرف اصلی‌اش فراموش می‌شود.

دبیر هفدهمین جشنواره «سینماحقیقت»:

سینمای مستند وارد دوره تحول شده است

روز گذشته نشست خبری محمد حمیدی‌مقدم، دبیر هفدهمین جشنواره «سینماحقیقت» در سالن حقیقت مرکز گسترش سینمای مستند و تجربی برگزار شد. حمیدی مقدم در ابتدای این جلسه گفت: «در این دوره از جشنواره اتفاقات متفاوتی رقم خورد و شاهد استقبال قابل توجه متقاضیان بودیم. ۶۴۰ فیلم مستند متقاضی حضور در جشنواره سینماحقیقت شدند که بیش از تعداد متقاضیان چهار سال گذشته است. تنها در سال ۱۳۹۸ شاهد چنین تعدادی با ۷۱۰ فیلم بودیم.» حمیدی مقدم ادامه داد: «۶۰ فیلمساز خانم متقاضی حضور در جشنواره شدند که عدد قابل توجهی است. همچنین ۳۸۰ فیلم مستند از شهرستان‌ها آمدند که از این تعداد ۲۸ فیلم از شهر در بخش مسابقه حضور دارند. این تنوع و نکثر استانی در جشنواره حقیقت بسیار رییبا است.» او با اشاره به اینکه گروه مشاوران، آثار راه‌یافته به جشنواره را انتخاب می‌کنند، گفت: «امسال همانند سال گذشته، برای انتخاب آثار راه‌یافته به جشنواره از مشاوران کمک گرفتیم. این کار را از سال گذشته آغاز کردیم و امسال نیز ۲۵ مشاور در کنار دبیر جشنواره، فیلم‌ها را انتخاب کردند. باید اشاره کنم که شاهد گوناگونی و تنوع بسیار خوبی در ترکیب فیلم‌های بخش‌های مختلف جشنواره اعم از ملی و آوینی هستیم. آثار راه‌یافته به جشنواره در موضوعات متعددی نظیر اجتماعی، خانواده، پرتوه، مقاومت، انقلاب اسلامی، حیات وحش، تاریخی، ورزشی، محیط‌زیست و… هستند.»

حمیدی مقدم تأکید کرد: «جشنواره امسال متأثر از چهره‌های جدید است. حتماً نوازیی‌محتوایی و کشف چهره‌های جدیدخ خواهد داد و البته شاهد حضور فیلمسازان پیشکسوت در جشنواره هستیم که استحکام و زینت جشنواره هستند.» او با اشاره به بخش ویژه غزه در جشنواره سینماحقیقت

بهتری برای برگزاری جشنواره است، البته مشکلاتی مانند تعداد سالن‌ها خواهیم داشت.» دبیر این رویداد سینمایی از بازگشت آرای مردمی به جشنواره سینماحقیقت خبر داد و گفت: «تلاش می‌کنیم آرای تماشاگران دوباره به جشنواره برگردد. این موضوع با همکاری انجمن تهیه‌کنندگان سینمای مستند و سامانه هاشور انجام می‌شود و تلاش می‌کنیم رای‌گیری مردمی با صحت کامل انجام شود.» حمیدی مقدم در پاسخ به سؤالی درباره حضور فیلم‌هایی با موضوع حوادث سال گذشته در جشنواره امسال گفت: «۶۴۰ اثر متقاضی شدند، اما شاید ده‌ها مستند ساخته شده باشد که به درگاه ورودی ما نرسیده‌اند. مشاوران ما بدون سوگیری سیاسی تمام این فیلم‌ها را دیدند. یک یاد فیلم درباره وقایع سال گذشته داریم اما فیلم شاخصی در این حوزه ندیدیم. البته یکی از مطالبات ما ورود فیلم‌هایی درباره وقایع اجتماعی پیرامون است.»

دبیر جشنواره سینماحقیقت درباره سینماگرانی که سال گذشته بیانیه‌امضا کردند، گفت: «جشنواره شانزدهم، رویداد عجیبی بود. امسال مرکز با ۵۱ فیلم در جشنواره حضور داد و نگاه بازی به همه فیلم‌ها داریم. اکثر دوستان سال گذشته هنوز با مرکز در ارتباط هستند زیرا درهای مرکز به سمت حرف دغدغه‌مند باز است و از سال گذشته نیز قراردادهایی با دوستانی داشتیم که سال گذشته در جشنواره نبودند. علاوه بر این، همکاران من شخصاً برای برخی از افراد پیشکسوت و شناخته شده مستند، کارت دعوت بردند.» او درباره نمایش آنلاین جشنواره هفدهم نیز گفت: «شما می‌دانید که جشنواره یعنی حضور فیزیکی، تجمع و گفت‌وگو و نمایش آنلاین، اما نمایش آنلاین یک بخش مکمل بود. همه‌گیری کرونا باعث شد در حوزه اکران آنلاین پیشناز باشیم که البته برای ما آورده داشت و آن هم دیده شدن فیلم‌ها در

دو رفته‌ترین نقاط کشور بود. تهدید کمی شدن فیلم‌ها نیز وجود داشت اما با تلاش همکارانم این احتمال کمتر شد.» حمیدی مقدم تأکید کرد: «خود من تا چند روز آخر مردم بودم که آیا نمایش آنلاین داشته باشیم یا خیر، اما با فشار فیلمسازان و کمپانی‌ها که می‌گفتند مستندها باید دیده شود، تصمیم گرفتم امسال هم نمایش فیلم به صورت آنلاین داشته باشیم. البته این موضوع برخلاف سال‌های گذشته اختیاری است و یک امتیاز برای فیلمسازی داریم که علاقه به نمایش آنلاین فیلم خود دارند. برای آنها یک حق پخش در نظر گرفته‌ایم.»

حمیدی مقدم همچنین تأکید کرد: «امسال فیلم‌های خوبی را شاهد خواهید بود و حاضریم بعد از جشنواره یک نشست خبری دیگر بگذاریم. معتمد سینمای مستند ما وارد دوره تحولی شده است. امسال شاهد یک جهش خواهیم بود؛ مطالبه‌گری، حق خواهی، مبارزه با فساد، از پای ننشستن و… مهم‌ترین موضوعات فیلم‌های جشنواره است. آن قدر شهامت داریم که ۶۴۰ فیلم خود را به شکل آنلاین به نمایش بگذاریم تا قضاوت کنید. مستند‌های خوبی را خواهید دید که در یاد شما خواهد ماند. دبیر جشنواره سینماحقیقت درباره بلیت فروشی نیز گفت: «بلیت فروشی احترام به سینمای مستند است و باید این رسم باشد. در بحث نمایش هم موزه سینمای یکی از مهم‌ترین سالن‌های خود را به این جشنواره اختصاص داده است که در آنجا کاملاً بلیت فروشی انجام می‌شود. همچنین بخشی از سالن چارسو و چیزی حدود ۲۰ تا ۳۰ درصد را برای فروش مردمی قرار دادیم که این عدد به استقبال اهالی رسانه بستگی دارد.» وی ادامه داد: «همچنین منتخب جشنواره سینماحقیقت در ۶، ۷ و ۸ دی ماه در ۱۰ شهر و سینماهای هتروژنه به نمایش داده می‌شود.»

فضایی‌ها برای بچه‌های ایرانی قصه می‌گویند

شروین فضلعلی‌زاده
منتقد سینما

انیمیشن از جدی‌ترین فانتزی‌های سینمای جهان است. اینگونه سینمایی که زمانی به عنوان عنصری سرگرم‌کننده صرفاً برای کودکان کاربری داشت، امروزه در قامت نجات بخش صنعت سینما کارکرد یافته است. در ایران هم انیمیشن‌های سینمایی آرام آرام توانستند جای خود را در سالن سینما پیدا کنند و به عنوان بازویی قدرتمند در اکران و پخش سینمایی عمل کنند. مهم‌ترین فصل اکران برای انیمیشن‌های ایرانی، فصل پاییز است و به دلایل زیادی سالن‌های سینمایی در این فصل مستعد نمایش آثار سینمای کودک و به خصوص انیمیشن هستند. پاییز امسال هم انیمیشن سینمایی «بچه زنگ» توانست زمینه‌ساز رونق بیشتر سالن‌های سینمایی باشد و به فروش بالای ۴۷ میلیارد تومان برسد. اگر نگاهی به جدول فروش آثار سینمایی اکران امسال ببندازیم متوجه می‌شویم که برخی از آثار با وجود حضور سوپرستارها، حتی به نیمی از این عدد نیز نزدیک نشده‌اند و در حال حاضر این انیمیشن سینمایی رتبه چهارم پر فروش‌ترین آثار سال ۱۴۰۲ را به خود اختصاص داده است.

در ادامه رونق یافتن چرخه اکران به کمک انیمیشن، در روزهای اخیر شاهد حضور انیمیشن سینمایی «مسافری از گانورا» بر پرده سینماهای کشور هستیم و نشانگان مهمی است از اینکه در حوزه انیمیشن ایرانی، تغییرات مهم و قابل توجهی در حال رخ دادن است. مسافری از گانورا اگر زودتر اکران می‌شد شاهد یک رقابت تنگاتنگ در حوزه انیمیشن با بچه‌زنگ بودیم و همین امکان، فرصتی را فراهم می‌کرد که هیجان در گیشه‌ها بالاتر برود. در گزارش پیش رو، داستان و روند تولید تا اکران مسافری از گانورا را بررسی کردیم.

داستانی متفاوت با موجودات خیالی

مسافری از گانورا داستانی اکشن، پرماجرا و همراه با کاراکترهای خیالی دارد. برای اولین بار است که یک انیمیشن ایرانی، داستان حضور فضایی‌ها را در زمین را به عنوان مایه‌های روایت خودش انتخاب می‌کند. حضور فضایی‌ها در آثار سینمایی ایران، مسبقاً به سابقه است؛ آثاری مانند «من زمین را دوست دارم»، «مسافری از بگیو»، «سیزده گریه روی شیروانی داغ» و... اما در آثار انیمیشنی و به خصوص آثار کودک ما شاهد حضور این عنصر جذاب بین‌المللی نبوده‌ایم.

برخلاف آنچه تا به حال در آثار انیمیشن دیده بودیم، قهرمان داستان مردی جوان یا کودکی پر هیجان با قدرت‌های ماورایی نیست، بلکه «سهیل» قهرمان اصلی داستان پسر بچه‌ای با معلولیت فیزیکی و ناتوانی حرکتی است که روی ویلچر می‌نشیند و با دو دوست خود که اتفاقاً یکی از آنها فرزند یک مهاجر افغانستانی است، گروهی صمیمی و پرازتی را تشکیل می‌دهند که بر خلاف مخالفت بزرگ‌ترها، برای دوستی خود مرزی نمی‌شناسند و با وجود دعواها و کل‌کل‌هایی که با یکدیگر دارند، در شرایط سخت پشت هم را خالی نمی‌کنند.

شاید همین کل‌کل‌های پسرانه این انیمیشن را بتوان به عنوان یکی از عناصر جذابیت این انیمیشن به خصوص برای پسرهای نوجوان دانست. موضوعی بسیار ملموس برای این دسته که باعث می‌شود بهتر و بیشتر با این انیمیشن ارتباط برقرار کنند. توجه به مفاهیم اخلاقی و ارزشی در آثار انیمیشن موضوعی بسیار مهم است که در سطح بین‌المللی توجه دقیقی به آن می‌شود؛ ولی نحوه ارائه آن حتی اهمیتی بالاتر دارد. موضوعی که در آثار انیمیشن ایران معمولاً به صورت گل درشت و خیلی مشخص به نمایش درآمده‌اند و همین امر باعث پس‌زدن توسط مخاطبان می‌شود. مخاطب آثار انیمیشن به خصوص کودکان دوست ندارند مثل کلاس‌های درس، باده‌ها و نیاید‌ها را مستقیماً ببینند و بشنوند. انتقال مفاهیم به شکل زیرپوستی و غیر مستقیم می‌تواند علاوه بر راضی نگه داشتن مخاطبان، بحث آموزش را نیز به خوبی پیش ببرد. نکته جالب توجه درباره مسافری از گانورا استفاده از همین خط مشی و انتقال مفاهیم با ارزش و تاثیرگذار در زیر پوست داستان اکشن آن است. موضوعی که می‌تواند باعث جلب توجه و استقبال خانواده‌ها از این اثر شود.

پاییز، بهار انیمیشن

اگر نگاهی به زمان اکران انیمیشن سینمایی در سطح بین‌المللی داشته باشیم، متوجه می‌شویم که یک ریتم زمانی مشخص و برنامه‌ریزی شده برای این آثار وجود دارد و بر اساس تعطیلات و فصل مدارس و شرایط خانواده‌ها، چیده می‌شوند. همین موضوع باعث شده تا استودیوهای بزرگ و قدرتمند در رقابتی شدید برای حضور پررنگ در این ایام با یکدیگر در خصوص تولید آثار اقدام کنند و از سوی دیگر خانواده‌ها نیز بر اساس برنامه‌ریزی مشخص، می‌توانند از قبل برای اوقات فراغت و تعطیلات خود برای دیدن آثار انیمیشن در سینماها، برنامه‌ریزی کنند.

این تصور اشتباهی است که فیلم‌های سینمایی در فصل پاییز نمی‌توانند اکران موفق داشته باشند. پاییز سال گذشته آثار ویژه کودک مثل انیمیشن‌های «پسر دلفینی» و «لوپتو» و فیلم‌هایی همچون «بام بالا» و «سفینه فضایی» اکران عمومی شدند و اتفاقاً مخاطبان تازه‌ای را به سینما آوردند. نتیجه هم این شد که انیمیشن لوپتو، پرمخاطب‌ترین اثر سینمایی فصل پاییز ۱۴۰۱ بود. اگر به آثار پیشین انیمیشن هم نگاه کنیم می‌بینیم که بیش از ۵۰ درصد

آثار انیمیشن سینمایی یک دهه اخیر در این فصل نوبت اکران گرفتند و باین حال میزان موفقیت این آثار در مجموع از دیگر فصل‌های سال بالاتر بوده است. آخرین داستان، شاهزاده روم، لوپتو و بچه زنگ همگی از آثار موفق این فصل اکران بوده‌اند که برخلاف تصورات در خصوص رکود سینما در فصل پاییز، موفق شدند خوش بدرخشند. موفقیت انیمیشن لوپتو در نیمه دوم سال ۱۴۰۱ خود شاهد این مدعاست و با توجه به شرایطی که در آن زمان حاکم بود و با توجه به اینکه خیلی از آثار سینمایی حتی جرات اکران را نداشتند، لوپتو موفق شد به تنهایی بار سینمای ایران را بردوش بکشد و به اصلاح، چراغ آن را روشن نگه دارد.

روایت تهیه‌کننده از تولید تا اکران

روند تولید انیمیشن سینمایی مسافری از گانورا مشابه تولید انیمیشن‌های دیگر نیست و الگویی که در این فرآیند طراحی و طی شده است، احتمالاً برای آثار دیگری از اینگونه قابل استفاده خواهد بود. با سید محمد حسین علمدار، نویسنده و تهیه‌کننده این اثر سینمایی به گفت‌وگو نشستیم و آنچه می‌خوانید خلاصه‌ای است از فرآیند تولید تا اکران انیمیشن سینمایی مسافری از گانورا.

ایده اولیه از کجا شکل گرفت؟

سال ۹۵ ایده اولیه مسافری از گانورا در ذهن من شکل گرفت. در ادامه تولیدات مؤسسه فرهنگی تصویر هنر پاسارگاد شرق، علاقه به فعالیت در ژانر علمی تخیلی به وجود آمد. به نظر لازم بود تا فضای فرهنگی ما که بیش از حد در گذشته مانده است کمی هم به آینده نگاه کند. ایده طراحی این انیمیشن را مبتنی بر توجه به آینده پر و بال دادم. نه تنها در داستان‌های انیمیشنی که در ایران تولید می‌شود، بلکه در آثار سینمای زنده نیز کمتر به موضوعات علمی-تخیلی توجه شده است و جای خالی این ژانر به خوبی در سینمای ما به چشم می‌آید.

داستان اصلی چگونه طراحی شد؟

جرعه اصلی با شنیدن داستانی زندگی یکی از خویشان دور، در ذهن نویسنده داستان جرعه زد و در واقع اتفاقی که برای سهیل (شخصیت

اصلی فیلم) رخ داده از همان ماجرا اقتباس شده است. این حلقه‌ای بود که باقی حلقه‌های زنجیره داستان را به هم متصل کرد و کاراکترهای دیگر مسافری از گانورا به این قصه اضافه شدند. اوایل سال ۹۶ پیش تولید پروژه و بخش‌هایی از آن، در قالب یک تیزر با هزینه خود موسسه تولید شد؛ اما پس از گذشت چندین ماه و تلاش برای جذب سرمایه، موفق به تأمین سرمایه اولیه برای تولید نشدیم و به همین دلیل تولید آن متوقف ماند.

گره تولید چگونه باز شد؟

به پیشنهاد یکی از دوستان، در رویداد «روایزی» شرکت کردیم. علی‌رغم اینکه این رویداد را خیلی جدی تلقی نمی‌کردیم، اما مسافری از گانورا موفق شد نظر نماینده «صندوق پژوهش و فناوری دانشگاه تهران» را به خود جلب کرده و در ادامه پروژه تولید دیگری به ما ملحق شود که حوزه راهبردی، کنترل کیفیت، پخش، توزیع را بر عهده بگیرد. به این ترتیب «حوزه هنری» (مرکز انیمیشن سوره سینما) وارد شد و در نهایت «صندوق صنایع فرهنگی سپهر» به عنوان ضلع چهارم به این جمع پیوست. با حضور شرکا و بررسی مجدد محتوا و روایت داستان، کار رسماً با داستانی ویرایش شده، در «موسسه فرهنگی تصویر هنر پاسارگاد شرق» مشهد و با حضور جمعی از جوانان مشتاق و هنرمند، آغاز شد. روایزی، اولین رویداد «پیچ» (Pitch) انیمیشن ایران است که در مرکز انیمیشن سوره،

راه‌اندازی شد. این رویداد از این جهت برای من که در حوزه انیمیشن کار می‌کنم مهم است چون فضایی عادلانه و شفاف در صنعت انیمیشن ایجاد می‌کند. در این رویداد، تولیدکنندگان خلاق، می‌توانند، طرح‌های انیمیشنی خود را در برابر صاحبان سرمایه به منظور جلب نظر و اتمام نظرات آنها ارائه کنند و همین امر بستری ارتباط عادلانه میان تولیدکننده و سرمایه‌گذار را فراهم می‌کند. در واقع رویداد روایزی، فرصتی است برای سفارش‌دهندگان و سرمایه‌گذاران تا در محیطی حرفه‌ای و شفاف، طرح‌های خوب و ایده‌پردازان خلاق را شناسایی کنند.

بودجه تولید این انیمیشن چقدر بود؟

این فیلم جزه آثار کم‌بودجه محسوب می‌شود. تزریق منظم نقدینگی، شکل گرفتن چرخه کنترل کیفیت، توزیع و تجاری‌سازی از نکات مثبتی است که باعث شد تمرکز تولیدکنندگان بر ساخت هر چه با کیفیت‌تر باشد و انرژی خود را صرف دنیای پیچیده توزیع و پخش نکنند.

چرا قهرمان باناتوانی و معلولیت جسمی انتخاب شد؟

طبق آمار سازمان بهزیستی حدود ۸ تا ۱۵ درصد از هموطنان ما دچار معلولیت هستند و بسیاری از آنها خانه‌نشین شده و در نتیجه ما در فضای عمومی کمتر با آنها روبرو می‌شویم. ضمن اینکه معتقدم در عصری زندگی می‌کنیم که قدرت تفکر و خلاقیت بشری به توان جسمی

اوپرتری دارد؛ بنابراین بخش عمده‌ای از کسانی که دچار معلولیت جسمی هستند می‌توانند در این فضا همراه با افراد دیگر فعالیت کنند. در فیلم تلاش کرده‌ایم نشان دهیم شخصیت اول داستان با وجود محدودیت حرکتی می‌تواند با تکیه بر قدرت فکری خود نقش رهبری و پیش‌برنده داستان را برعهده بگیرد.

اولین رونمایی کجا بود؟

جدی‌ترین چالش تم تولید، رساندن این انیمیشن به سی و پنجمین دوره جشنواره بین‌المللی فیلم کودک و نوجوان اصفهان بود و اولین رونمایی از این اثر را در اصفهان و در جمع کودکان و نوجوان‌ها داشتیم. نگرانی اصلی، بازخورد و استقبال آنها از این اثر بود و به شکل جالبی مسافری از گانورا با استقبال فوق‌العاده‌ای مواجه شد و در پایان جشنواره سه جایزه از جمله تندیس ویژه دبیر جشنواره، تندیس ویژه ستاد ملی خانواده و تندیس فرهنگ بنیان را کسب کرد.

آینده تولید انیمیشن ایرانی را چگونه می‌بینید؟

امیدواریم با مسافری از گانورا، شاهد ادامه روند حضور خانواده‌ها در سالن‌های سینمایی باشیم و کار ما هم نقش مؤثری در رونق سینمایی داشته باشد. در برنامه‌های آینده چند ایده را برای تولید مدنظر داریم که در حال حاضر در مرحله ارزیابی هستند.

دارند - جذابیتی بسیار بیشتر دارد.

عنصر هیجان که پیش از این به آن پرداخته شده است وجه دیگری است. رمان‌های جنایی برخی اوقات، فضایی آرام دارند، مانند برخی آثار آگاتا کریستی، نویسنده معروف انگلیسی قرن بیستم. اما رمان تریلر بدون هیجان، امکان‌پذیر نیست. این هیجان، هم در ریتم و تمپوی درونی داستان است و هم در کنش و واکنش شخصیت‌های داستان. ژانر تریلر با پایان جنگ جهانی دوم و آغاز جنگ سرد، رنگ‌وبوی جدیدی گرفت. گرچه یکی از تریلر نویسان معروف آمریکایی که نقش پررنگی در جذابیت این ژانر داشت فعالیت‌هایش را از دهه سوم قرن بیستم شروع کرد. جنگ سرد و فضای جاسوسی آن، موج ضد استعمار و استقلال خواهی آن در نقاط مختلف دنیا، کودتاها، فراوان که از سوی بلوک غرب و شرق حمایت می‌شد و جهانی شدن بر رونق روزافزون رمان تریلر افزودند. البته در ایران به خاطر بی‌توجهی بنیادین جریان روشنفکری به ادبیات ژانر، این ژانر هم در کنار بسیاری ژانرهای دیگر، چندان مورد توجه نگرفت. اما همان‌طور که در ابتدای این یادداشت به آن اشاره کردم، تب‌وتابی که طی ۲۰ سال اخیر در کشورمان شاهد بودیم، یکی از عوامل علاقه به این ژانر بود. در کنار

در مقیاس کلان، همه و همه می‌توانند مضامینی باشند که در رمان تریلر کاربرد دارند. شاید سوال شود رمان تریلر در واقع همان رمان جنایی است که در آن هیجان بیشتری وجود دارد؟ ظاهر امر همین است. حتی برخی منتقدان و نظریه‌پردازان حوزه ادبیات ژانر، رمان تریلر را زیرمجموعه رمان جنایی می‌دانند اما در واقع رمان تریلر تفاوت‌های بنیادینی با رمان جنایی دارد. رمان جنایی بر اصل جنایت تمرکز دارد و جنایت لزوماً مساوی با قتل نیست. سرقت، اخاذی و مواد مخدر در سطح خود هم می‌توانند موتور محرکه رمان جنایی باشند اما در رمان تریلر قتل، جزء جدایی‌ناپذیر آن است. بماند که این قتل‌ها در رمان تریلر، در مقیاس ملی اهمیت دارند. حال ممکن است مقتول سیاستمداری شناخته شده، هنرمندی پرطرفدار یا کنشگری معروف باشد یا حتی فردی عادی که با قتلش قرار است یک راز مهم تحت تاثیر قرار بگیرد. مقیاس ملی و بین‌المللی چیزی است که زمانه و زمینه داستان تریلر را تحت تاثیر خود قرار می‌دهد و بر جذابیت آن می‌افزاید. مبارزه با مواد مخدر برای مخاطبان همیشه جذاب است اما اینکه نویسنده مخاطب را از میان خرده‌فروشان مواد مخدر به دل‌کارتل‌ها و گروه‌های مواد مخدر ببرد - آنها که حتی کشورهایی را تحت سلطه خود

مسعود آذرباد
خبرنگار

با ارفاق می‌شود گفت رمان امنیتی در ایران یک دهه است که به شکل جدی مورد استقبال قرار گرفته است. بعد از ماجرای فتنه ۸۸ وقایعی که پشت پرده آن رخ داد، خیلی‌ها به نوشتن درباره این ماجرا فکر کردند. ظهور داعش و حملات تروریستی آنها در خاک ایران در خرداد ۹۶ و اتفاقات سال ۹۸ هم به این مسیر شتاب داد. مان امنیتی به سراغ اتفاقات تلخ و شیرینی رفت که رنگ‌وبوی امنیت ملی می‌داد. از مبارزه با نفوذی‌ها و جاسوس‌ها گرفته تا تاتاش‌های اطلاعاتی برای به دام انداختن نیروهای تروریست نفوذ کرده در خاک ایران. اما واقعا رمان امنیتی چیست؟

عنوان رمان امنیتی عنوانی است که به صورت خودجوش برای اصطلاح رمان تریلر در ایران وضع شده است. تریلر در معنای لغوی به معنای هیجان است اما در اصطلاح رمان تریلر، رمانی مهیج و با تعلیق فراوان است که بر جنبه امنیت ملی تاکید فراوان دارد. شاید اصطلاح رمان امنیتی به همین دلیل برابری‌سازی شده است. کارت‌های مواد مخدر، عملیات تروریستی، گروه‌های گریز، فسادهای اقتصادی و سیاسی بزرگ، جعل پول

دوشنبه ۲۰ آذر ۱۴۰۲

شماره ۴۰۳۰

WWW.FDN.IR

FARHIKHTEGADAILY

سقوط تاریخی اقتصاد اسرائیل

علیرضا اسماعیلی‌مازگر
کارشناس روابط بین‌الملل و اقتصاد سیاسی

هفتم اکتبر ۲۰۲۳ رami توان نقطه عطفی در تاریخ منازعات منطقه غرب آسیا دانست. عملیات طوفان الاقصی در هفتم اکتبر، مختصات ژئوپلیتیکی منازعه در منطقه غرب آسیا را تغییر داد و برای اولین بار جبهه مقاومت را از جایگاه پدافندی و دفاعی، در موضع آفندی، کنشگری و تهاجمی قرار داد. آنچه پیش از همه از این تغییر ژئوپلیتیکی میدان منازعه متأثر خواهد شد، ژئواکونومیک منطقه و از آن مهم تر؛ اقتصاد رژیم صهیونیستی است. این نوشتار به صورت ویژه به بررسی آثار عملیات طوفان الاقصی بر اقتصاد رژیم صهیونیستی می‌پردازد. پیامد طوفان الاقصی بر ژئواکونومیک منطقه با توجه به اهمیت موضوع، در یادداشت دیگری مورد بحث قرار خواهد گرفت.

۱ شکست غیرقابل ترمیم

شکست غیرقابل ترمیم کلیدواژه مورد تاکید مقام معظم رهبری در توصیف آثار عملیات طوفان الاقصی است. ایشان در بیانات خود در دانشکده افسری امام علی (ع) فرمودند: «رژیم یک شکست غیرقابل ترمیم خورده، شکست راهم گفتند، من تاکیدم به غیرقابل ترمیم بودن است. من می‌گویم این رزله ویرانگر توانسته است بعضی از سازه‌های اصلی حاکمیت رژیم غاصب را ویران کند که تجدید بنای آن سازه‌ها به این آسانی امکان پذیر نیست.» یکی از مضامین این تعبیر حکیمانه، یعنی شکست غیرقابل ترمیم بدون شک اقتصاد رژیم صهیونیستی است. اقتصاد رژیم از سازه‌های اصلی استمرار حاکمیت صهیونیست‌هاست که در پی عملیات طوفان الاقصی، متحمل زخم کاری غیرقابل ترمیم شده است.

۲ مختصات سازه اقتصاد رژیم صهیونیستی

شاید مهم‌ترین نقطه قوت رژیم و مستحکم‌ترین سازه حاکمیت صهیونیست‌ها را بتوان اقتصاد آن دانست. براساس گزارش سالانه صندوق بین‌المللی پول، تولید ناخالص داخلی (GDP) این رژیم در سال ۲۰۲۲، رقم قابل توجه ۵۲۲ میلیارد دلار بوده است که علی‌رغم وسعت و جمعیت کم، در جایگاه ۲۹ اقتصادهای برتر جهان قرار دارد. رشد اقتصادی رژیم در سال ۲۰۲۲، حدود ۶.۵ درصد بوده و درآمد سرانه آن، ۵۴ هزار دلار است که در جایگاه ۱۸ جهان قرار گرفته است. مجموع تجارت خارجی رژیم در سال ۲۰۲۲، بالغ بر ۳۱۴ میلیارد دلار بوده است. همچنین ذخایر ارزی و طلايی آن در سال ۲۰۲۲، حدود ۲۱۳ میلیارد دلار گزارش شده است. رژیم صهیونیستی در رتبه‌بندی محیط کسب‌وکار اکونومیست در سال ۲۰۲۲، در جایگاه ۲۲ و در شاخص رقابت‌پذیری در رتبه ۲۵ جهان قرار دارد. ساختار و مختصات اقتصادی رژیم صهیونیستی، چهره ویژگی‌های بنیادین دارد که از دهه ۹۰ با تکیه بر آنها مسیر توسعه را صعودی طی کرده است.

یکی از این ویژگی‌ها صادرات محور بودن آن است، به‌گونه‌ای که در سال ۲۰۲۲، مجموع صادرات این رژیم (کالا و خدمات) ۱۶۵ میلیارد دلار بود که در مقابل، ۱۵۰ میلیارد دلار از جهان واردات داشته است. همان‌طور که ملاحظه می‌شود، تراز تجاری رژیم مثبت ۱۵ میلیارد دلار است. آمریکا، چین، هند، انگلستان، ایرلند و ترکیه شش مقصد اول صادراتی و کشورهای چین، آمریکا، ترکیه، آلمان، ایتالیا و هند شش مبدأ واردات کالایی فلسطین اشغالی در سال ۲۰۲۲ بودند.

ویژگی دوم اقتصاد رژیم خدمات محور بودن است. بخش خدمات بیش از ۷۰ درصد از تولید ناخالص داخلی (GDP) رژیم را به خود اختصاص داده است. بخش‌های صنعت و کشاورزی به ترتیب با ۲۶ و ۳ درصد، سهم بسیار کمتری از تولید ناخالص داخلی آن دارند. این تمرکز اقتصاد رژیم بر بخش خدمات، در صادرات آن نیز مشهود است به‌گونه‌ای که از صادرات ۱۶۵ میلیارد دلاری رژیم، حدود ۹۱ میلیارد دلار آن صادرات خدمات و ۷۴ میلیارد دلار آن صادرات کالا بوده است. در بخش خدمات تمرکز بر فعالیت‌های مالی است. هوانوردی و گردشگری نیز از جمله فعالیت‌های پررونق بخش خدمات این رژیم به شمار می‌آید به‌گونه‌ای که در سال ۲۰۱۹ (قبل از کرونا)، تعداد گردشگران خارجی رژیم بالغ بر چهار میلیون و ۵۵۱ هزار نفر بوده است. پس از کرونا تعداد گردشگران وارد شده به سرزمین‌های اشغالی در سال ۲۰۲۲ نزدیک به سه میلیون نفر بود که افزایش صعودی گردشگران در سال‌های بعدی انتظار می‌رفت. وزارت گردشگری و هتلداری رژیم، برنامه جذب ۱۰ میلیون گردشگر در سال را در دستور کار دارد.

ویژگی سوم اقتصاد رژیم دانش‌بنیان بودن آن است. بیش از نیمی از صادرات این رژیم به حوزه محصولات و خدمات دانش‌بنیان اختصاص داشته و حدود ۳۵ درصد از درآمد‌های مالیاتی آن از این ناحیه حاصل می‌شود. فناوری پیشرفته به ویژه استارت‌آپ‌ها، همواره از جذاب‌ترین بخش‌های اقتصاد فلسطین اشغالی برای سرمایه‌گذاری بوده‌اند. از عوامل اصلی توسعه اقتصاد دانش‌بنیان در رژیم جذب نیروی کار ماهر با دانش بالا از خارج و بودجه بالای تحقیق و توسعه است. رژیم صهیونیستی با سهم ۵.۴ درصدی از تولید ناخالص داخلی،

۳۶۰ هزار نفر) به خدمت سربازی اضطراری فراخوانده شده‌اند که بسیاری از آنها، کارآفرینان بخش فناوری، کارمندان شرکت‌ها، معلمان و وکلای هستند. براساس آمار منتشرشده از سوی اداره جمعیت و مهاجرت رژیم صهیونیستی حدود ۱۴۰ هزار کارگر فلسطینی (۲۵ هزار نفر از غزه و مابقی از کرانه باختری) در بخش‌های ساختمان و کشاورزی سرزمین‌های اشغالی کار می‌کردند که پس از عملیات طوفان الاقصی اخراج و از ورود آنها به سرزمین‌های اشغالی منع است. همچنین حدود ۱۱۵ هزار کارگر خارجی (از کشورهای تایلند، فیلیپین، هند و...) در بخش‌های ساخت‌وساز، خدمات و کشاورزی رژیم شاغل بودند. در مجموع ۱۶۲ درصد از نیروی کار رژیم متشکل از مهاجران و کارگران خارجی هستند که پس از عملیات طوفان الاقصی بخش عمده آنها از سرزمین‌های اشغالی خارج شده‌اند. به دنبال کاهش و کمبود شدید نیروی کار طبق داده‌های اداره مرکزی آمار رژیم صهیونیستی، بیش از نیمی از شرکت‌ها با افت ۵۰ درصدی فعالیت مواجه شده و از هر سه کسب‌وکاری یکی تعطیل یا حداکثر با ۲۰ درصد ظرفیت فعالیت می‌کنند.

۴-۲ اختلال در تجارت خارجی و بحران امنیت غذایی

پس از عملیات طوفان الاقصی، تجارت خارجی رژیم صهیونیستی به حداقل ممکن کاهش یافته و صادرات برخی کالاها و خدمات متوقف شده است. بیش از ۹۵ درصد از تجارت خارجی رژیم از طریق دریا و سه بندر حیفا، اشدود و ایلات انجام می‌شود. هر سه بندر از سوی جبهه مقاومت مورد تهدید جدی واقع شده و توسط موشک‌های مقاومت مورد اصابت قرار گرفته‌اند. علاوه بر هدف قرار گرفتن بنادر اشدود و حیفا از سوی گروه‌های مقاومت در غزه، بندر ایلات نیز با موشک‌ها و پهپادهای انصارالله یمن مورد هدف قرار گرفته است. همچنین نزدیکی بندر حیفا به لبنان و جبهه شمال بزرگ‌ترین بندر تجاری رژیم را در معرض تهدیدهای جدی و دائمی قرار داده است. توقیف کشتی‌های تجاری رژیم از سوی انصارالله در دریای سرخ و باب المندب، تجارت خارجی رژیم را در شرایط سخت و بحرانی قرار داده است، به‌گونه‌ای که علاحمل ونقل تجاری رژیم با شرق به خصوص چین و هند (از شرکای اصلی تجاری) در آستانه توقف قرار دارد.

مجله فارن پالیسی در مقاله‌ای به قلم الیزابت براو (۲۴ اکتبر)، به بررسی و تحلیل آثار جنگ اخیر بر تجارت خارجی رژیم صهیونیستی ازجمله محدودیت در واردات کالاهای اساسی پرداخته است. طبق این بررسی آی‌های اسرائیل درحال حاضر در بالاترین رده خطر کشتیرانی قرار داشته و حق بیمه آنها چندین برابر افزایش یافته است. از این رو بسیاری از شرکت‌های کشتیرانی حاضر به تردد به بنادر سرزمین‌های اشغالی نیستند. نیل رابرتز، دبیر کمیته جنگ مشترک یک نهاد دریایی که آب‌های بین‌المللی را براساس خطر طبقه‌بندی می‌کند، درخصوص بنادر رژیم گفته است: «هیچ کس نمی‌خواهد به بندری برود که ممکن است نتواند از آن خارج شود.»

ریسک مورد اشاره کشتیرانی از مبدأ و به مقصد بنادر رژیم صهیونیستی، پس

بخش صنعت و کشاورزی از تولید ناخالص داخلی، فناوری متکی بر نیروی انسانی ماهر و دانشمندان عمدتاً خارجی، صادرات خدمات پایه، وابستگی شدید بخش‌های فناوری و خدمات به سرمایه‌های خارجی و... ازجمله ویژگی‌های اقتصاد رژیم هستند. اجمالاً اگر بخواهیم به دلایل ریسک‌گریزی و غیرتاب‌آوری سازه اقتصادی رژیم صهیونیستی اشاره کنیم، وابستگی شدید این سازه به نیروی انسانی کیفی غیربومی و سرمایه خارجی است که هر دو اینها برای نقش‌آفرینی نیاز به آرامش و امنیت بالا و پایدار دارند. تا قبل از عملیات طوفان الاقصی، رژیم صهیونیستی از موضع برتر و بانگه‌بیر موفقیت‌های تاریخی خود در مواجهه با کشورهای عربی و گروه‌های مقاومت توانسته بود فضای نسبتاً امنی را برای حیات اقتصادی خود ترسیم کند. در تصویر ارائه شده از امنیت رژیم، هر فعال و کوششگر اقتصادی و هر واحد سرمایه خارجی، خود را در پناه گنبد آهنین سه‌لایه و نفوذ ناپذیری می‌دید که می‌توانست بدون هرگونه نگرانی و ریسک بالا به فعالیت پرسود و پربازده در محیط کسب‌وکار رژیم بپردازد. عملیات طوفان الاقصی برای همیشه این تصویر را مخدوش کرد. این عملیات برخلاف سایر جنگ‌های محور مقاومت که ماهیت پدافندی و دفاعی داشت، برای اولین بار از موضع آفندی و تهاجمی امنیت رژیم صهیونیستی را در ساحت‌های مختلف هویتی، سیاسی و اقتصادی دچار آسیب جدی و غیرقابل ترمیم کرد. با جابه‌جا شدن صحنه نبرد و قرار گرفتن مقاومت در موضع آفندی، از این به بعد هر آن‌ها و هر لحظه ممکن است طوفان یا سیل دیگری امنیت رژیم را با خطر جدی مواجه سازد. این ویژگی منحصربه‌فرد عملیات طوفان الاقصی، بیش از هر چیز سازه اقتصادی رژیم صهیونیستی را در معرض تهدید جدی و دائمی قرار داده است. از این به بعد، وروایت و برساخت معتبر برای هر فعال اقتصادی و برای هر سرمایه‌گذار خارجی، ناامنی ابدی و ریسک بالای فعالیت در زیست‌بوم اقتصادی رژیم آسیب‌پذیر صهیونیستی خواهد بود.

۴ برخی آثار عملیات طوفان الاقصی بر سازه اقتصاد رژیم

پس از آغاز عملیات طوفان الاقصی، اقتصاد رژیم صهیونیستی با یک شوک بزرگ و بحران فراگیر مواجه شد. به‌گونه‌ای که همه شاخص‌های اقتصادی آن شاهد وضعیت کاهش، ریزشی و منفی بوده است. هرچند مشاهده پیامدهای واقعی و مخرب عملیات طوفان الاقصی بر سازه اقتصاد رژیم نیازمند گذشت زمان است، لیکن در همین مدت کوتاه شاهد حجم زیادی از گزارش‌ها هستیم که به وضعیت بحرانی شاخص‌های اقتصادی رژیم پرداخته‌اند. وضعیت برخی شاخص‌های اقتصادی رژیم به شرح زیریند:

۴-۱ کاهش و کمبود شدید نیروی کار و تعطیلی کسب‌وکارها

براساس گزارش شش نوبت فاینشال تایمز پس از عملیات طوفان الاقصی ۲۰ درصد از نیروی کار رژیم اشغالی (بیش از ۷۶۰ هزار نفر) به دلیل تخلیه اجباری ریسک‌پذیر شده‌اند. همچنین بیش از ۱۸ درصد از نیروی کار شاغل (حدود

دارای بالاترین شدت تحقیق و توسعه در جهان است. این میزان بیش از دو برابر میانگین جهانی که ۲۲ درصد است می‌باشد. همچنین بالاترین نسبت دانشمند و تکنسین به ازای هر ۱۰ هزار کارمند در جهان، به این رژیم با ۱۴۰ نفر اختصاص دارد. این نسبت در آمریکا ۸۵ و در ژاپن ۸۳ دانشمند و تکنسین است. مرکز فناوری پیشرفته فلسطین اشغالی، سیلیکون وادی نام دارد که از نظر اهمیت پس از «سیلیکون ولی» کالیفرنیا، در جایگاه دوم قرار دارد. بیش از ۴۰۰ شرکت دانش‌بنیان چندملیتی مانند اینتل، مایکروسافت، اپل، گوگل، فیسبوک، موتورولا، ای‌بی‌ام و... در فلسطین اشغالی مراکز تحقیق و توسعه ایجاد کرده‌اند. ویژگی چهارم اقتصاد رژیم اتکا به سرمایه‌گذاری خارجی است. براساس گزارش ۲۰۲۲ آنتکاد، سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی در فلسطین اشغالی ۲۲ میلیارد افزایش به ۲۹۶ میلیارد دلار رسید که طبق این آمار در رتبه دوازدهم مقاصد برتر جهان در جذب سرمایه خارجی قرار دارد. طبق گزارش فوق موجودی سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی رژیم در سال ۲۰۲۲ به ۲۳۵۶ میلیارد دلار رسیده است که حدود ۴۶ درصد از تولید ناخالص داخلی آن است. بیشتر سرمایه‌گذاری‌های مستقیم خارجی در فلسطین اشغالی در بخش‌های تولید تجهیزات الکترونیکی دانش پایه، فعالیت‌های علمی و تحقیقاتی، اطلاعات و ارتباطات و فعالیت‌های مالی و بیمه‌ای بوده است. ایالات متحده و هلند (اعم از شرکت‌های دولتی و خصوصی) بیشترین سهم از سرمایه‌گذاری خارجی در فلسطین اشغالی را دارند. طی سال‌های اخیر سرمایه‌گذاری چینی‌ها در سرزمین‌های اشغالی به سرعت رشد کرده است (به‌ویژه در نرم‌افزار، خدمات فناوری اطلاعات و لوازم الکترونیکی مصرفی) طبق اعلام وزارت دارایی رژیم این وزارتخانه در حال برنامه‌ریزی گسترده جهت جذب سرمایه از کشورهای عربی در چهارچوب توافقنامه ابراهیم است.

چهار ویژگی فوق‌الذکر، ارکان بنیادین اقتصاد رژیم صهیونیستی به شمار می‌آیند که در این بخش سعی شد به صورت اجمالی به آنها پرداخته شود. ترسیم ابعاد و مختصات سازه اقتصادی رژیم صهیونیستی به کمک می‌کند تا دلایل غیرقابل ترمیم بودن زخم کاری و شکست وارده بر این سازه ناشی از عملیات طوفان الاقصی مشخص شود.

۳ چرا زخم کاری وارد شده بر اقتصاد رژیم غیرقابل ترمیم است؟

در بخش قبل به صورت اجمالی مختصات اقتصاد رژیم صهیونیستی ترسیم و تبیین شد. حال اگر این مختصات با دقت بیشتری مورد بررسی و مذاقه قرار گیرد؛ اهمیت راهبردی عملیات طوفان الاقصی بیشتر نمایان می‌شود. سازه اقتصاد رژیم مبتنی بر چهار رکن: ۱- خدمات، ۲- فناوری، ۳- صادرات و ۴- سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی است. این سازه برخلاف اقتصادهای درون‌زا، صنعت پایه، ریسک‌پذیر و تاب‌آور، هویتی غیربومی، ریسک‌گریز و غیرتاب‌آور دارد. سهم حداکثری (۷۱ درصد) بخش خدمات و سهم حداقلی (۲۹ درصد)

برگ سبز خودرو سواری پژو پارس مدل ۱۴۰۱ به رنگ سفید به شماره موتور ۲۷۶۶۶-۱۳۹ ب و شماره شاسی NAAN WFE 1NH AV1۹۶۵ و به شماره پلاک ۲۴-۹۷۵ و ۳۱ به نام بسنه کعبی نیا مفقود گردیده و از درجه اعتبار ساقط می‌باشد.

مدرک فارغ‌التحصیلی اینجانب رسول کاکی فرزند رضایی که شماره شناسنامه ۳۸۵۸۷۲-۴۲۰ صادره از نوآباد دل‌خان در مقطع کارشناسی رشته حقوق صادره از واحد دانشگاهی اسلامشهر با شماره سریال ۳۶۳۲۱۳۰ مفقود گردیده است و فاقد اعتبار می‌باشد. از یابنده تقاضا می‌شود اصل مدرک را به دانشگاه آزاد اسلامی واحد اسلامشهر به نشانی اسلامشهر-میدان نماز-خیابان شهید صیاد شیرازی-دانشگاه آزاد اسلامی واحد اسلامشهر ارسال نماید.

آگهی مزایده

زمان برگزاری: ۱۴۰۲/۰۹/۲۷ روز دوشنبه ساعت ۱۴ بعد از ظهر
ضمناً رعایت موارد ذیل الزامی می‌باشد.
برگزاری حراج صرفاً از طریق سامانه تدارکات الکترونیکی دولت می‌باشد.
کلیه اطلاعات موارد حراج شامل مشخصات مورد حراج در برد اعلان عمومی سامانه مزایده قابل مشاهده، بررسی و انتخاب می‌باشد.
علاقه‌مندان به شرکت در حراج جهت ثبت نام با شماره ذیل تماس حاصل نمایند.
مرکز پشتیبانی و راهبردی: ۱۲۵۶
شهرداری فریدس شماره شناسه آگهی ۱۶۱۲۳۴۶

فرابخوان عمومی

موضوع: فراخوان شناسایی تولیدکنندگان مواد شیمیایی (واحد بهره‌برداري اسکید) در سامانه تدارکات الکترونیکی دولت

به شماره فراخوان ۰۹۷۰۰۰۰۹۳۵۶۷۰۰۰۲۰۲

احتراماً این امور در نظر دارد جهت تامین مواد شیمیایی مشروحه در جدول ذیل، تولیدکنندگان واجد شرایط (عضویت در سامانه EP الزامی می‌باشد) را از طریق فراخوان عمومی شناسایی نماید.

تاریخ انتشار فراخوان در سامانه ستاد تاریخ ۱۴۰۲/۰۹/۱۵ می‌باشد و شرکت‌ها حداکثر تا روز شنبه مورخ ۱۴۰۲/۱۰/۰۹ می‌توانند نامه اعلام آمادگی (لیست مواد قابل تامین) خود را فقط از طریق سامانه ستاد به نشانی www.setadiran.ir ارسال نمایند.

ردیف	نام مواد شیمیایی
۱	آنتی فوم
۲	HYS Scavenger
۳	PH Adjuster
۴	Corrosion Inhibitor For Gas

بدیهی است انتشار این آگهی صرفاً به منظور شناسایی تولیدکنندگان مواد شیمیایی جدول فوق بوده و اسناد و مدارک می‌بایست در سامانه ستاد بارگذاری گردد. متقاضیان در صورت داشتن هرگونه سوالی می‌توانند با شماره تلفن‌های ذیل تماس بگیرند.
تدارکات و امور کالا: ۰۲۱۸۸۹۱۰۵۰-۰۶۱۵۳۵۲۶۱۷۹-۰۶۱۲۳۱۳۸۱
آدرس وبسایت: AOGC.IR
پست الکترونیکی: AOGC.KALA@AOGC.IR

روابط عمومی شرکت نفت و گاز اروندان
شماره شناسه آگهی: ۱۶۱۲۳۴۶

فرهنگیچگان

صدای نخبگان
نگاه جوانان
FARHIKHTEGAN

سازمان آگهی‌های روزنامه
تلفن و فکس:
۰۲۱) ۶۲۹۹۹۴۹۵
ایمیل: a6۶۳۴۸۰۱۸@gmail.com

WWW.FDN.IR

FARHIKHTEGANDAILY

از اقدام انصارالله یمن در توقیف کشتی‌های تجاری رژیم به شدت افزایش یافته است. استعمار این وضعیت، امنیت غذایی رژیم را با خطر جدی مواجه کرده است. طبق گزارش وزارت کشاورزی ایالات متحده در سال ۲۰۲۲، رژیم صهیونیستی در تامین نیاز کالاهای اساسی مورد نیاز خود ازجمله شکر، دانه های روغنی، گوشت، غلات و سایر مواد خام مورد نیاز صنایع غذایی، به صورت انحصاری بر واردات متکی است. در سایر مواد غذایی و محصولات کشاورزی نیز واردات رژیم سه برابر صادراتش است.

بنابراین درصورت استمرار جنگ، علاوهبر اختلال جدی در تجارت خارجی رژیم صهیونیستی، امنیت غذایی آن نیز در معرض تهدید جدی قرار خواهد گرفت.

۳-۴- سقوط ارزش واحد پولی و بازارهای مالی

شکل. واحد پول رژیم، از همان روزهای اول جنگ شاهد کاهش شدید ارزش خود در برابر دلار بود به‌گونه‌ای که پس از سه هفته از شروع جنگ به کمترین میزان طی ۱۴ سال گذشته رسید. روند سقوط ارزش شکل از ۷ اکتبر (آغاز عملیات طوفان الاقصی) تا ۱۸ اکتبر همچنان ادامه یافت به‌گونه‌ای که نرخ برابری هر شکل در برابر یک دلار از ۲۶ به ۲۴ کاهش یافت. این شوک وارد شده به شکل، بانک مرکزی رژیم را واداشت تا با تزریق رقم قابل توجه ۳۰ میلیارد دلار در بازار مداخله کرده و مانع از کاهش بیشتر شود. همچنین بانک مرکزی رژیم در جهت حفظ ارزش شکل، نرخ بهره را بالاترگه داشته است که این اقدام اگرچه موجب ثبات ارزش شکل می‌شود، ولی منجر به تضعیف اقتصاد دوران جنگ خواهد شد. عملیات طوفان الاقصی همچنین موجب سقوط بازارهای مالی رژیم به‌خصوص بورس تل‌آویو شد. در همان روزهای اول عملیات، بورس تل‌آویو شش درصد از ارزش خود را از دست داد و به کمترین میزان طی پنج ماه گذشته رسید که بخش‌های بانکی، بیمه‌ای و املاک و مستغلات بیشتر از سایر بخش‌ها زیربش داشتند. درموضوع بحران بازارهای مالی نیز مدیریت اقتصادی رژیم تلاش کرده است مانع از سقوط بیشتر بشود که اگرچه این اقدامات در کوتاه مدت تا حدودی بازارزنده بود، اما درصورت استمرار جنگ، اقدامات حمایتی دولت کارساز نخواهند بود و سقوط بیشتر بازارهای مالی رژیم انتظار می‌رود.

۴-۴- کاهش رتبه اعتباری

روزنامه صهیونیستی «تایمز اسرائیل» در شماره ۲۵ اکتبر، به آخرین ارزیابی موسسه اعتبارسنجی و رتبه‌بندی «استاندارد اند پوزر گلوبال» پرداخته که چشم‌انداز اعتباری اسرائیل را از وضعیت باثبات به منفی کاهش داده است.

همچنین پس از عملیات طوفان الاقصی، موسسات اعتبارسنجی «مودیز» و

«فیچ» نیز رتبه اعتباری رژیم صهیونیستی را کاهش داده‌اند. براساس گزارش موسسه «مودیز»، این درگیری که به مراتب شدیدتر از درگیری‌های چند دهه اخیر است، خطر انحراف منابع، کاهش سرمایه‌گذاری و از دست رفتن اعتماد

در اقتصاد رژیم را به همراه داشته است.

۵-۴- توقف کامل جریان سرمایه‌گذاری خارجی

مطمئنا سرمایه‌گذاری خارجی به عنوان یکی از موتورهای پیش‌برنده اقتصاد رژیم صهیونیستی، بیش از بخش‌های دیگر از عملیات طوفان الاقصی آسیب خواهد دید. این بخش مهم و گریزان از ناامنی، در پی آشفتنگی‌های ناشی از اصلاحات قضایی دولت در ماه‌های گذشته تا حدود زیادی متاثر شد؛ به نحوی که بر اساس گزارش مرکز تحقیقات IVC رژیم، روند ورود سرمایه داخلی و خارجی به بخش فناوری در سه ماهه ۲۰۲۳، کاهش ۹۰ درصدی را نسبت به مدت مشابه در سال گذشته شاهد بوده‌است. همچنین بر اساس گزارش مرکز ملی استازتاپ رژیم (رویتز، ۳۰ جولای)، به دنبال استمرار بحران داخلی در فلسطین اشغالی،

نزدیک به ۷۰ درصد از استازتاپ‌ها به دنبال انتقال بخشی از کسب و کار خود به خارج از این رژیم بوده‌اند. یقینا آسیب‌های وارده به بخش سرمایه‌گذاری از ناحیه عملیات طوفان الاقصی به مراتب بیشتر از ناآرامی‌های داخلی خواهد بود و توقف کامل جریان سرمایه‌گذاری خارجی را به دنبال خواهد داشت.

۶-۴- اختلال در بخش انرژی

عملیات طوفان الاقصی و جنگ با حماس، طیف وسیعی از خطرات امنیتی آشکار را برای بخش انرژی رژیم صهیونیستی به همراه داشته است. بر اساس گزارش ۱۶ نوامبر موسسه میدل‌ایست، بازرترین نمونه از تأثیر کوتاه مدت این جنگ بر این بخش، دستور وزیر انرژی رژیم برای توقف فعالیت سکوی گازی تamar تحت کنترل شرکت آمریکایی شورون بود. میدان گازی تamar با ذخیره ۱۰ تریلیون فوت مکعب گاز، دومین میدان بزرگ سرزمین‌های اشغالی و منبع اصلی تامین بازار داخلی و صادرات به کشورهای همسایه است. میادین گازی رژیم، حدود ۷۰ درصد از تولید برق و نیاز انرژی شهرک‌های اشغالی را تامین می‌کنند. در پی تعطیلی سکوی تamar، صادرات گاز از سرزمین‌های اشغالی به مصر متوقف گردید. مصر از طریق خط لوله گاز مدیترانه شرقی، که به نام خط لوله اشکلون- اریش نیز شناخته می‌شود، از سرزمین‌های اشغالی گاز وارد می‌کند. همچنین به دنبال عملیات طوفان الاقصی، رژیم صهیونیستی که به شدت به نفت وارداتی متکی است، پایانه نفتی خود در اشکلون را به دلایل امنیتی بسته است. پایانه اشکلون، یکی از دو پایانه نفتی رژیم به حساب می‌آید. به گزارش روزنامه اسرائیلی «ماراکو»، عملیات طوفان الاقصی ضربه بزرگی به جاه‌طلبی‌های رژیم صهیونیستی در حوزه انرژی وارد کرد که به دنبال تبدیل شدن به مرکزی در شرق مدیترانه برای صادرات گاز طبیعی به اروپا و دیگر بازارهای جهانی بود.

۷-۴- آسیب شدید به صنعت توریسم و هوانوردی

رژیم صهیونیستی اسامال امید زیادی به رونق صنعت گردشگری و هوانوردی خود به عنوان یک محرک و شتاب‌دهنده اقتصادی داشت، اما عملیات طوفان الاقصی همه امیدها را از بین برد.

به گزارش سایت گردشگری اسکیفت، پس از عملیات طوفان الاقصی اغلب شرکت‌های هواییمیانی جهان مانند آمریکا، ایرلاینز، دلتا، یونایتد، ایرکانادا، لوفتانزا، بریتیش ایرویز، ایرلیند، هایتیان چین و… پروازهای خود را به سرزمین‌های اشغالی لغو کرده‌اند. شرکت‌های بیمه هوانوردی نیز با صدور اعلامیه‌ای، پوشش بیمه شرکت‌های مستقر در این رژیم را به حالت تعلیق درآورده‌اند.

همچنین بر اساس اعلام سایت فریت ویز (فعال در حوزه حمل و نقل)، بسیاری از شرکت‌های بین‌المللی حمل و تحویل مرسولات مانند شرکت یوبی اس و شرکت دفکس اکسپرس، پروازهای خود به مقصد یا از مبدأ سرزمین‌های اشغالی را تا اطلاع ثانوی به حالت تعلیق درآورده‌اند.

۸-۴- صدمه جدی به صنعت فناوری پیشرفته؛ کلیدی ترین بخش اقتصاد

صنعت دانش بنیان، یکی از بخش‌های کلیدی و از سازه‌های اصلی اقتصاد رژیم صهیونیستی است که پس از طوفان الاقصی دچار آسیب اساسی شده و آثار آن در آینده بیشتر نمایان خواهد شد.

دن بن دیوید، استاد اقتصاد و رئیس موسسه تحقیقات اجتماعی- اقتصادی شورش، مستقر در دانشگاه تل‌آویو، در مصاحبه با دویچه‌وله آلمان (۱۸ نوامبر) گفت: «این جنگ فشار زیادی را بر یکی از کلیدی‌ترین بخش‌های اقتصاد رژیم یعنی صنعت دانش بنیان وارد کرده‌است. در سرزمین‌های اشغالی، تنها حدود ۱۰ درصد از کارکنان در بخش فناوری پیشرفته کار می‌کنند، اما آنها مسئول بیش

از ۵۰ درصد صادرات و ۲۰ درصد از تولید ناخالص داخلی (GDP) هستند.» وی توضیح داد: «بخش عمده‌ای از کارکنان این بخش مهم که اکثرا جوان، تحصیل کرده و با بهره‌وری بالا هستند، درحال حاضر در جبهه غزه یا در مرز لبنان در خدمت سرویازی اجباری هستند.» وی با اشاره به تبعات منفی اعتراضات گسترده داخلی بر بخش دانش بنیان گفت: «در جریان اعتراضات علیه اصلاحات قضایی مشخص شد بسیاری از کسانی که نظاهرات ضد دولتی را رهبری و حتی از نظر مالی حمایت می‌کردند (کارآفرینان بزرگی همچون موشه رادمان و امی دورو یا فیزیکنان برجسته‌ای همچون شیکما بوسلر و…)، از بخش فناوری بودند. این اقتصاددان افروز: «به دنبال استمرار اعتراضات داخلی، چهره‌های مهمی از صنعت فناوری همراه با دانشمندان و پژوهشکان زیادی آماده ترک سرزمین‌های اشغالی شده‌اند به‌گونه‌ای که در ماه‌های اوت و سپتامبر، تعداد قابل توجهی از درخواست‌ها برای دریافت گواهینامه رسمی تأیید تخصص و سابقه برای کار در خارج دریافت شد. همچنین در ۹ ماه اول سال ۲۰۲۳، بیشتر استازتاپ‌های اسرائیلی به جای سرزمین‌های اشغالی در ایالات متحده و جاهای دیگر تأسیس شده‌اند. این اقتصاددان با تشریح وضعیت بحرانی صنعت فناوری پیشرفته و استازتاپ‌ها، نگرانی فراینده خود را از آثار مخرب جنگ با حماس و حزب‌الله بیان داشته و معتقد است درصورت طولانی و گسترده شدن جنگ، حیات این بخش کلیدی اقتصاد رژیم در معرض خطر جدی قرار خواهد گرفت. بن دیوید نگرانی خود درخصوص آینده صنعت دانش بنیان رژیم را این‌گونه بیان کرد: از آنجایی که ما بسیار به صنعت فناوری پیشرفته وابسته هستیم، که هم خوب است و هم بد، در نتیجه بهترین تخم‌مرغ‌های خود را در یک سبد قرار داده‌ایم.

۹-۴- هزینه‌های سرسام‌آور جنگ؛ کسری بودجه و افزایش بدهی

به گزارش روزنامه اقتصادی کالکالیست رژیم صهیونیستی (۲۷ نوامبر)، بانک مرکزی رژیم مجموع هزینه‌ها در جنگ با حماس را حدود ۱۹۸ میلیارد شکل (معادل ۵۳ میلیارد دلار) ارزیابی کرد که این مقدار معادل ۱۰ درصد تولید ناخالص داخلی (GDP) است. بزرگی عدد مذکور وقتی بیشتر قابل فهم خواهد بود که بدانیم هزینه رژیم در جنگ ۳۳ روزه با لبنان، ۲،۵ میلیارد دلار معادل ۱٫۳ درصد تولید ناخالص داخلی آن بود. طبق گزارش این روزنامه، هزینه برآورد شده (۱۹۸ میلیارد شکل) مبتنی بر فرض عدم استمرار جنگ تا بیش از هشت ماه، محدود ماندن جنگ به غزه و عدم ورود جدی حزب‌الله لبنان، یمن و جمهوری اسلامی ایران به منازعه و باگشت ۳۶۰ هزار سرباز فراخوانده شده ذخیره به محل کار است. گزارش کالکالیست به ابعاد مختلف هزینه جنگ اشاره کرده است که عبارتند از ۵۰ درصد شامل هزینه‌های دفاعی جنگ (روزانه حدود یک میلیارد شکل)، ۴۰ تا ۶۰ میلیارد شکل بابت از دست دادن درآمد، ۱۷ تا ۲۰ میلیارد شکل برای غرامت مشاغل و ۱۰ تا ۲۰ میلیارد شکل برای بازسازی. رئیس بانک مرکزی رژیم در اوایل نوامبر، این جنگ را یک «شوک بزرگ» به اقتصاد رژیم و بسیار گرانتر از آنچه تخمین زده می‌شد، ارزیابی کرده بود. وزیر دارایی رژیم نیز پیش‌تر گفته بود دولت درحال آماده‌سازی بسته کمک اقتصادی برای کسانی است که تحت تأثیر حملات فلسطینی‌ها قرار گرفته‌اند، بسته‌ای که «بزرگ‌تر و گسترده‌تر» از زمان هه‌گیری کووید-۱۹ است. از مهم‌ترین نتایج هزینه‌های سرسام‌آور جنگ بر اقتصاد رژیم، کسری شدید بودجه است. براساس برآوردهای اداره تحقیقات بانک مرکزی در نتیجه جنگ فعلی، انتظار می‌رود کسری بودجه دولت به ۲٫۷ درصد تولید ناخالص داخلی (GDP) در سال ۲۰۲۳ و حدود ۵ درصد تولید ناخالص داخلی (GDP) در سال ۲۰۲۴ افزایش یابد. افزایش نسبت بدهی به تولید ناخالص داخلی، از دیگر نتایج کسری بودجه رژیم ناشی از جنگ

با حماس است. براساس پیش‌بینی بانک مرکزی رژیم، انتظار می‌رود نسبت بدهی به تولید ناخالص داخلی (GDP)، در سال ۲۰۲۳ به ۶۳ درصد و در پایان سال ۲۰۲۴ به ۶۶ درصد افزایش یابد.

۱۰-۴- کاهش شدید یا توقف رشد اقتصادی

درحالی‌که اقتصاد رژیم صهیونیستی در سال ۲۰۲۲ رشد ۶٫۵ درصدی را تجربه کرد، پس از عملیات طوفان الاقصی پیش‌بینی‌ها حکایت از کاهش شدید و حتی توقف رشد اقتصادی رژیم در سال آینده دارند. به گزارش رویترز (۲۳ نوامبر)، درصورت توقف زود هنگام جنگ و بازاجای فوری اقتصاد رژیم، رشد اقتصادی آن در سال ۲۰۲۴، حدود ۲٫۲ درصد خواهد بود. درصورت طولانی‌تر شدن جنگ با حفظ وضعیت موجود و عدم‌گسترش شدت و دامنه آن، رشد اقتصادی رژیم به ۱٫۶ در سال ۲۰۲۴ کاهش یافته و درصورت گسترش دامنه و شدت جنگ که امکان بازاجای‌های فوری اقتصادی را سلب کند، رشد اقتصادی رژیم تنها ۰٫۲ درصد پیش‌بینی می‌شود. در مجموع همان‌طور که نتایج بررسی‌ها و گزارش‌ها تا هفته اول ماه دسامبر نشان می‌دهد، آثار و پیامدهای عملیات طوفان الاقصی بر اقتصاد رژیم صهیونیستی، بسیار بزرگ‌تر و عمیق‌تر از آن چیزی است که کارشناسان اقتصادی انتظار داشتند.

۵- فروریزش اصلی‌ترین سازه حکمرانی رژیم صهیونیستی

در بخش قبلی براساس نتایج گزارش‌ها و بررسی‌ها، بزرگی شکست و عمق زخم‌های وارده بر اقتصاد رژیم صهیونیستی تا حدودی مورد اشاره قرار گرفت. اما آنچه این زخم‌ها را کاری و این شکست را ترمیم‌ناپذیر می‌کند، ماهیت متفاوت عملیات طوفان الاقصی است. هرگونه بررسی آثار طوفان الاقصی بر اقتصاد رژیم صهیونیستی بدون توجه به ماهیت متفاوت عملیات و همچنین بدون توجه به مختصات اقتصاد رژیم، ما را در تحلیل درست و پیش‌بینی صحیح دچار خطا خواهد کرد. سقوط و افول شاخص‌های اقتصادی رژیم، به تنهایی نمی‌توانند بیانگر ترمیم‌ناپذیر بودن شکست سازه اقتصاد آن باشند؛ چراکه به‌یشتزانه حمایت‌های همه‌جانبه دولت‌های استکباری همچون آمریکا و ابرشکرت‌ها و کارتل‌های اقتصادی که توسط صهیونیست‌ها اداره می‌شوند، خسارت‌های وارده قابل ترمیم خواهند بود. از این رو، در کنار بررسی پیامدهای عملیات طوفان الاقصی بر اقتصاد رژیم، بیشتر به بحث درباره دلایل ترمیم‌ناپذیری زخم و شکست وارده بر اقتصاد صهیونیست‌ها پرداخته شد. تفاوت ماهوی عملیات طوفان الاقصی نسبت به منازعات قبلی، اقدام از موضع آفندی و از جایگاه کنشگری است که موجب تغییر ژئوپلیتیک جنگ‌های محور مقاومت با رژیم صهیونیستی شده و برای همیشه برساخته امنیت را از اذهان ساکنان سرزمین‌های اشغالی زدود. وابستگی ارکان چهارگانه سازه اقتصاد رژیم به اذهان فروریخته کارآفرینان، سرمایه‌گذاران، صادرکنندگان، دانشمندان و نخبگان فعال در محیط کسب‌وکار رژیم، به مثابه قرار گرفتن همه تخم‌مرغ‌های اقتصاد در یک سبد به ظاهر امن است که به تعبیر استاد اقتصاد دانشگاه‌تل‌آویو، پس از عملیات طوفان الاقصی این سبد دیگر امن نخواهد بود. از این منظر است که روشن می‌شود چرا شکست سازه اقتصاد رژیم صهیونیستی، ترمیم‌ناپذیر خواهد بود. در مجموع، عملیات طوفان الاقصی را می‌توان ترجمان صورت‌بندی گفتمان تولید تهدید علیه رژیم صهیونیستی و پایان امنیت پایدار این رژیم غاصب دانست که موجب فروریزش دائمی اقتصاد اصلی‌ترین سازه حکمرانی رژیم صهیونیستی خواهد شد.

ابتدال یک وضعیت نانسانی است نه یک فرم موسیقی برای تحلیل‌های هنری و ادبی

سیدجواد نقوی

خبرنگار حوزه حکمرانی

پس اجازه بدهید از جهانی حرف بزنیم که هستی انسان از آن ناپدید شده است!

مواجهه با پدیده‌هایی مثل امیر تتلو و ساسی مانکن در کشور ما به شدت عجیب است، برخی‌ها به‌سادگی از برچسب پوشش‌رسانه‌ای برای دیده نشدن مطالب مهم‌تر حرف می‌زنند و برخی دیگر می‌گویند این وضعیت معاصر و دوره ماست و با تقلیل‌گرایی به‌شدت عجیبی چنین موقعیتی‌هایی را به‌شدت ساده جلوه می‌دهند، اما آیا سوزه‌هایی مثل این دونفر همین مقدار ساده باید مورد توجه قرار گیرد و خیلی سطحی‌ای کنار آنها گذاشت یا ما با شرایط سخت و جدیدی روبه‌رو هستیم که خود ساده‌سازای هم به‌نوعی از همین شرایط سخت بلند شده است تا با سطحی کردن امور، موقعیت‌ها را به‌نفع این سوزه‌های مبتذل‌کننده یا بهتر بگوییم سوزه‌هایی که در حال بیرون راندن انسانی زیستن در زمین هستند را تغییر دهند و دست بالا را برای گرفتن هستی از انسان در موقعیت فعلی رقم بزنند. این شرایط را نمی‌توان چنین تحلیل کرد و دو خواننده‌ای که در این سال‌ها صرفا در حال ترویج نوعی وضعیت نانسانی هستند را به فرم‌های خاصی فروکاست کرد. آنچه در پس این دوره رقم زده می‌شود به‌شدت حائز اهمیت است، ما دیگر با خوانندگانی که زندگی مردم یک جامعه را با ضد ارزش روبه‌رو کرده‌اند روبه‌رو نیستیم که در دوگانه

مدرسه عالی مهارتی
رسانه‌ای فرهیختگان
۰۹۱۰۸۱۰۶۵۳۵

Farhikhteghan_school
ارائه مدرک معتبر و رسمی
از مدرسه عالی مهارتی
دانشگاه آزاد اسلامی

حلبی آبادها و وضعیت بدی که در آن مقطع وجود داشت، دیدن می‌کردند به‌سرعت با گفتن جمله محمدرشاهه که اینجا دروازه تمدن بزرگ است آن را به طنز سیاسی تبدیل می‌کردند. امروز هم یکی از همین موقعیت‌های طنزآمیز وجود دارد، بسیاری از اهل فکر در داخل یا حتی خارج کشور با دیدن محتوا و فرم موسیقی این خوانندگان، از تغییر تفکر در نسل جدید یا تفاوت سلیقه و یا هر نسلی حرف خود را با شکلی از موسیقی می‌زند، بیان می‌کند؛ حتی چندی پیش پاسخ ساسی مانکن به داریوش فرضیایی (عمو پورنگ) را هم برخی از اهل علم در رشته جامعه‌شناسی به‌عنوان نماد شکست طرح حکومتی در مقابل طرح‌های موسیقی زیرزمینی قلمداد کرده بودند که همه اینها نشانگر همان بحثی است که ابتدا بیان شد؛ نوعی تقلیل‌گرایی و چنین حواله‌دهیم، قطعا باید بدایتیم تغییرات در هستی اجتماعی مام در بلندمدت به‌ضرر ما خواهد بود و این منطق که چنین افرادی اهمیت ندارند اصلا قابل قبول نیست، بلکه این خوانندگان خودشان محصول موقعیت و شرایطی هستند و عمل آنها هم آن شرایط را به‌عنوان شرایط مطلوب معرفی می‌کند و معنایی جز حرکت به‌سمت هستی اجتماعی پوچ ندارد که از بسیار واقعیی که در حال شکل‌گیری است مهم‌تر و ایضا خطرناک‌تر است و باید آگاهانه بدایتیم دامن زدن به ابتدال صرف یک شوخی و لذت‌جویی کوتاه نیست، بلکه

از افقی وسیع‌تر درواقع ورود به عرصه یعنی دخل و تصرف اجتماعی برخوردار است و آنچه در مقطع کنونی با اهمیت بوده فهم این شرایط به دستگاه‌های فرهنگی و جامعه‌است.

است، یعنی بسیاری از جوامع که در گذشته مساله‌هایی ازبشمنند داشتند به سطحی رسیده‌اند که از طریق طرح‌هایی صرفا مبتذل به دنبال احیای امور اجتماعی هستند و حتی چرخه‌ناانسانی را وضعیت مطلوبی برای بقادر جهان فعلی معرفی می‌کنند و هستی اجتماع‌ها را نه براساس کرامت‌مندی، بلکه از طرق بدن‌مندی در خدمت لذت‌جویی پوچ به‌عنوان بهترین امکان زیستن معرفی می‌کنند. در اینجا طرح بحثی بین امر اجتماعی و نیهیلیسم متاخر وجود دارد که آیا امر اجتماعی در این وضعیتی که هستی انسان مورد خادشه قرار گرفته و پوچ‌انگاری نوعی زیستن مفید طرح‌ریزی شده است؟ آیا از اساس می‌توان مجدداً برای بقای انسانیت اقدام کرد؟ در چنین شرایطی است که ما اگر قبال پدیده‌هایی مثل تتلو و ساسی مانکن بی‌تفاوت با آنها را به سطح نازل حواله‌دهیم، قطعا باید بدایتیم تغییرات در هستی اجتماعی مام در بلندمدت به‌ضرر ما خواهد بود و این منطق که چنین افرادی اهمیت ندارند اصلا قابل قبول نیست، بلکه این خوانندگان خودشان محصول موقعیت و شرایطی هستند و عمل آنها هم آن شرایط را به‌عنوان شرایط مطلوب معرفی می‌کند و معنایی جز حرکت به‌سمت هستی اجتماعی پوچ ندارد که از بسیار واقعیی که در حال شکل‌گیری است مهم‌تر و ایضا خطرناک‌تر است و باید آگاهانه بدایتیم دامن زدن به ابتدال صرف یک شوخی و لذت‌جویی کوتاه نیست، بلکه

از افقی وسیع‌تر درواقع ورود به عرصه یعنی دخل و تصرف اجتماعی برخوردار است و آنچه در مقطع کنونی با اهمیت بوده فهم این شرایط به دستگاه‌های فرهنگی و جامعه‌است.

نوبت اول

خلاصه آگهی عرضه عمومی سهام

تاریخ انتشار: ۱۴۰۲/۰۹/۲۰-۱۴۰۲/۰۹/۲۷

سازمان خصوصی سازی

سازمان خصوصی سازی در نظر دارد به استناد قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل (۴۴) قانون اساسی، مصوبه هیات واگذاری و سایر قوانین و مقررات مربوطه، سهام شرکت‌های مندرج در جدول زیر را با رعایت «دستورالعمل اجرایی روش انتخاب مشتریان راهبردی (استراتژیک) و احراز و پایش اهلیت مدیریتی در واگذاری‌ها» از طریق فرابورس عرضه و واگذار نماید.

ردیف	نام شرکت	تعداد سهام	درصد سهام	ارزش کل پایه (ریال)	شرایط تسویه فتن معامله		
					میزان حصه نقدی	مدت اقساط (سال)	فاصله اقساط (ماه)
۱	فرهنگی ورزشی استقلال ایران	۵,۵۰۳,۲۹۶,۵۰۰	۵۱	۱۸,۵۰۲,۷۲۱,۶۱۳,۰۰۰	۱۰٪	۶	۶
۲	فرهنگی ورزشی پرسپولیس	۵,۳۶۲,۶۵۷,۶۵۰	۵۱	۲۱,۱۶۱,۴۷,۰۸۶,۹۰۰	۱۰٪	۶	۶

«آگهی عرضه عمومی سهام» (نسخه تکمیلی) در پایگاه اینترنتی سازمان خصوصی سازی به نشانی www.ipco.ir (قسمت آگهی‌های عرضه) در دسترس می‌باشد.

شماره شناسه ۱۶۲۰۵۳۳
شماره م.الف.ا ۳۵۶

ادامه از صفحه ۱۴

۱۵

فرهیختگان

جهان‌شهر

دوشنبه ۲۰ آذر ۱۴۰۲

شماره ۴۰۳۰

WWW.FDN.IR

FARHIKHTEGANDAILY

